

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

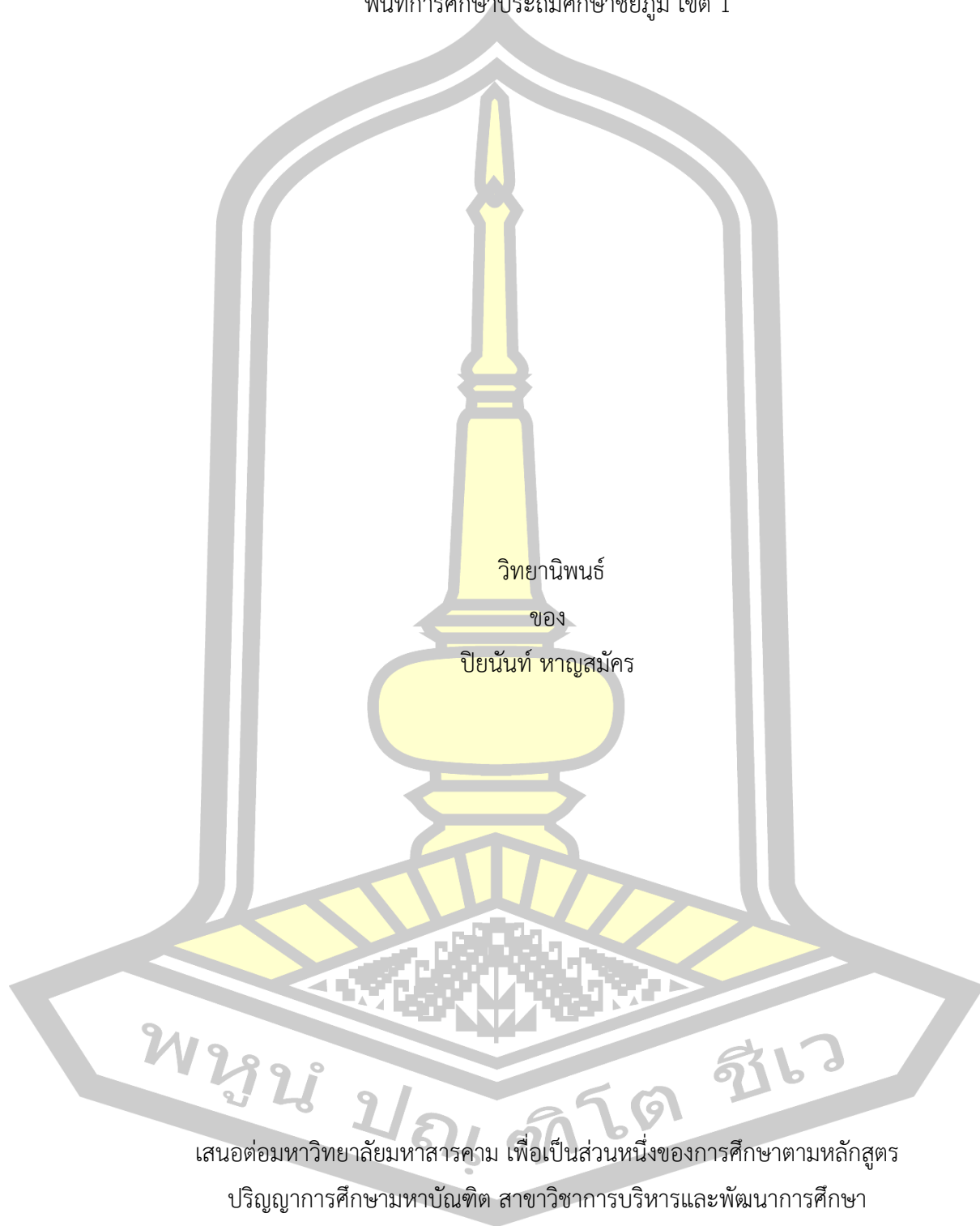
วิทยานิพนธ์
ของ
ปิยนันท์ หาญสมักร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

สิงหาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

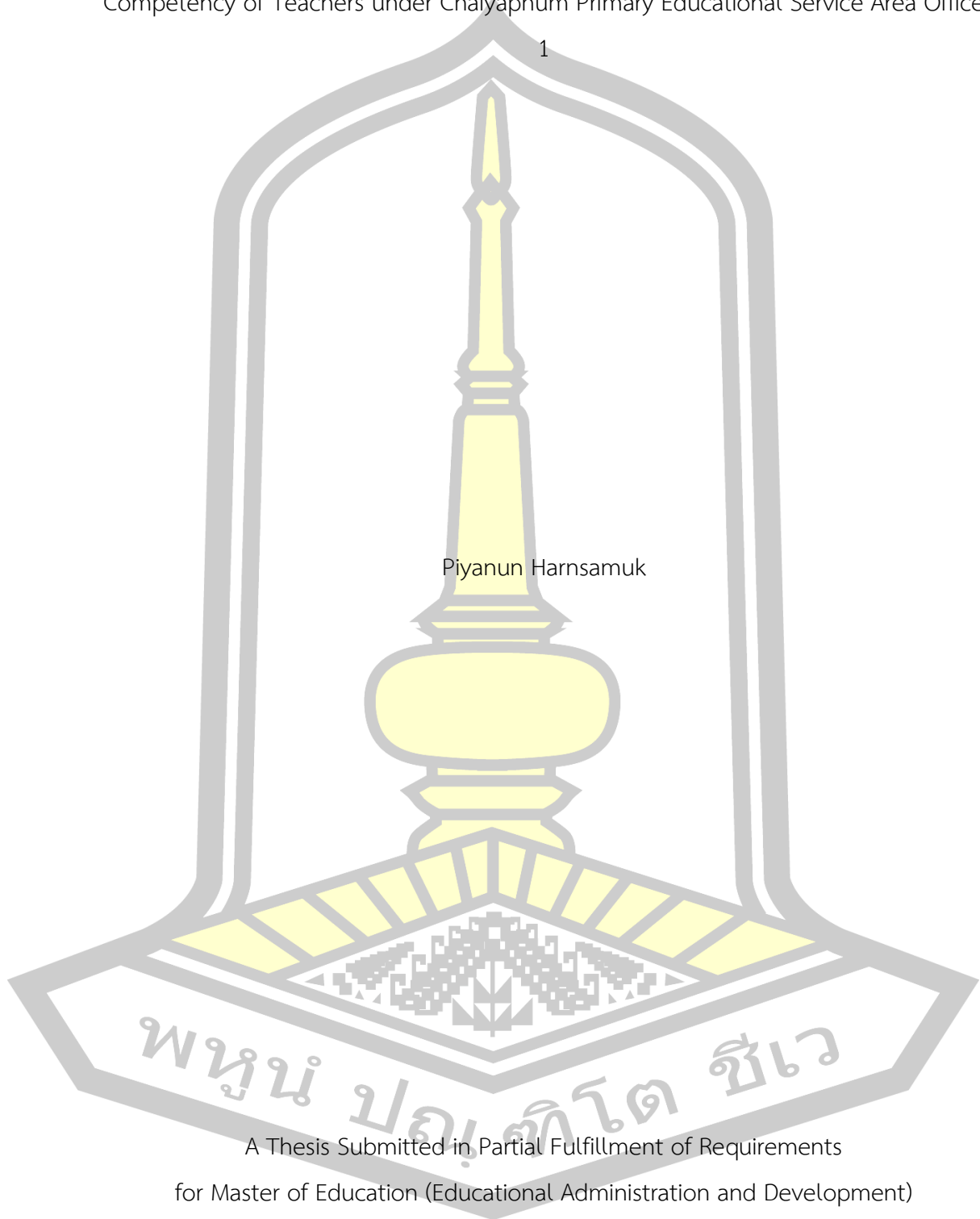

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
สิงหาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Program to Enhance Montessori Learning Management
Competency of Teachers under Chaiphum Primary Educational Service Area Office

1

Piyanun Harnsamuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

August 2020

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวปิยนันท์ หาญ
สมัคร แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

กรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ไพศาล วรรค้ำ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1		
ผู้วิจัย	ปิยนันท์ หาญสมัคร		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 การศึกษานี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 213 คน ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี มีค่ามากที่สุด

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะ

ของक्रमอนเทสซอริ มีค่ามากที่สุด

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรม, การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

TITLE	The Development of Program to Enhance Montessori Learning Management Competency of Teachers under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Piyapun Harnsamuk		
ADVISORS	Assistant Professor Karn Ruangmontri , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of the study were 1) to investigate the current situations, desirable situations and needs of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1, 2) to develop the program to enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1. This study was divided into 2 phases; phase 1 was the study current situations, desirable situations and needs of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1. The sample was 213 consisted of teachers who implemented Montessori in kindergarten level in the academic year of 2019 who were selected by stratified random sampling. The instruments used were questionnaire, interview questions and evaluation of the program. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation. Phase 2 was the development of the program to enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1.

The results of the study revealed that

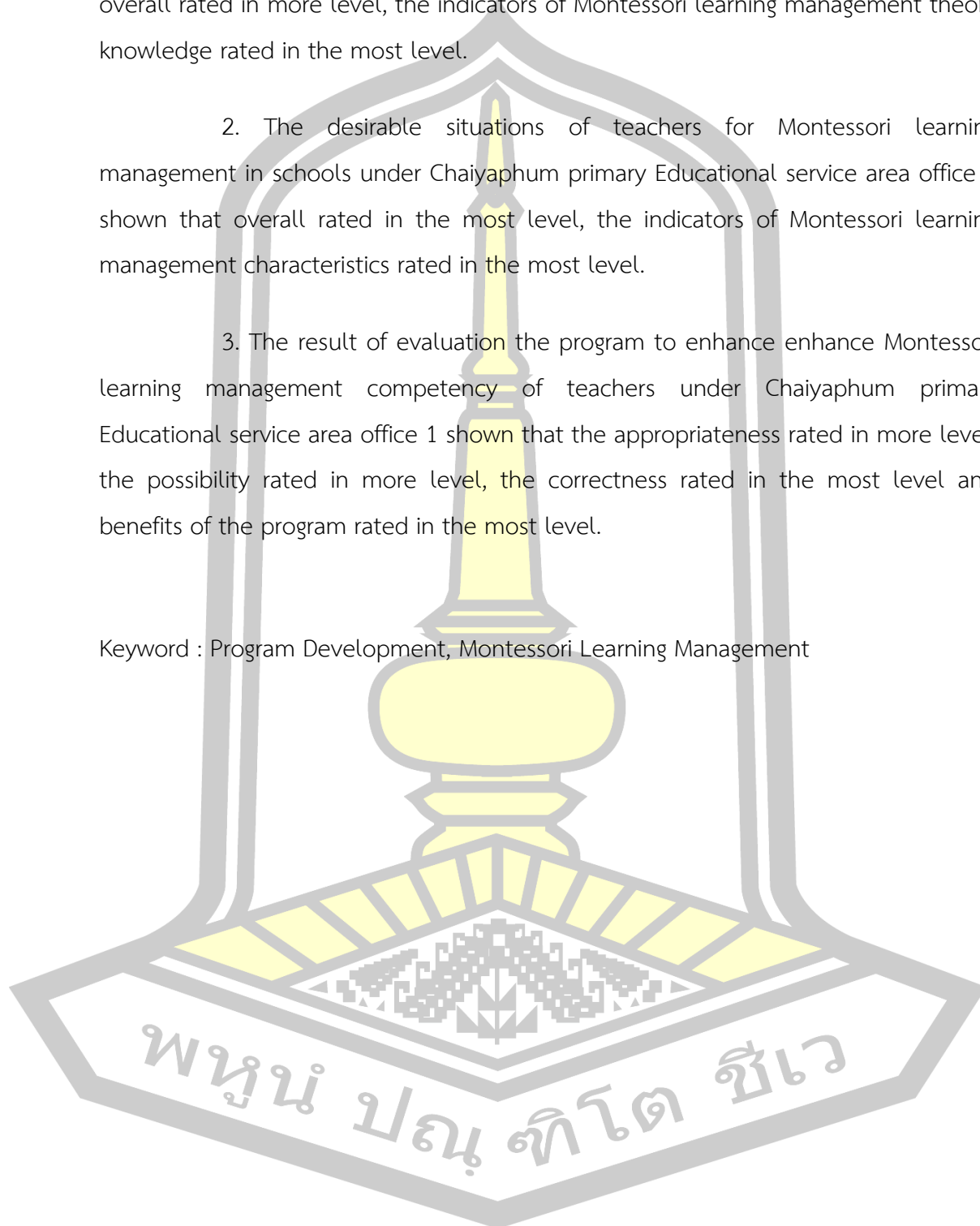
1. The current situations of teachers for Montessori learning management

in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that overall rated in more level, the indicators of Montessori learning management theory knowledge rated in the most level.

2. The desirable situations of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that overall rated in the most level, the indicators of Montessori learning management characteristics rated in the most level.

3. The result of evaluation the program to enhance enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that the appropriateness rated in more level, the possibility rated in more level, the correctness rated in the most level and benefits of the program rated in the most level.

Keyword : Program Development, Montessori Learning Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ รองศาสตราจารย์สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ ที่ได้ประสาทความรู้ และให้ความอนุเคราะห์ด้วยดีเสมอมา ตลอดจนให้ความกรุณาชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายถนอมจิต อินทอง นางอุไรวรรณ ทนุพันธ์ นางรพีพรรณ ตุงชีพ นางนิดาวัน ดอกพิบูล และนางสาวสุจิตรา ทวีชีพ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฝาง ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านวังห้ว โรงเรียนหนองขามสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น ในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทุกท่าน

ขอขอบคุณกำลังใจจากครอบครัว บิดา มารดา ญาติพี่น้องทุกคน ที่ดูแลและห่วงใยผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการี บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุนจนสำเร็จด้วยดี

ปียนันท์ หาญสมักร

สารบัญ

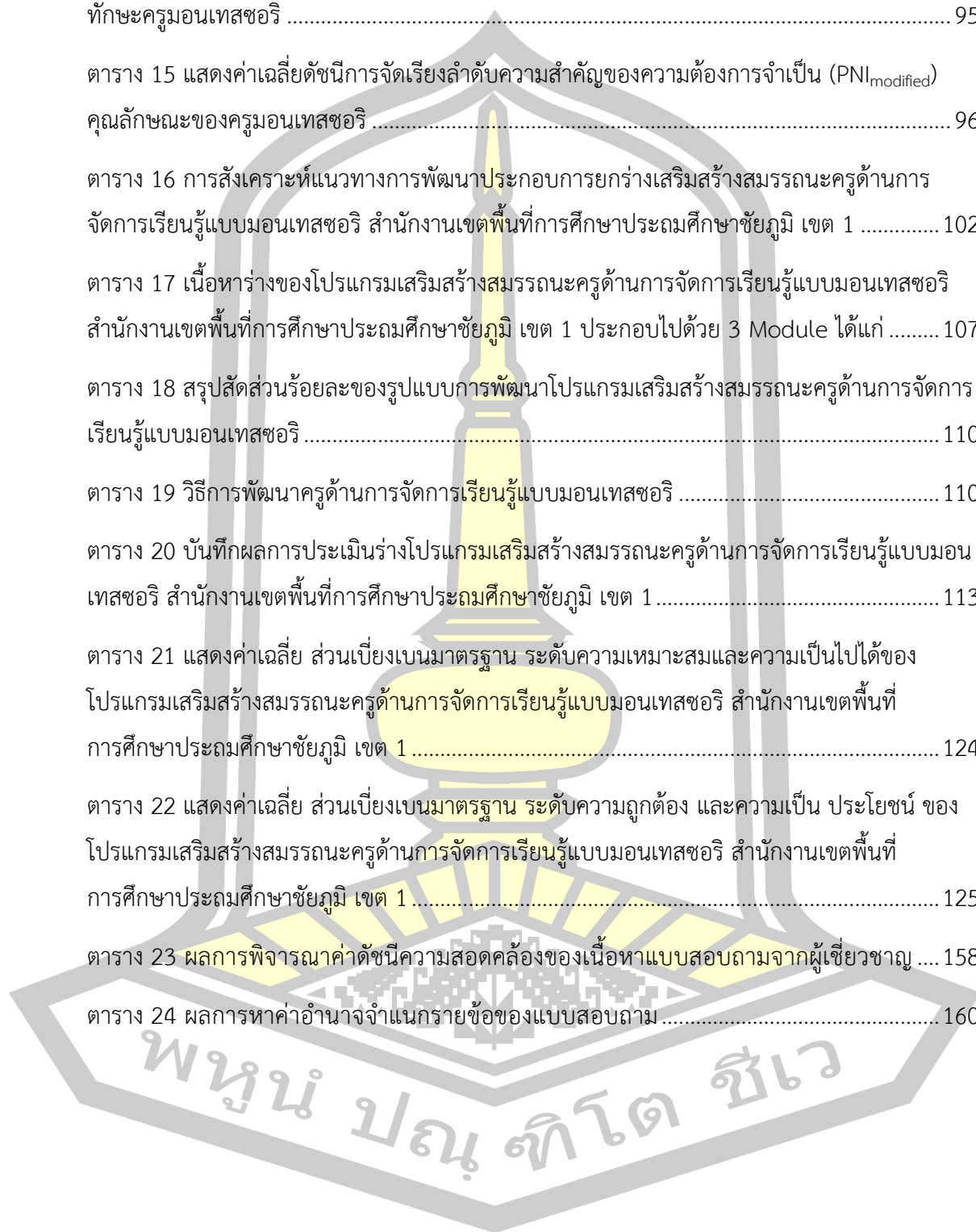
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ.....	10
สมรรถนะครู.....	37
โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	49
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยในประเทศ.....	62

งานวิจัยต่างประเทศ.....	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการ เรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.....	73
ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	127
ความมุ่งหมาย.....	127
สรุปผล	127
อภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	142
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพของแบบสอบถาม.....	157
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา Best Practice และ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	161
ภาคผนวก ง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.....	167
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	175
ประวัติผู้เขียน.....	194

สารบัญตาราง

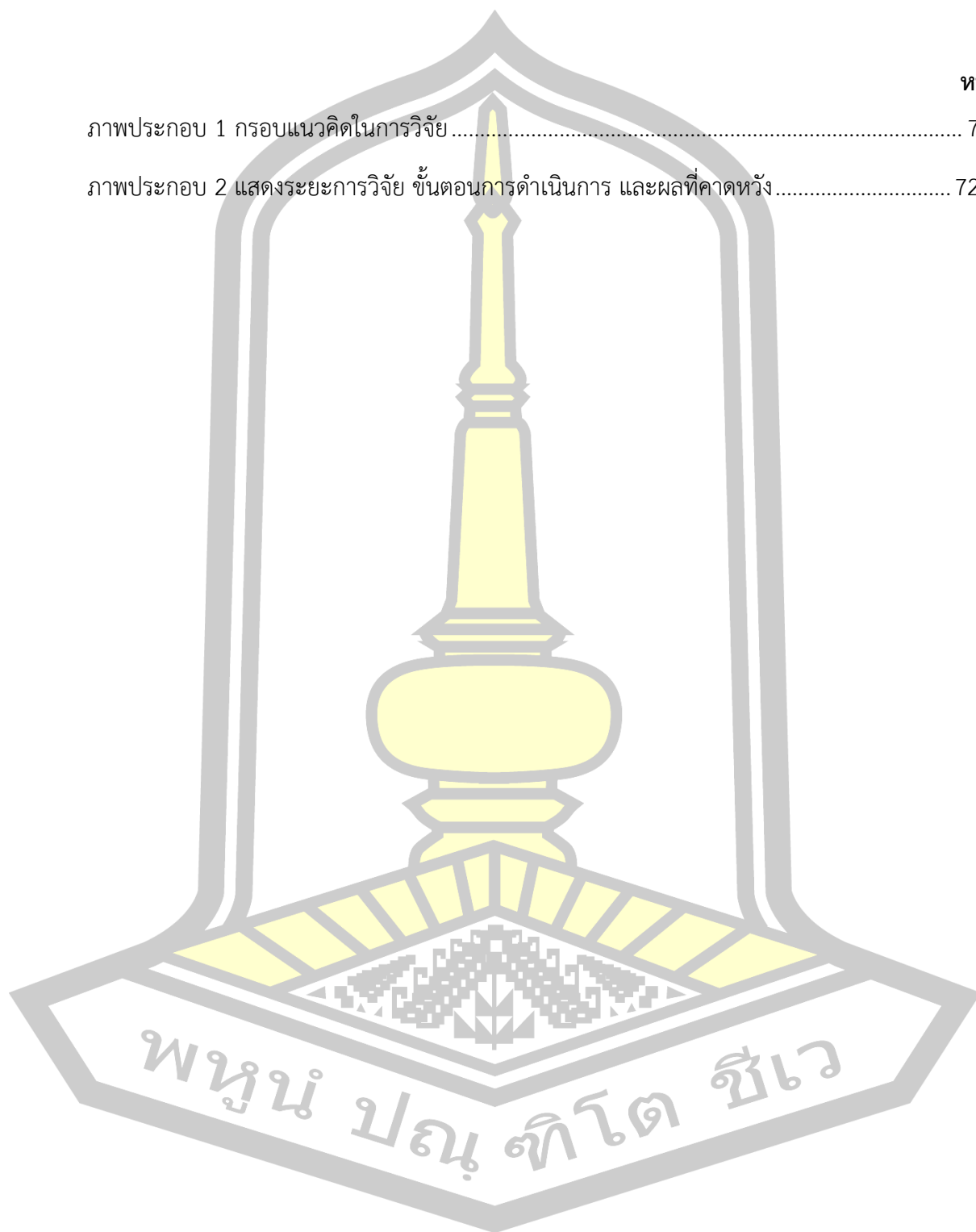
	หน้า
ตาราง 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของครูมอนเตสซอรี	17
ตาราง 2 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี	28
ตาราง 3 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับทักษะของครูมอนเตสซอรี	32
ตาราง 4 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี	36
ตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม	52
ตาราง 6 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	74
ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของครูที่ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	89
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	89
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี	90
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทักษะของครูมอนเตสซอรี	91
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 คุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี	92
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) โดยรวม	93
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี	94

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ทักษะक्रमอนเทสซอริ	95
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) คุณลักษณะของक्रमอนเทสซอริ	96
ตาราง 16 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประกอบการยกร่างเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	102
ตาราง 17 เนื้อหारा่งของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบไปด้วย 3 Module ได้แก่	107
ตาราง 18 สรุปสัดส่วนร้อยละของรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ เรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	110
ตาราง 19 วิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	110
ตาราง 20 บันทึกผลการประเมินร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอน เทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	113
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	124
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความถูกต้อง และความเป็น ประโยชน์ ของ โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	125
ตาราง 23 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ	158
ตาราง 24 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม	160

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 ไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ในวงการศึกษามีการกล่าวถึงการก้าวสู่ยุค Thailand 4.0 กันอย่างกว้างขวางและมีความ ตื่นตัวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้กับเด็กไทยเพื่อการก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 ได้อย่างเป็นรูปธรรม นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2559) อธิบายว่า การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ไม่ใช่เป็นเพียงการให้ความรู้กับคน หรือผู้เรียนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ นั่นหมายความว่าในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม นอกจากความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ไปด้วย โดยเฉพาะในส่วนของผู้เรียนต้องสอนให้มี “ความรู้คู่คุณธรรมและมีทักษะในศตวรรษที่ 21” ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้/ การทำงานเป็นทีม การมีภาวะผู้นำ การสื่อสารการใช้ข้อมูลและสารสนเทศการใช้คอมพิวเตอร์และ ปัญญาประดิษฐ์ การคิดคำนวณ การสร้างอาชีพและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดิเรก พรสีมา และคณะ (2553) สอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้กล่าวในหนังสือหลักการจัดการศึกษาว่า

การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ เป็นการปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนหรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาทักษะและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา เหตุผลที่ต้องปฏิรูปการเรียนรู้นั้นไม่เพียงเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นอยู่ถูกวิพากษ์และพิสูจน์ว่าไม่ทำให้ผู้เรียน “คิดเป็นทำเป็น” เท่านั้น แต่ยังเกิดจากการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งทำให้วิธีการเดิมไม่เหมาะสมตามไปด้วยการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงเป็นการนำรูปแบบวิธีการใหม่ ๆ ที่กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากรเรียน สนใจใคร่เรียนและใช้ศักยภาพของตนมาช่วยคิดค้นเพื่อแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันต่างมุ่งเน้นแต่เนื้อหาวิชาการสอนไม่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันหรือชีวิตจริง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้สึกอึดอัดและทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนมีแนวโน้มลดลง ทำให้สมองไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและส่งผลให้อัจฉริยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนตามธรรมชาติจะถูกทำลายลงด้วย ดังผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานว่า ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปรับปรุง (กิตติยา เก้าเอี้ยน, 2558) สอดคล้องกับ เอกนถุน บางท่าไม้ (2561) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค Thailand 4.0 ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อผลิต โดยครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอนการเรียนแบบท่องจำ ไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ลักษณะเหล่านี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายอย่างมีกระบวนการและมีขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ครูต้องสอนน้อย แต่ให้ผู้เรียนเรียนมากและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนเลือกเรียนและกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตน โดยครูผู้สอนต้องเชื่อมั่นในตัวผู้เรียนว่ามีความสามารถในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์เรียนรู้ด้วยตนเองได้ ในขณะที่เดียวกันหลักสูตรทุกระดับควรมีการสอนเรื่องความดีและคุณธรรมควบคู่ไปกับการสอนเรื่องขององค์ความรู้ โดยเฉพาะครูผู้สอนและพ่อแม่ควรเริ่มสั่งสอนและปลูกฝังด้านคุณธรรมให้กับเด็กตั้งแต่การศึกษาในระดับปฐมวัยให้เด็กรู้จักแยกแยะความดีกับความชั่วให้รู้จักแบ่งปัน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความละเอียดหรือเกรงกลัวต่อบาป เพราะคุณธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จหรือ Executive Functions (EF) เป็นทักษะสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัยตั้งแต่ 3-6 ปี ผ่านการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย และมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง หากเด็กมีทักษะสมอง EF ที่ดีเด็กจะมีความจำที่ดี มีความมีความมุ่งมั่นพากเพียร เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีและสามารถดำรงตนอยู่ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข การสอนแบบมอนเตสซอริช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงผ่านอุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้โดยมีมือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ทำให้เด็กเกิดทักษะต่างๆ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ จุฬินทิพา นพคุณ (2561) สอดคล้องกับ สุภาวดี หาญเมธี (2560) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นกระบวนการที่ให้อิสระกับเด็ก การเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านอุปกรณ์มอนเตสซอริและสภาพแวดล้อมการสอนแบบมอนเตสซอริจะสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทักษะสมอง EF ได้อย่างเหมาะสม

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความมุ่งหมายดังกล่าว ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพครูถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ การวิเคราะห์ครูในด้าน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้อธิบายว่า โปรแกรมการพัฒนาครูถูกใช้เพื่อช่วยเพิ่มทักษะ ประสิทธิภาพของการทำงานของครู ซึ่งการฝึกทักษะสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ ดังนั้น โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูจึงเป็นชุดวิชาที่ช่วยเพิ่มความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะของครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 พบว่า เด็กปฐมวัย อายุ 4-6 ปี มีพัฒนาการสมวัยเพียงร้อยละ 78.4 จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความต้องการในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการวางรากฐานการพัฒนาความเจริญเติบโตของมนุษย์ในทุกด้าน ฉะนั้น หากเด็กได้รับการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว เด็กจะเกิดการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ที่ต้องการเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ “ให้ความสำคัญกับการวางรากฐาน

การพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เพราะสิ่งสำคัญ ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการจัดประสบการณ์ จะต้องจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อที่เด็กจะได้ฝึกฝนตนเอง ให้เหมาะกับชุมชนหรือท้องถิ่นรอบ ๆ ตัวเด็ก นอกจากนี้จะต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาตนเองได้อย่างมีศักยภาพและความสามารถ

เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีศักยภาพและ ความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้ แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สำหรับผู้บริหารและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

2. ได้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สำหรับครูในการนำไปวางแผนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

งานวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู ประกอบด้วย

1) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ 2) ทักษะและคุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามการวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

2.1 **ระยะที่ 1** การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการตอบแบบสอบถาม

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นที่ 2 หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 274 คน จาก 13 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 213 คน ปีการศึกษา 2562 โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ขั้นที่ 1 ศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ จำนวน 6 คน โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และศึกษาเอกสาร ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยวิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

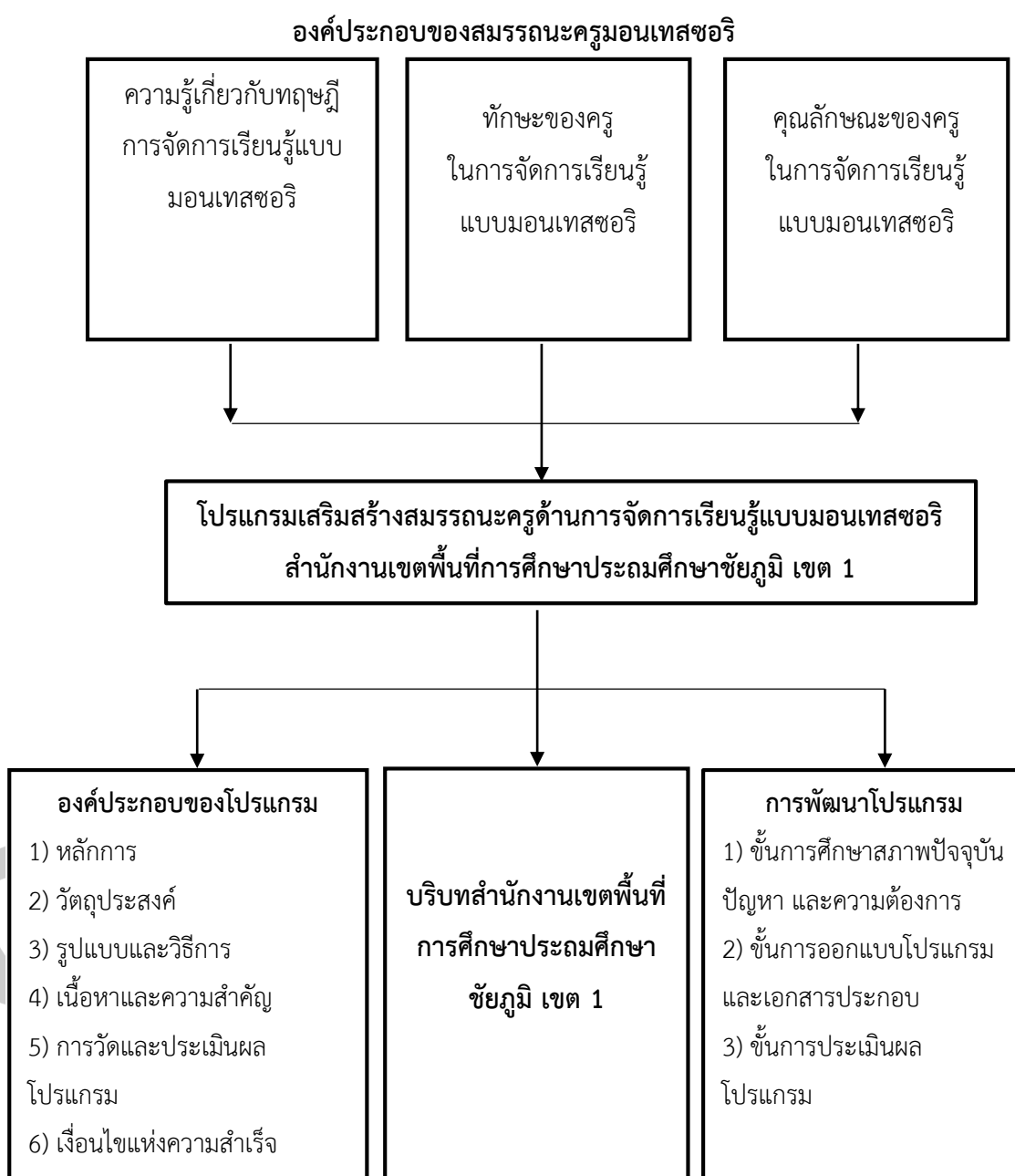
ขั้นที่ 4 ตรวจสอบ/ยืนยัน ประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยวิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนในห้องเรียนมอนเตสซอริ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยใช้เวลา 9 เดือน ตั้งแต่ กันยายน 2562 ถึง พฤษภาคม 2563

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรม หมายถึง ชุดกิจกรรมที่เป็นขั้นตอน กระบวนการ วิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนา โดยใช้หลักการ ทฤษฎี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการพัฒนาทั้งด้านตนเอง และองค์กร ภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร โดยมีองค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการ พัฒนา 4) เนื้อหาและสาระสำคัญ และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม 6) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ

2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ หมายถึง กระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ เพื่อเพิ่มความชำนาญในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ประกอบด้วย 5 วิธี คือ 1) การฝึกอบรม 2) การพัฒนาตนเอง 3) การสอนงาน 4) กระบวนการพี่เลี้ยง 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. การพัฒนาโปรแกรม หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ เพื่อพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ประกอบด้วย 1) การศึกษาและวิเคราะห์ความจำเป็นของโปรแกรม 2) การสร้างและออกแบบโปรแกรม 3) การตรวจสอบโปรแกรม และ 4) การประเมินประสิทธิผลของโปรแกรม

3.1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ หมายถึง พฤติกรรมในการนำความรู้ ความเข้าใจ หลักการ หรือประสบการณ์ที่แสดงถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยทั้งการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์และการประเมินพัฒนาการ

3.2 ทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ หมายถึง ความชำนาญในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครูที่สามารถบริหารจัดการห้องเรียนให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก

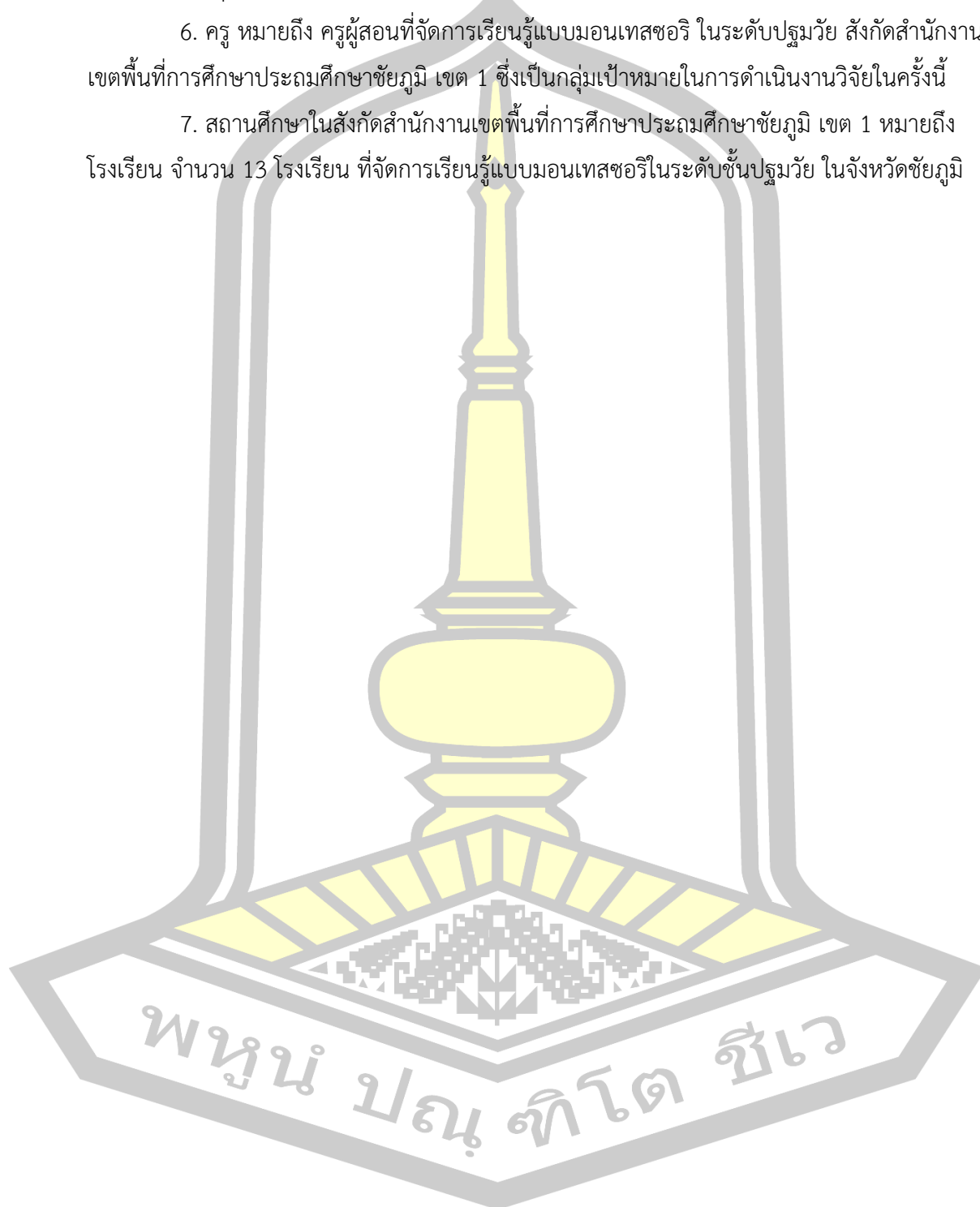
3.3 คุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ หมายถึง ลักษณะที่ดีของครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ครูควรมีทั้งลักษณะภายในและภายนอกที่สามารถแสดงออกให้เห็นได้ในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ อารมณ์ ความมั่นใจ สติปัญญา ไหวพริบ ท่าทางและสุขลักษณะที่อยู่ในกรอบอันดีงามเป็นที่ยอมรับ นับถือ ศรัทธาแก่ศิษย์ทั้งการประพฤติปฏิบัติตัวต่อตนเองและผู้อื่น

4. การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ หมายถึง กระบวนการที่เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม การพัฒนาความคิดและความสามารถ โดยอาศัยประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม การจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็กระดับปฐมวัยเป็นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน อุปกรณ์มอนเตสซอริเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้ให้การ

สนับสนุน ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากการทำงานกับอุปกรณ์หรือสื่อ ซึ่งจะ让孩子ได้ฝึกทักษะกลไกผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า

6. ครู หมายถึง ครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอรี ในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

7. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 หมายถึง โรงเรียน จำนวน 13 โรงเรียน ที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอรีในระดับชั้นปฐมวัย ในจังหวัดชัยภูมิ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยกำหนดหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
 - 1.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
 - 1.2 ความสำคัญของการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
 - 1.3 การเตรียมการของครูมอนเตสซอรี
2. สมรรถนะครู
 - 2.1 ความหมายของสมรรถนะครู
 - 2.2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 2.3 การพัฒนาสมรรถนะครู
 - 2.4 การพัฒนาสมรรถนะครู
3. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

1. ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

จี้ระพันธ์ พูลพัฒน์ (2553) ได้อธิบายว่า ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี เป็นผู้ริเริ่มการสอนแบบมอนเตสซอรี โดย เป็นผู้หญิงชาวอิตาลีคนแรกที่ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยแห่งกรุงโรม เมื่อจบการศึกษาได้มีโอกาทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและทางจิตที่คลินิกจิตแพทย์ของมหาวิทยาลัย จากการทำงานกับเด็กเหล่านี้ มอนเตสซอรีเกิดแนวคิดและเกิดการเรียนรู้ว่าถ้าเด็กได้มีบางสิ่งบางอย่างที่จะจับต้องและบิด-หมุนด้วยมือแล้ว สมมย่อมทำหน้าที่ตอบสนองได้ มอนเตสซอรีจึงได้คิดวิธีการสอนขึ้นมาจากความเชื่อในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก

ในวัยระยะเริ่มต้นว่า จุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาในระยะแรกนั้นไม่ใช่การนำความรู้ไปบอกให้กับเด็ก แต่ควรเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้เจริญเติบโตไปตามความต้องการตามธรรมชาติของเขา มอนเตสซอริได้ศึกษาและได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงานกับเด็ก พบว่า การที่จะให้เด็กได้เจริญเติบโตไปตามขั้นตอนของความสามารถนั้นจะต้องพัฒนาการสอนให้สัมพันธ์กับพัฒนาการความต้องการของเด็ก ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์และพิถีพิถัน ดังนั้น การสอนแบบมอนเตสซอริจึงได้มาจากการสังเกตเด็กในสภาพที่เป็นจริงของเด็ก ไม่ใช่สภาพที่ผู้ใหญ่ต้องการให้เด็กเป็นจากการสังเกตเด็กจึงได้พัฒนาวิธีการสอน การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ โดยได้เริ่มต้นนำวิธีการสอนไปใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต่อมาได้พัฒนาและทดลองทฤษฎีการสอนกับเด็กปกติที่ Casa Dei Bambini หรือ Children's House ในปี ค.ศ.1907

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ เป็นวิธีการสอนที่ได้รับเริ่มมาจาก ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ ซึ่งได้คิดค้นวิธีการสอนขึ้นมาจากจากการสังเกตและการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

2. ความสำคัญของการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

Montessori (1998) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริไว้ว่า มอนเตสซอริเป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางหรือเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ริเริ่มการสอนนี้คือ ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ (Dr.Maria Montessori) แพทย์หญิงชาวอิตาลีที่มีความเชื่อว่า “การให้การศึกษาแก่เด็กในวัยเริ่มต้น ไม่ใช่การนำความรู้ไปบอกเด็ก แต่ควรเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้เจริญเติบโตไปตามความต้องการทางธรรมชาติของเขา” มอนเตสซอริเริ่มต้นนำแนวการสอนนี้ไปใช้กับเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้า โดยประดิษฐ์สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นหัวใจสำคัญในการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง โดยเน้นการฝึกฝนทางด้านประสาทสัมผัสจับต้องปิดหรือหมุนด้วยมือ เพื่อให้สมองทำหน้าที่ตอบสนองได้ เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้ความสำเร็จ ความล้มเหลว รู้จักแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตัวเอง เกิดแรงผลักดันที่เด็กทำให้เกิดขึ้นเอง และมีระเบียบวินัยที่เกิดจากความรับผิดชอบของเด็ก โดยไม่จำเป็นต้องมีคำติชมของผู้ใหญ่ หรือการให้รางวัลและการลงโทษ มอนเตสซอริประสบความสำเร็จอย่างยิ่งเมื่อเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาล่าช้าเหล่านั้นสามารถอ่าน เขียน สอบผ่านและเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ และยังใช้ได้ผลดีกับเด็กปกติอีกด้วย วิธีการสอนของมอนเตสซอริจึงเป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลก

การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริ การจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นการจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็กโดยมีครูเป็นผู้จัด สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมือนบ้าน และเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เสรีภาพแก่เด็ก ให้คำปรึกษาและกระตุ้นให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ใช้จิตใจซึมซับสิ่งแวดล้อม โดยครูคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของเด็กและยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริ

จะคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ จัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เด็กได้ฝึกทักษะกลไกผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านการรู้จักควบคุมการทำงานด้วยตัวเอง เพราะมอนเตสซอรีเชื่อว่า เด็กคือผู้รู้ความต้องการของตนเองและมีความสามารถที่จะซึมซับการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมได้ สิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์นั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับวิธีการสอนแบบมอนเตสซอรี สิ่งแวดล้อมของห้องเรียนต้องจัดให้เหมาะสมกับเด็ก จัดวางรูปแบบเพื่อช่วยให้เด็กได้พบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ด้วยสิ่งแวดล้อมรอบตัว ด้วยการที่เด็กได้เข้าไปสัมผัสกับงานที่ตนเองได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน การเรียนแบบนี้ต้องการพื้นที่ว่างสำหรับเด็ก เพื่อเด็กจะได้นั่งทำงาน ทั้งบนเก้าอี้และพื้นด้วยการปูพรม ปูเสื่อ อุปกรณ์จัดทำด้วยสีอ่อน ๆ และน้ำหนักเบา การเลือกอุปกรณ์ ประกอบต่าง ๆ จะเลือกมาเป็นส่วนประกอบทำให้เกิดความสวยงาม อุปกรณ์ที่ไม่สมบูรณ์จะต้องนำออกไปจากชั้นวางอุปกรณ์ ห้องต่าง ๆ รวมถึงบริเวณภายในภายนอกเปิดติดต่อกันได้ เด็กมีความรับผิดชอบในการจัดห้องให้สะอาดและมีระเบียบ อุปกรณ์ของมอนเตสซอรีแต่ละชิ้นจะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะจุดเน้นอยู่ที่การรับรู้โครงสร้างของอุปกรณ์ที่จัดไว้โดยผ่านทางประสาทสัมผัส และการเคลื่อนไหว อุปกรณ์แต่ละชิ้นจะต้องสาธิตการใช้อุปกรณ์ให้เด็กดูก่อน ด้วยวิธีการที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและอยากทำงานกับอุปกรณ์ นั้นต่อไป อุปกรณ์จะมีลำดับความยากง่ายต่อเนื่องกันไป มีความสัมพันธ์กับวิชาที่เรียนต่อไป และตอบสนอง ความต้องการสำหรับช่วงเวลาหลักของชีวิต อุปกรณ์ของมอนเตสซอรีเกี่ยวข้องกับชีวิตในสังคมและเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ มีจุดเด่นดูเรียบง่าย น่าสนใจ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องได้ด้วยตนเอง มีความละเอียด ละเอียด ที่ครูผู้ใช้ต้องทำความเข้าใจในวิธีการที่จะนำเสนอต่อเด็ก ในการสอนแบบมอนเตสซอรีจะจัดหลักสูตร การสอนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มประสบการณ์ชีวิต (Practical Life) เป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งให้เด็กได้ฝึกหัดในการดูแลตนเอง (Care of Life) ในการดูแลและควบคุมสิ่งแวดล้อม (Control of Environment) และพัฒนาการทักษะทาง สังคม (Development of Social Skill) จุดประสงค์ของการทำงานกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ในกลุ่มวิชานี้ เพื่อให้ เด็กได้พัฒนาความเป็นอิสระ มีสมาธิ มีการประสานสัมพันธ์ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและยอมรับนับถือ ตนเอง มีความตระหนักรู้ทางด้านสังคม สร้างความมีระเบียบในห้องเรียน และสติปัญญาได้รับการพัฒนาไป พร้อมกัน อุปกรณ์ในกลุ่มประสบการณ์ชีวิต เช่น ชุดเครื่องแต่งกาย การเทแห้ง เทน้ำ พับผ้า ฯลฯ เพื่อช่วยให้เด็กได้รู้จักดูแลตนเอง การกวาดขยะ การเช็ด การรดน้ำต้นไม้ ฯลฯ เพื่อให้เด็กได้รู้จักดูแลและควบคุม สิ่งแวดล้อม การรู้จักมารยาททางสังคมกล่าวคำทักทาย การเชื่อเชิญ เคารพข้อตกลง การจัดโต๊ะบริการ ของว่าง อาหาร ฯลฯ เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทางด้านทักษะทางสังคมให้แก่เด็ก

2. กลุ่มประสาทสัมผัส (Sensorial Education) เป็นกลุ่มวิชาที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทางด้านประสาทสัมผัสทั้งห้าและให้เด็กได้แนวคิดใหม่จากการที่ได้มีประสบการณ์และได้ฝึกหัด ช่วยให้เด็กเป็นคนที่ มีความละเอียดลออในการสังเกต แยกแยะ มองเห็นวิธีการทำงานที่เป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนและรู้จักที่จะ ควบคุมความผิดพลาดในการทำงาน รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องด้วยตนเอง เด็กจะมีโอกาสได้คิดสร้างสิ่งใหม่ จากอุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้จัดไว้ให้ การทำงานจะช่วยสร้างวินัยในตนเองให้เกิดขึ้น กล้ามเนื้อได้รับการพัฒนา และกลุ่มวิชานี้ช่วยวางพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อไปของเด็กในด้านคณิตศาสตร์ การอ่าน วิทยาศาสตร์ ดนตรี ฯลฯ อุปกรณ์ในกลุ่มประสาทสัมผัส เช่น ทรงกระบอกมีจุด หอคอยสี่เหลี่ยม บันไดสีน้ำตาล ฯลฯ ช่วยให้เด็กรับรู้เกี่ยวกับมิติ ควบคุมการเรียงลำดับ ได้ภาพที่สัมพันธ์กับคณิตศาสตร์ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ ย่อย เพื่อช่วยในการควบคุมการจับดินสอดต่อไป กล้องเสียงที่เด็กได้เขย่ากระบอกทีละคู่แล้วจับคู่กระบอกที่ ต่างสีกันแต่มีเสียงเหมือนกัน ช่วยพัฒนาทักษะการฟัง และช่วยในการพัฒนาประสบการณ์ในการจับคู่ รูปทรงเรขาคณิตที่ช่วยให้เด็กได้คุ้นเคยกับรูปทรงต่างๆ รู้จักชื่อ และตระหนักถึงรูปทรงที่มีอยู่ในสิ่ง แวดล้อม

3. กลุ่มวิชาการ (Academic) เป็นกลุ่มที่ครอบคลุมวิชาการต่าง ๆ ที่จะเป็พื้นฐานในการเรียน ต่อไป ทั้งคณิตศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ กลุ่มวิชานี้มุ่งหวังให้เด็กมีประสบการณ์พื้นฐานของการนับ จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม รู้จักจำนวนการบวกการลบ ไปตามลำดับของการเรียนรู้ตามวัย ให้เด็กได้มี ประสบการณ์ทางด้านภาษา การเตรียมความพร้อมในการอ่านการเขียน โดยให้สัมพันธ์กันทั้ง 4 ทักษะ ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากสิ่งแวดล้อม ได้ดูแลสัตว์เลี้ยงพืชผัก จัดสภาพให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมของตนเอง รู้จักสภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ อุปกรณ์ในกลุ่มวิชาการ เช่น แขนงไม้สีแดง เพื่อให้เด็กได้นับ 1 ไปถึง 10 รวมทั้งให้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวน เช่น 2 มากกว่า 1 อยู่ 1 ทราบลำดับของตัวเลขจาก 1-10 แผ่นภาพโลหะ 10 แผ่น ที่มีรูปเรขาคณิตในกรอบที่แตกต่างกัน เพื่อ เป็นการเตรียมเด็กสำหรับการจับดินสอดให้ถูกต้องและมีผลทางอ้อมทางศิลปะในการพัฒนารูปแบบและ การระบายสี บัตรตัวเลขและบัตรตัวอักษรกระดาษทรายเพื่อให้เด็กได้รู้จักสังเกตตัวเลข ตัวอักษร ออกเสียง ได้ถูกต้อง และการเตรียมเด็กสำหรับการเขียน ลูกโลกที่แสดงพื้นดิน พื้นน้ำ ทวีป ประเทศ ล้วนแต่ช่วยให้ เด็กได้เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์รอบตัว การจัดบริเวณให้เด็กได้ทำสวนเลี้ยงสัตว์ ช่วยให้เด็กรู้จักการสังเกตการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต รู้จักการดูแลรักษาให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ใน การดูแลสวนเช่นเดียวกับการดูแลในห้องเรียน ข้อดีของการสอนแบบมอนเทซซอรี สำหรับในประเทศไทย ได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบมอนเทซซอรีไว้หลายเรื่อง พบว่า การสอนแบบมอนเทซซอรีช่วยให้เด็กทั้งที่ปกติ และมีความบกพร่องทางสติปัญญา มี พฤติกรรม ความสามารถและการแสดงออกด้านต่างๆ ที่สูงขึ้นนอกจากนั้นการสอนแบบมอนเทซซอรีทำให้เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลายประการ ดังนี้

3.1 มีความรักในควมมีระเบียบ เด็กที่ทำตัวได้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมของมอนเทซซอริแล้ว จะแสดงออกถึงการมีความสุขที่จะจัดสิ่งต่าง ๆ ให้มีระเบียบเรียบร้อย เพราะอุปกรณ์และของทุกอย่างมีที่วาง เฉพาะเป็นลำดับอยู่แล้ว

3.2 รักในการทำงาน เด็กจะแสดงออกมาให้เห็นถึงสมาธิในการทำงานที่เลือกมอนเทซซอริได้ บอกว่างานที่เด็กได้เลือกขึ้นมาเองตามธรรมชาติของเด็กคือสิ่งที่เด็กอยากจะทำ อยากจะรู้ เด็กจะมีสมาธิ ในการทำงาน เพราะงานหรือกิจกรรมที่เด็กเลือกนั้นตรงตามความต้องการของเขา

3.3 สัมพันธ์กับความจริง มอนเทซซอริจะบอกว่าเด็กจะต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่แสวงหาและเข้าใจในสิ่งแวดล้อม จะต้องแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของความยังรู้ถึงลักษณะของความจริงในขณะที่ เรียนรู้ และปรับเข้าสู่สิ่งแวดล้อม

3.4 รักในความสงบและทำงานได้คนเดียว เด็กควรจะมีพลังของสมาธิสูงขึ้นเมื่อทำงานอยู่กับ เด็กคนอื่น เด็กมีสิทธิที่จะทำงานคนเดียวโดยไม่มีใครมารบกวน นั่นคือให้ความเคารพต่อตัวเด็ก เด็กจะไม่ถูกบังคับให้ไปทำงานร่วมกับคนอื่นโดยที่ไม่เต็มใจมอนเทซซอริสังเกตพบว่าในช่วงเวลาสงบของเด็กนี้ถึงจะ เป็นเวลาช่วงสั้นๆ นอกจากจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกของความมีวินัยในตนเองแล้ว ยังได้ช่วยสร้างความสงบ สุขภายในจิตใจแก่เด็กด้วย

3.5 ความเป็นเจ้าของ เด็กควรแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นตามลำดับว่า ไม่ทำตัวเป็นเจ้าของวัสดุ อุปกรณ์ใด เพราะว่าอุปกรณ์ต่าง ๆ จะเป็นการใช้ร่วมกันในสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมเอาไว้ให้ เมื่อเด็กมี อิสระในการเลือก เด็กจะสนใจในสิ่งที่เลือกมาเพื่อจะได้รับความรู้จากสิ่งนั้น

3.6 มีความเชื่อฟัง เด็กควรแสดงให้เห็นถึงการยอมรับคำแนะนำจากผู้ใหญ่ จากความเชื่อฟังนี้จะได้ พัฒนาความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็ก

3.7 พลังในการปฏิบัติจากสิ่งที่เลือก เด็กควรแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการที่จะเลือก แยกแยะ จากสิ่งแวดล้อม ถ้าได้ทำงานที่เหมาะสมเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งนั้น เพื่อขยายความรู้ต่อไป เด็กจะได้รับประสบการณ์และเกิดความพึงพอใจจากการทำงานได้เสร็จสมบูรณ์ ส่วนนี้คือจุดเน้นของมอนเทซซอริที่ให้ความสำคัญในเรื่องของสิ่งแวดล้อมโดยจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อที่เด็กได้เข้าใจสิ่งแวดล้อม การที่เด็กได้รับการกระตุ้นให้เลือกได้อย่างเหมาะสมนี้ แรงจูงใจภายในของเด็กจะพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง อุปกรณ์ของมอนเทซซอริได้ออกแบบมาเพื่อช่วยให้เด็กพัฒนาพลังของสมาธิและวินัยของตนเอง

3.8 ความมีอิสระในการริเริ่ม เด็กควรแสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระ เด็กต้องการความร่วมมือ จากคนรอบข้างที่จะช่วยให้ได้มีอิสระตามขั้นตอนของพัฒนาการ ส่วนนี้จะช่วยเพิ่มความสามารถของเด็กในการที่จะคิดริเริ่ม

3.9 มีวินัยในตนเอง เด็กควรแสดงให้เห็นว่ามีพลังของวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมที่ให้อิสระและเสรีภาพ อุปกรณ์ของมอนเตสซอริ ออกแบบมาเฉพาะที่จะกระตุ้นในเรื่องนี้ มอนเตสซอริได้กล่าวเอาไว้ว่า การเชื่อฟังและวินัยในตนเองเป็นขั้นตอนที่สำคัญใน กระบวนการที่เด็กจะพัฒนาความตั้งใจของตน

3.10 ร่าเริง เด็กควรแสดงให้เห็นว่ามีความพอใจ ทำงานได้อย่างสงบกับเพื่อน และซึมซับกิจกรรมของแต่ละคน เด็กควรจะได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

3.11 การทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อได้เรียนรู้การแบ่งปันอุปกรณ์จากการทำงานคนเดียว ต่อมาเด็กก็จะต้องรู้จักการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบมอนเตสซอริมีความสำคัญและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็ก การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การจัดสภาพการเรียนรู้สำหรับเด็กโดยมีครูเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมือนบ้าน และเป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้เสรีภาพแก่เด็ก ให้คำปรึกษาและกระตุ้น ให้เด็กคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองอีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ และยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. การเตรียมการของครูมอนเตสซอริ

Shanon Helfrich (2019) กล่าวว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงตนเองนั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้เรามีความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก เนื่องจากบทบาทของครูมอนเตสซอริอาจแตกต่างกันออกไปและความเข้าใจเกี่ยวกับห้องเรียนมอนเตสซอริก็ต่างออกไป แต่เราทุกคนต้องผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงตนเองซึ่งคล้ายกับสภาวะปกติของผู้ใหญ่ สภาวะที่ช่วยเยียวยาเกี่ยวกับประสบการณ์ ดังนั้นการเตรียมสิ่งแวดล้อมสำหรับฝึกครูก็เหมือนกับการเตรียมสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก ห้องเรียนจึงต้องจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับครู เช่น ฝึกการเตรียมพร้อมอุปกรณ์ ฝึกการใส่ใจในรายละเอียด ฝึกการมีสติอย่างลึกซึ้งและมีอิสรภาพในการเลือกเมื่อเราเข้าห้องฝึกปฏิบัติ เลือกลืออุปกรณ์ที่นำเสนอบทเรียนมาแล้ว การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมมีแค่ 1 งานต่ออุปกรณ์ 1 อย่าง ดังนั้นเราจึงต้องฝึกการรอคอยและเข้าใจคนอื่น โดยการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีความหลากหลาย เมื่อทุกคนเข้ามาอยู่ร่วมกันทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเคารพและให้เกียรติกัน ทำให้ศูนย์ฝึกอบรมมอนเตสซอริมีความรัก การส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้เรารู้สึกปลอดภัยจากสิ่งทำร้ายต่าง ๆ

แสวงจันทร์ โป้เปิด (2562) ครูในระบบมอนเตสซอรินับว่าเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ เนื่องจากการเป็นครูมอนเตสซอรินั้นต้องช่วยเหลือให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ไม่ใช่เพียงการสอนให้เด็กมีความรู้เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่ใช่คำว่า ผู้สอน (Teacher) แต่ใช้คำว่า ผู้อำนวยการ Director จนกระทั่งเปลี่ยนเป็น Guide ซึ่งหมายถึงผู้นำทาง

ถือเป็นมิติใหม่ในการเป็นครูคนใหม่ไม่ใช่เพียงผู้สอนแบบเดิม แต่เป็นครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางหรือช่วยเหลือให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยตัวเอง การเตรียมการที่สำคัญที่สุดของครูคือการเตรียมการทางจิตวิญญาณ เพราะการเตรียมครูเป็นตัวแปรที่สำคัญในการจัดการห้องเรียนมอนเทสซอริ ครูเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมเด็กไปสู่โลก การช่วยเหลือเด็กให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่เขาอาศัยอยู่นั้นทำให้เด็กสามารถเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการทำงานกับเด็กถือเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ เราจึงต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยการผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เนื่องจากสิ่งที่เราทำอยู่ในวันนี้ ถือเป็นประกอบสร้างจากประสบการณ์ในโรงเรียน เพราะพ่อแม่ที่เติบโตมาในแบบที่ต่างออกไป ทำให้มีความแตกต่างในด้านอิสระ การพึ่งพาตนเอง โดยครูจะต้องมีการเตรียมการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
2. ด้านทักษะกระบวนการ การทำงานของครูมอนเทสซอริ
3. ด้านคุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ

Macte (2015) ได้อธิบายเกี่ยวกับสมรรถนะของครูมอนเทสซอริไว้ว่า ครูมอนเทสซอริต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น การเตรียมการด้านความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี ประวัติความเป็นมาของรูปแบบการสอนแบบมอนเทสซอริ ทักษะการสอนของครู และด้านคุณลักษณะของครู

กรรณิการ์ รักชุมแก้ว (2524) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเตรียมการของครูมอนเทสซอริไว้ว่า ครูในระบบมอนเทสซอริจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในหลายด้านเช่น ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทสซอริ มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์มอนเทสซอริ เนื่องจากอุปกรณ์มอนเทสซอริจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะ นอกจากนี้ยังต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมในด้านของพฤติกรรมหรือบุคลิกลักษณะให้มีความมั่นคงและมีระเบียบวินัย

จิระพันธ์ พูลพัฒน์ (2553) ได้อธิบายเกี่ยวกับครูมอนเทสซอริไว้ว่า ครูผู้สอนในระบบมอนเทสซอริมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในหลายด้าน เช่น วิธีการใช้สื่ออุปกรณ์หลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก มีความสามารถในการพัฒนาทักษะการทำงาน เช่น การเตรียมห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อม การเตรียมวงจรการทำงานให้กับเด็ก และที่สำคัญคือการมีคุณลักษณะที่เอาใจใส่ ช่างสังเกต อบอุ่น เป็นต้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการของครูมอนเทสซอริจากนักวิชาการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและสรุปเป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดได้ดังนี้

ตาราง 1 สังเคราะห์องค์ประกอบของกรมอนเทสซอริ

องค์ประกอบของกรมอนเทสซอริ	แสงจันทร์ ไปได้ (2562)	Shanon Helfrich (2019)	Macte (2015)	กรรมการ รักรู่มแก้ว (2553)	จิระพันธ์ พูลพัฒน์ (2553)	ความถี่
1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. ทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. คุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของกรมอนเทสซอริมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
2. ทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
3. คุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มาเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ (ค.ศ. 1879-1952) ได้จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองธรรมชาติความต้องการของผู้เรียน โดยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ เริ่มต้นจากเหตุผลทางการแพทย์ เพื่อรักษาบำบัดเด็กที่มีอาการบกพร่องทางสมอง ปัจจุบันการจัดการศึกษาระบบมอนเทสซอริ ช่วยพัฒนาศักยภาพสูงสุดให้เด็กเป็นรายบุคคลโดยไม่จำกัดสถานภาพที่ติดตัวมาแต่เกิดว่าเป็นเด็กมีความบกพร่องเป็นเด็กปกติหรือเป็นเด็กอัจฉริยะทั้งไม่มีข้อจำกัดเรื่องฐานะเชื้อชาติหรือวัฒนธรรม ในฐานะแพทย์ นักมานุษยวิทยา นักวิชาการและอัจฉริยภาพของ ดร.มอนเทสซอริ ซึ่งนับว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในหลักปรัชญาจิตวิทยาวิธานร่วมกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่รวบรวมการสังเกตมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนบรรลุวุฒิภาวะจากประสบการณ์ในการศึกษาเด็ก

ทุกเชื้อชาติวัฒนธรรมทุกภูมิภาคหลังทางเศรษฐกิจของครอบครัวเด็กและเมื่อรวมด้วยอุปกรณ์การสอนที่ ออกแบบเป็นพิเศษนานาประการจึงกลายเป็นการศึกษาระบบมอนเทซซอรี

ปรัชญาการศึกษาระบบมอนเทซซอรีคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้อยู่ ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ตามจริยธรรมและประเพณีที่ดีของชุมชนที่เด็กอยู่อาศัยให้สังคมของเด็กเป็น สังคมสมานฉันท์และมีสันติภาพการศึกษาออกแบบเพื่อช่วยเด็กสร้างความเจริญจากภายในตนตั้งแต่ เยาววัยจนบรรลุนิติภาวะมีความยืดหยุ่นให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กแต่ละคน หลักการสำคัญที่ เป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษามาจากข้อมูลข้อค้นพบและเหตุผลทางวิทยาศาสตร์การเรียนการสอน จึงเป็นการใช้วิธีการและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เด็กประสบความสำเร็จเนื่องจากหลักการต่าง ๆ นำมา จากธรรมชาติความเจริญเติบโตของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีเป็นวิธีการสอนที่ได้รับการ พัฒนาขึ้นมาโดย ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ในครั้งแรกเริ่มต้นจากเหตุผลทางการแพทย์เพื่อรักษาบำบัด เด็กที่มีอาการบกพร่องทางสมอง แต่หลังจากนั้นได้นำมาพัฒนาเด็กในทุกระดับความสามารถ เป็นการพัฒนาอุปกรณ์การสอนที่ออกแบบเป็นพิเศษมาใช้ในการเรียนการสอน โดยอุปกรณ์แต่ละ ชนิดจะมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและเสริมสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

วิธีการ/ขั้นตอนของแนวทางการสร้างความรู้ในด้านหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การจัดเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

นักการศึกษาได้เสนอตัวบ่งชี้เกี่ยวกับความรู้ในด้านหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การจัดเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีไว้ ดังนี้

Shanon Helfrich (2019), Lillian Garrison (2015), Helen Wheatley (1994) ได้เสนอเกี่ยวกับความรู้ในด้านหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีไว้ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี
2. ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์
3. ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการสี่ระนาบ กล่าวคือพัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละ

ช่วงวัยซึ่งมีพัฒนาการในแต่ละระนาบแตกต่างกัน ซึ่งสามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ในช่วงอายุระหว่าง 0-24 ปี โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากระนาบหนึ่ง ไปอีกระนาบหนึ่งนับเป็นพัฒนาการทางกายภาพ การแสดงความเป็นตัวตนจะแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นไป การมองเห็นสิ่งที่ค่อย ๆ แสดงออกมา เช่น วงจรชีวิตของผีเสื้อที่สวยงามนั้น ในแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกัน และพัฒนาอย่างชัดเจน ถึงมีความแตกต่างที่ชัดเจน แต่จะมีความเหมือนที่คล้ายคลึงกัน นักจิตวิทยาพร้อมสมัยกับ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ได้แก่

เพียเจต์ (Piaget) เป็นนักจิตวิทยาที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กโดยเน้นด้านสติปัญญา

ซิกมันด์ ฟรอยด์ อธิบายการทำงานของจิตใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์

ฟรอยด์เชื่อว่า พฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีความหมาย ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่จะมีจิตส่วนหนึ่งดำเนินการและสั่งการให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมนั้น ๆ และสิ่งที่มีอิทธิพลในการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ ประสบการณ์ในวัยเยาว์ ชีวิต ฟรอยด์เชื่อว่า ประสบการณ์เหล่านี้จะฝังแน่นอยู่ในจิตใจ บุคคลอาจไม่รู้ตัวแต่ประสบการณ์ดังกล่าวจะมีส่วนทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

อีริกสัน (Erikson) ให้ความสำคัญทางด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมด้านจิตใจว่ามีบทบาทในพัฒนาการบุคลิกภาพมาก

ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี ท่านใช้เทคนิคที่นิยมสมัยนั้น แต่มีสิ่งที่แตกต่างจากผู้อื่น เพราะนักจิตวิทยาและนักการศึกษาแต่ละคนจะเลือกศึกษาเจาะจงเฉพาะด้าน ดร. มาเรีย มอนเทสซอรี แตกต่างจากคนอื่น ท่านมองเห็นว่าเด็กไม่สามารถแบ่งเป็นส่วน ๆ เหมือนตัวต่อได้ พัฒนาการแต่ละช่วงวัยเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะตัดออกหรือเลือกเอาช่วงใดช่วงหนึ่งไม่ได้ จึงต้องศึกษาทั้งหมดทั้งหมด ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี กล่าวว่า “การจัดการศึกษานั้นเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต ดังนั้นเราต้องรู้ว่าเด็กต้องการอะไรในแต่ละช่วงวัย

4. ความรู้เกี่ยวกับจิตซึมซับและการปรับตัว

โดยดร.มาเรีย มอนเทสซอรี กล่าวว่า “เมื่อเด็กมีความพยายามในเรื่องใด ๆ แล้วเด็กจะทำซ้ำจนสมบูรณ์แบบ หรือจนประจักษ์แจ้งในตนเอง เช่นเมื่อเด็กจะกลายมาเป็นนักเปียโนได้ เด็กจะต้องทำมากกว่าการเล่นแบบนักเปียโนที่สามารถเล่นได้แล้ว เขาจะต้องมีการฝึกฝนอย่างมากเพื่อให้นิ้วของเขามีทักษะที่เพียงพอจะเป็นนักเปียโนที่เชี่ยวชาญ เช่นเดียวกับที่เราอ่านนิทานหรือเล่าเรื่องให้เด็ก ๆ ฟังเกี่ยวกับนักบุญ หรือวีรบุรุษต่าง ๆ โดยคิดว่านี่จะส่งผลให้เด็ก ๆ คิดและทำอย่างที่นักบุญหรือวีรบุรุษเหล่านี้ทำ ซึ่งมันเป็นไปได้เลย ถ้าเด็กไม่ได้มีการเตรียมจิตวิญญาณส่วนลึกให้พร้อมในเรื่องนี้ ไม่มีผู้ใดเป็นผู้ยิ่งใหญ่ขึ้นได้ด้วยการเลียนแบบเพียงเท่านั้น เรื่องราวเหล่านั้นอาจกระตุ้น หรือปลุกเร้าความสนใจ ความปรารถนาที่จะเลียนแบบอาจกระตุ้นให้เกิดความพยายามแต่สิ่งที่จำเป็นคือเด็กต้องมีทักษะที่เพียงพอที่จะไปยังเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในด้านการศึกษาระบบชาติได้สอนพวกเราว่าการเลียนแบบต้องอาศัยการเตรียมการ ดังนั้น สิ่งแรกที่เด็กต้องทำไม่ใช่การพุ่งเป้าไปที่การเล่นแบบ แต่เป็นการสร้างตนเองให้มีความสามารถเพียงพอที่จะเลียนแบบ พวกเขาต้องมุ่งที่จะเปลี่ยนไปสู่สิ่งที่พวกเขาปรารถนา ซึ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมการด้านต่าง ๆ โดยธรรมชาติไม่ได้ให้เพียงอำนาจในการลอกเลียนแบบกับเราเท่านั้น

แต่ให้อำนาจในการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เหมือนตัวแบบกับเราด้วย และเราในฐานะผู้ให้การศึกษา ที่จะช่วยให้เด็กมีพลังชีวิตที่จะประสบความสำเร็จดังกล่าว เราจำเป็นต้องรู้ว่า ณ จุดไหนที่เราจะสามารถช่วยเหลือพวกเขาได้

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมา เมื่อแรกเป็นทารก ไม่มีลักษณะเฉพาะติดตัวมา ตั้งแต่เกิดทารกยังไม่สามารถเคลื่อนไหวและช่วยเหลือตนเองได้ อ่อนแอ และบอบบาง ต่างจากสัตว์อื่น โดยสิ้นเชิง เช่น ลูกโลมาน้อยที่คลอดออกมาจากท้องแม่โลมาในครั้งวินาทีแรก มันก็สามารถว่ายน้ำได้ทันที ส่วนมนุษย์นั้นมองดูราวกับว่าธรรมชาติทอดทิ้งและดูตายเหลือเกิน แต่ความจริงแล้วธรรมชาติไม่ได้ทำเช่นนั้น ธรรมชาติมีความปรารถนาต่อเด็กวัยนี้อย่างยิ่งด้วยการมอบพลังพิเศษให้กับมนุษย์ ซึ่งถือเป็นพลังที่เร้นลับและเป็นพลังงานพิเศษที่ทำให้มนุษย์ซึ่งแม้เกิดต่างที่ต่างถิ่นกัน แต่กลับสามารถเรียนรู้ความแตกต่างของท้องถิ่นได้อย่างง่ายดาย เพียงแค่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นมนุษย์ก็สามารถรับเอาจากทุกสิ่งทุกอย่างเข้ามาในตัวเองได้อย่างง่ายดาย ไม่ต้องใช้ความพยายาม ความเร้นลับของธรรมชาตินี้เรียกว่ากระบวนการเพื่อการปรับตัวสู่โลกสังคม ทั้งนี้เด็ก ๆ สามารถใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น การดมกลิ่น การชิมรส การสัมผัส การฟัง การมองเห็น ซึ่งผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้เพื่อเปิดประตูสู่โลก และความเร้นลับนี้ทำให้เด็กเป็นผู้มีพลังที่จะดิ่งสิ่งต่าง ๆ เข้ามาในตนเอง เพื่อการก่อร่างสร้างตนเองได้อย่างง่ายดาย กระบวนการเหล่านี้คือหนทางที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ซึ่งเรียกว่า “จิตซึมซับ”

5. ความรู้เกี่ยวกับระยะการเรียนรู้ไว การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มอนเทซซอรี ตั้งอยู่บนฐานความต้องการของเด็ก โดย ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ค้นพบและเรียนรู้ลักษณะสำคัญของช่วงเรียนรู้ไวจากการสังเกตเด็ก ทุกสิ่งทุกอย่างที่ออกแบบและลงมือกระทำ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการสังเกต พวกเขาในฐานะครูมอนเทซซอรี จำเป็นต้องมีทักษะการสังเกต ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี กล่าวว่า การค้นพบของช่วงการเรียนรู้ไวในช่วงนี้เป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจจะอยู่ในช่วงที่เด็กมีความสามารถต่าง ๆ อย่างมาก ดังนั้นเราต้องจัดทำกรวางแผนใหม่ เราต้องเรียนรู้จากเด็กในการมีปฏิสัมพันธ์กับความสามารถเหล่านี้จากการเริ่มใช้ชีวิต หรือจากการเกิด เราต้องเรียนรู้และสังเกตเหตุการณ์ประหลาดต่าง ๆ การเริ่มต้นของชีวิตจิตใจของคน ๆ หนึ่ง สำหรับเด็กคือการสร้างจิตใจของผู้ใหญ่คนหนึ่ง การสร้างสรรค์นี้ต้องเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของเหตุการณ์ต่าง ๆ เราต้องเรียนรู้รายละเอียดและความลึกซึ้งของจิตวิทยาสำหรับเด็กเล็ก หรือสังเกตพัฒนาการ และค้นหาวาอะไรที่เราสามารถทำเพื่อช่วยเหลือได้

6. ความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

7. ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม ดร.มอนเทซซอรี กล่าวว่า

การเจริญเติบโตทางด้านสังคมของเด็กเล็กเป็นการสะท้อนผลของการปฏิบัติการณ์ของประสบการณ์อันหลากหลายที่ได้ประสบการณ์มาจากสังคมมนุษย์ การให้เด็กอิสระเต็มที่กับเด็กนั่นเองจะผลักดันให้

เด็กเห็นปัญหาของตน แก้ไขตนเอง กล้าเผชิญปัญหา วิธีแก้ปัญหามาจากประสบการณ์ทางสังคม
 นั้นเอง ทักษะทางสังคมเป็นแบบฝึกหัดให้ได้กับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยที่ครูผู้ดูแลไม่ต้องเข้ามา
 ช่วยเหลือเกินความจำเป็น ในความเป็นจริง ครูมักจะแทรกแซงกระบวนการนี้เสมอ ทำให้บรรยากาศ
 ภาพรวมของห้องไม่ลื่นไหล อาจมีบางกรณีที่ครูต้องเข้ามาช่วยจริง ๆ นอกจากนั้นควรปล่อยให้เด็ก
 เผชิญกับปัญหาด้วยตนเอง คำถามที่ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี ได้รับ คือ เด็กได้รับการพัฒนาทางสังคม
 ได้อย่างไร ถ้านั่งทำงานอย่างเดียว คำตอบถ้าพัฒนาการทางสังคมไม่ใช้การแก้ปัญหา ในสังคมแค่เขา
 ประพฤติอย่างเหมาะสมในสังคมที่อยู่ ในการสอนแบบมอนเตสซอรีไม่ต้องสอนการพัฒนาทางสังคม
 แต่ในการสอนแบบปกติต้องสอนเพราะเขานั่งอย่างเดียวยังต้องสอนให้ปฏิบัติการทำงานเราให้เขาทำงาน
 คนเดียวแต่การที่เราให้เขาเอื้อเพื่อเอาใจใส่นั้นคือพัฒนาการทางสังคมที่เกิดขึ้น เด็กนั่งถืองานคนอื่น
 ไม่ได้มีใครบอกแต่เขารู้ว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ เด็กเป็นสมาชิกของสังคมนั้น

8. ความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี กล่าวว่า
 พัฒนาการของเด็กด้านคุณลักษณะเริ่มได้มาหลังจากเด็กเริ่มมีสมาธิ เราไม่สามารถพัฒนาเด็กที่มี
 อาการรวนเรไม่มีระเบียบ ไม่รับฟังหรือหยุดตนเองไม่ได้ ในระยะแรกจะมีการสร้างเกิดขึ้นจากภายใน
 และต่อมาเด็กทุกคนจะมีบุคลิกลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เราเรียกว่า “สภาวะปกติ” มีลักษณะเดียวที่
 กล่าวได้ว่า “สภาวะปกติ” ในขณะที่บุคลิกลักษณะของสภาวะความผิดปกติมีมากมาย สภาวะปกติมี
 คุณลักษณะที่ยอดเยี่ยมสวยงาม เด็กปกติมีคุณลักษณะที่ไม่ธรรมดา เด็กจะมีความพึงพอใจ ใส่ใจ
 ทำงานอย่างสนใจ แม่นยำ มีความสงบ มีความสุข มีความซาบซึ้งกับสังคม ในขณะที่เด็กเหล่านี้ก่อนที่
 จะมีสมาธิเช่นนี้ เขาเคยมีอาการไม่มีระเบียบ วุ่นวาย รวนเร มีการทะเลาะ ไม่สนใจใยดีกับการทำงาน
 มาก่อน สภาวะปกติเป็นพลังที่ไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรง แต่ปรากฏจากพฤติกรรมของเด็ก
 ซึ่งเป็นช่องทางที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ เพื่อความเจริญเติบโตของชีวิต โดยปกติเราจะไม่สามารถ
 มองเห็นพลังงานที่เกิดภายในตัวเด็ก แต่เมื่อเด็กทำงานและเกิดภาวะสมดุลขึ้นในเวลาใดเวลาหนึ่ง
 เมื่อกล่าวถึงเด็กกระหนาบที่ 1 สามารถพิจารณาได้ว่ามีกระบวนการจิตซึมซับซึ่งทำงานร่วมกับช่วงเรียนรู้
 ไวเป็นพลังงานภายในที่ผลักดันให้เด็กเลื่อนไหลไปกับกิจกรรมที่เกิดขึ้น นอกจากนี้เด็กยังมีพลัง
 แนวโน้มความเป็นมนุษย์ มีส่วนทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาได้ สภาวะปกติเป็นช่วงจังหวะที่มีความ
 เลื่อนไหลได้ แต่ไม่คงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ตอนที่เด็กอายุ 4 ขวบ มีสมาธิจดจ่อกับ
 การทำงานเป็นอย่างดี แต่ต่อมาครอบครัวของเด็กคนนั้นแตกแยก เด็กยอมอยู่ในสภาวะเบี่ยงเบนได้
 เสมอ หากเกิดสภาวะเบี่ยงเบนขึ้น ครูต้องเข้าใจว่าเกิดจากสาเหตุใดที่มาขัดขวางพลังงานของเด็ก
 แต่ไม่ว่าสาเหตุของการสภาวะเบี่ยงเบนมาจากอะไรก็ตาม วิธีการแก้ไขหรือเยียวยาสามารถทำได้ด้วย
 การให้งานที่มีวัตถุประสงค์และมีความหมาย “Key is work” เพราะการทำงานเป็นกุญแจสำคัญใน
 การแก้ไขปัญหาสภาวะเบี่ยงเบน ในฐานะครูซึ่งทำงานร่วมกับเด็ก ต้องหมั่นเตือนตนเองอยู่เสมอว่า
 ควรระงับความอยากรู้อยากเห็นในมูลเหตุและไม่เป็นผู้ตัดสิน แต่ครูต้องมีทักษะในการสังเกตขั้นสูง

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือเด็กได้ทันที สิ่งสำคัญที่ครูควรตระหนักคือ ครูไม่สามารถคลี่คลายปัญหาชีวิตทุกอย่างให้เด็กได้และแต่ครูสามารถใช้งานเป็นตัวเอี่ยวยาแก้ไขได้ หากพบว่าเด็กกระเจิดกระเจิงมาที่โรงเรียน เมื่อเขาเข้าสู่ห้องเรียนมอนเทซซอรี เด็กคนนั้นจะใช้ชีวิตอย่างปกติตลอดทั้งวัน

9. ความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน สภาวะเบี่ยงเบนเป็นกลไกทางจิตในการป้องกันตนเองของเด็ก สร้างขึ้นเพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่บีบคั้นที่ไม่เป็นประโยชน์กับเด็ก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นกฎเกณฑ์ทางธรรมชาติที่ธรรมชาติสร้างให้มีขึ้น สิ่งแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่ไม่ตอบสนองพฤติกรรมพื้นฐานของเด็ก เด็กจึงแสดงสภาวะเบี่ยงเบนออกมาให้เห็น เช่น เด็กที่มีครอบครัวไม่สมบูรณ์ เด็กเหล่านี้จะมีสภาพที่บีบบังคับให้เขาต้องรับประสบการณ์ตรง เด็กเหล่านี้ไม่ได้อยู่ไกลตัวแต่ใกล้เรามาก อารมณ์โกรธเป็นสภาวะเบี่ยงเบนซึ่งมีอยู่ในตัวของเราทุกคน แต่ไม่คงที่และไม่อยู่กับเราตลอดไป คนที่โกรธตลอดเวลาจะมีสาเหตุเกิดจากการไม่กำจัดความโกรธออกไปหมดพอมีสถานการณ์มากระทบก็ทำให้เกิดอารมณ์โกรธต่อเนื่อง และเมื่อปล่อยให้อารมณ์โกรธเกิดขึ้นบ่อยครั้ง สุดท้ายอาจกลายเป็นบุคลิกภาพของคนๆนั้น สำหรับเด็กหากเกิดสภาวะเบี่ยงเบน ครูไม่ควรปล่อยให้เด็กอยู่ในสภาวะนั้นนาน ควรนำเด็กกลับไปสู่สภาวะปกติ โดยการรักษาสภาวะปกติให้คงทนยาวนานกับเด็ก จนกลายเป็นบุคลิกภาพของเขา

สภาวะเบี่ยงเบนมีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. สภาวะเบี่ยงเบนแบบเข้ม Strong Deviation

1.1 การเอาแต่ใจ เด็กสนใจเฉพาะสิ่งที่ตนเองชอบหรือพึงพอใจเท่านั้น ไม่นึกถึงผู้อื่น สิ่งนั้นก็ไม่ได้ สิ่งนี้ก็ไม่น่าชอบ แม้แต่เลือกแล้วก็เปลี่ยนใจได้ง่าย ในกรณีนี้ต้องช่วยไม่ให้เด็กกลายเป็นพฤติกรรมถาวร ผู้ใหญ่ต้องมั่นคงในให้สิ่งที่เด็กเลือกแล้วในครั้งนี้นี้ ส่วนครั้งต่อไปจึงจะให้โอกาสในเลือกสิ่งอื่นที่ต้องการได้

1.2 การฉุนเฉียวรุนแรง สังกัดได้ง่ายจากการปฏิบัติตนในกลุ่มเพื่อน เช่น ผลัก ทะเลาะ ตบตีกับเพื่อนเสมอ เป็นพฤติกรรมที่ต้องหยุดเด็กอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเด็กไม่รู้จักรีธีเป็นเพื่อนกับคนอื่น ดังนั้นการแสดงให้เด็กรู้ถึงวิธีการเป็นเพื่อนกับคนอื่นสามารถใช้วิธีอื่นได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรง

1.3 การดื้อรั้น มักจะพบเมื่อเข้าไปจัดการกับเด็กคนนั้น เด็กจะแสดงพฤติกรรมว่าไม่สนใจคำพูดหรือพฤติกรรมที่บอกว่าเด็กควรหยุด เช่น ครูสบตาแล้วเด็กจะไม่หลบสายตาครู

1.4 การก้าวร้าว บางวัฒนธรรมผู้ใหญ่ยอมรับได้ว่าเด็กชายก้าวร้าวได้ ต่อยตีกับเพื่อนได้ ถือเป็นเรื่องปกติ แต่เด็กผู้หญิงทำเช่นนั้นไม่ได้

1.5 การไม่เชื่อฟัง มักเกิดจากการละเลยของผู้ใหญ่ ซึ่งเห็นว่า เป็นเรื่องไม่สำคัญสำหรับเด็ก โดยมองว่าเด็กยังเล็กเกินกว่าจะเข้าใจในเรื่องนั้น

1.6 การครอบครองหรืออิจฉา ปกติเด็กจะมีพลังในการปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมรอบตัว แต่ถ้าโดนขัดขวางว่าอุปกรณ์ต่างๆจับต้องไม่ได้ เด็กจะกลับมายึดติดกับอุปกรณ์ เหล่านั้นแทน แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการจากภายในได้เช่นเด็กเล็กเห็นของ เล่นอยากได้มาเป็นของตนเอง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและหายไปได้ เพียงแค่ครอบครองอุปกรณ์ เห็น สิ่งของนั้นก็เก็บมาคืนให้ครู โอกาสแบบนี้เกิดกับเด็กทุกคนในวัยนี้ เพราะเมื่อเด็กหมดความสนใจและไม่อยากได้แล้วก็เอามาคืน

1.7 การโลเลเปลี่ยนง่าย เป็นพฤติกรรมที่เกิดได้กับคนทุกวัย

1.8 การไม่มีสมาธิ ปัจจุบันพบมากขึ้น เนื่องจากอิทธิพลของสื่อ อิเลคทรอนิกส์ซึ่งทำให้เด็กได้รับโอกาสอย่างรวดเร็วเพียงกดนิ้วเท่านั้น สิ่งเหล่านี้จะคอยดึงเด็กออกจาก สมาธิและสมาธิสูญหายในที่สุด

1.9 การประสานงานการเคลื่อนไหวยาก ในกรณีบุคคลที่ได้รับอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ชราภาพ ทำให้ความสามารถในการประสานงานการเคลื่อนไหวหายไป โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดเหตุกระทบกระเทือนทางจิตใจ ทำให้สูญเสียการควบคุมซึ่งมาจากสภาวะทางจิตใจ

1.10 จิตสับสน เกิดจากความไม่พร้อมของสภาวะจิตใจ เช่น ภาวะใกล้สอบอาจเกิดจากความวิตกกังวล

1.11 การฝันเฟื่อง ไปอยู่ในโลกของจินตนาการ ไม่อยู่บนพื้นฐาน ความเป็นจริง เช่น ความจริงเด็กมีภาวะอดอยาก เด็กจึงสร้างโลกใหม่ขึ้นมาในจินตนาการ เด็กเหล่านี้ ไม่มีสมาธิลงลึกเปลี่ยนงานบ่อยสำหรับเด็ก 4 ขวบครึ่งขึ้นไป มีโอกาสที่เด็กเกิดอาการฝันเฟื่องต้อง ออกจากโลกของความจริง

2. สภาวะเปี่ยงเบนแบบอ่อน Weak Deviation

2.1 การเกียจคร้านหรือไม่ทำอะไร อาจมีสาเหตุจากเด็กอยากทำ แต่ไม่ได้รับโอกาสให้ทำ เมื่อเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เด็กจึงหมดความสนใจและไม่ทำอะไรเลย

2.2 การร้องไห้เอาแต่ใจตนเอง เด็กมักแสดงอาการหากมีคนพบเห็น ถ้าเกิดกับเด็กชาย ผู้ใหญ่มักไม่ยอมรับ แต่ถ้าเด็กหญิงผู้ใหญ่มักยอมรับได้

2.3 การต้องการได้รับการทูลถามตลอดเวลา สาเหตุเกิดจากแม่ที่ทะนุ ถนอมลูกมากเกินไป อาจเพราะแม่ไม่เพื่อน หรือมีลูกคนเดียว

2.4 การเปื่อง่าย ผู้ใหญ่ต้องนำเสนอสิ่งที่เด็กมีความสนใจอย่างจริงจัง

2.5 การกลัวง่าย อาการกลัวสามารถเกิดขึ้นได้ปกติเมื่อมีสถานการณ์ที่บีบ คั้น น่ากลัว แต่สำหรับเด็กเล็กเป็นเรื่องที่ไม่ใช่สภาวะเปี่ยงเบน เพราะความกลัวเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้

2.6 การติดผู้ใหญ่ มาจากพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่ประคบประหงมมากเกินไป ปฏิบัติกับเด็กเช่นทารก ไม่วางใจในความสามารถของตนเอง มีลักษณะเป็นเด็กติดพ่อแม่มาก เด็กจะร้องไห้เมื่อมาที่ รร. และพ่อแม่จากไป มีอาการคิดถึงมากตลอดเวลา แม้ที่โรงเรียนก็ติดครูคนใดคนหนึ่งหรือติดเพื่อนคนใดคนหนึ่ง จนไม่สามารถเลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

2.7 การไม่ซื่อสัตย์ เมื่อทำความผิด เด็กจะไม่ยอมรับว่าได้ทำ เพราะถ้าเด็กยอมรับก็ยิ่งสร้างความเสียหายด้านจิตใจเพิ่มอีก เพราะเด็กมีกลไกป้องกันตนเอง เนื่องจากกลัวการลงโทษ

2.8 การขโมย เป็นพฤติกรรมที่รุนแรงมากขึ้น ต่อเนื่องจากพฤติกรรมอยากครอบครอง

2.9 การป่วยกายป่วยใจ มีสาเหตุจากความกลัวสุดขีด กังวลมาก จึงทำให้ปรากฏอาการเช่น อาเจียน ปวดท้อง

2.10 การขี้อายหรือไม่สู้หน้า พฤติกรรมนี้มีสาเหตุจากแม่หรือผู้ใหญ่ที่ไม่เปิดโอกาสให้เด็กในการพบปะกับผู้อื่น เช่น การตอบคำถามแทนเด็ก

2.11 การสกปรก ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ใหญ่หรือสังคมเพิกเฉยและยอมรับว่าสำหรับเด็กเป็นเรื่องธรรมดาที่จะสกปรก เปราะเปื้อน แต่แท้จริงแล้วโดยธรรมชาติเด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบระเบียบ

2.12 การรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า เพราะเด็กได้รับการตอกย้ำเรื่องความผิดพลาดหรือความไม่มีค่าในสิ่งที่เด็กเลือกทำเสมอ หรือแม้กระทั่งรู้สึกว่าคุณรู้สึกของตนเองไม่สำคัญ เช่น เด็กร้องไห้ พ่อแม่ก็บอกว่าหยุดร้องให้ได้แล้ว แล้วไปทำอย่างอื่น บางครั้งผู้ปกครองยุ่งกับหน้าจอคอมพิวเตอร์ ไม่สนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำ สิ่งเหล่านี้กำลังบอกเด็กว่าหน้าจอสาคัญมากกว่าลูก เด็กจะขี้อาย ไม่กล้าทำหรือพูดเพื่อตอบโต้เพราะเด็กคิดเขาด้อยค่า

สาเหตุของสภาวะเป็ยงเบนในเด็กมี 3 เหตุคือ

1. เจตจำนงถูกจำกัด ไม่สามารถเติมเต็มแนวโน้มความเป็นมนุษย์ จิตซึมซับช่วงเรียนรู้ไว หรือตอบสนองไม่ตรงกับพัฒนาการ เช่น เมื่อเด็กเดินได้แล้ว ผู้ใหญ่ยังอุ้มอยู่
2. ผู้ใหญ่ปิดกั้นโอกาสในการคิดและเลือกทำทุกอย่างแทนของเด็ก ทำให้เด็กขาดโอกาสในการพัฒนาเจตจำนง เกิดความเครียด
3. เด็กถูกทอดทิ้ง เช่น เด็กใช้เวลาทั้งวันอยู่คนเดียว เพราะผู้ใหญ่ทำงานหรือเล่นโทรศัพท์ที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การให้อิสระภาพไม่มีขอบเขต เด็กเป็นศูนย์กลางพูดทำสิ่งใดก็ได้

10. ความรู้เกี่ยวกับอิสรภาพและวินัย เราทุกคนมักเข้าใจว่า อิสรภาพและวินัย เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกัน แต่แท้จริงแล้วอิสรภาพและวินัยมีความเกี่ยวข้องกันก็อยู่ลึกลงอย่างสมดุลและ

ชัดเจน ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ เปรียบอิสธภาพและวินัยกับเหรียญที่มีสองด้าน จะมีเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ ก็เหมือนอิสธภาพและวินัยจะต้องมีทั้งสองอย่างจะมีอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ อิสธภาพและวินัยเป็นความสามารถในการหยุดคิด เพื่อทบทวนก่อนที่จะลงมือกระทำ ผู้ใหญ่มีจิตมีเหตุผล ดังนั้นจึงสามารถหยุดเพื่อยังคิดถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ แต่เด็กยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอจึงไม่สามารถที่จะหยุดตนเองได้เมื่อต้องการกระทำสิ่งใด เพราะเด็กมีสิ่งทีเข้ามาบรเ้ามากมาย แล้วเด็กจะเลือกสิ่งเหล่านั้นได้อย่างไร เด็กบางคนอาจเลือกทำสิ่งนั้นทันที แต่เด็กบางคนอาจเลือกที่จะไม่ทำสิ่งนั้น ดังนั้นเราจึงมีวิธีการที่จะช่วยเด็กในทางจิตวิทยา เพื่อที่จะช่วยเด็กให้พัฒนาการหยุดยั้งคิด และเป็นการตัดสินใจเลือก เมื่อมีสิ่งทีมาเข้ายวนใจเด็ก ผู้ใหญ่สามารถช่วยให้เด็กตัดสินใจเลือกได้เนื่องจากเด็กยังไม่มีวุฒิภาวะที่จะตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง จึงต้องมีวิธีการช่วยให้เด็กตัดสินใจ เช่น เด็กอายุ 6 เดือน เอื้อมมือหยิบของได้ 2 มือ ดังนั้นเด็กจะเริ่มมีโอกาสในการตัดสินใจเลือก เด็กอายุ 9 เดือน สามารถเลือกหยิบอาหารชิ้นเล็ก ๆ เข้าปากด้วยตนเองได้ ผู้ใหญ่จึงควรให้เด็กมีโอกาสเลือกรับประทานด้วยตนเอง อาจมีบางครั้งที่ผู้ใหญ่ต้องขัดขวางหรือจำกัดการเลือกหรือการกินอาหารของเด็ก เนื่องจากเป็นห่วงว่าเด็กจะขาดทุพโภชนาการ จึงใช้วิธีการบ่อนอาหารให้เด็ก พอเด็กอายุ 18 เดือน เด็กยังไม่สามารถใส่เสื้อผ้าด้วยตนเองได้ แต่ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกตัดสินใจเองได้ โดยเลือกว่าจะใส่ชุดไหน แล้วผู้ใหญ่ก็ช่วยในการสวมใส่ชุดนั้นให้เด็ก เมื่อเด็กอายุ 3 ขวบ เด็กเลือกอุปกรณ์ไปใช้และเก็บเข้าที่ ครูให้โอกาสเด็กในการเลือกทำเมื่อใดก็ได้ ทำให้เด็กมีประสบการณ์ในการเลือก เด็กได้รู้ว่าเมื่อเราเลือกอุปกรณ์ใดแล้ว อุปกรณ์อื่นก็ไม่ได้มีความหมายกับเรา ฉะนั้นเลือกอุปกรณ์ชุดเดียวก็เพียงพอแล้วผู้ใหญ่บางคนให้ความหมายคำว่าอิสธภาพ หมายถึงการทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ สำหรับดร.มาเรีย มอนเทสซอริ ไม่ได้คิดแบบนั้น ท่านอธิบายว่าอิสธภาพมีขอบเขตที่กำหนดอยู่ ถ้าเกินออกไปเลยขอบเขตที่กำหนดก็ทำให้เกิดความยุ่งเหยิง เรียกว่าการกระเจิดกระเจิง

อิสธภาพสำหรับเด็ก

1. อิสธภาพการเลือกสิ่งต่าง ๆ หรือระหว่างสิ่งนี้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง ในห้องเรียนมอนเทสซอริเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสธภาพเลือกงานด้วยตัวเอง ทั้งนี้เพื่อฝึกเด็กในการเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ทั้งหมดเกิดจากความสนใจใคร่รู้ด้วยตัวเด็กเอง เราในฐานะผู้ใหญ่ไม่สามารถเข้าไปมีอิทธิพลในเลือก แต่ขอบเขตในการเลือกก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญด้านอายุและประสบการณ์ของเด็กซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึง เพราะเด็กที่อายุน้อยเกินไปมีขอบเขตด้านความสามารถที่จะปฏิบัติบางสิ่งบางอย่างได้ เช่นการพิจารณาว่าเด็กอายุ 3 ขวบสามารถไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าคนเดียวได้หรือไม่ เนื่องจากเด็กต้องมีทักษะเพียงพอจึงจะทำงานให้สำเร็จได้ ดังนั้นเราต้องตระหนักถึงการให้อิสธภาพในการเลือกแก่เด็กแต่ต้องมีขอบเขตที่สมเหตุผล

2. อิสรภาพในการสำรวจ เด็กมีสิทธิในการสำรวจค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่ถูกขัดจังหวะการสำรวจจากผู้ใหญ่ การที่เด็กเรียนรู้จากอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ที่เฉพาะตัวต่างกันออกไป

3. อิสรภาพเพื่อสมาธิ ในหนึ่งวันเด็กที่มาห้องเรียนของเราถูกขัดขวางหรือขัดจังหวะในการทำงานมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการให้อิสรภาพในการทำงานโดยไม่ขัดจังหวะจะช่วยให้เด็กมีสมาธิในการทำงานหรือเลื่องงาน การมีสมาธิถือเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญที่ ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี สังเกตเห็นเมื่อเด็กได้รับอิสรภาพในการเลื่องงาน เด็กจะถูกดึงดูดและเกิดสมาธิเมื่อเราเปิดโอกาสให้ทำงานอย่างมีสมาธิ เท่ากับเราได้ให้โอกาสเด็กได้เชื่อมต่อในงานที่ลึกซึ้ง กล่าวคือ เด็กมีสมาธิในงานของเด็กจะทำให้เกิดพลังงานทั้งในเชิงกายภาพ และสติปัญญาที่จะรวบรวมเป็นหนึ่งเดียวอยู่ในความสงบที่สมดุล (Hamony) เด็กจะมีความสงบภายในจิตใจตนเองและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบข้าง

4. อิสรภาพในการตอบจังหวะพัฒนาการของตน ให้จิตภายในตัวนำเด็กในการทำงานก็ครั้ง กี่หนได้ เด็กแต่ละคนมีจังหวะในการทำงานแตกต่างกัน เด็กแต่ละคนเป็นนักเรียนที่รู้เฉพาะตัว เราจะไม่เปรียบเทียบเด็กว่าเด็กเรียนรู้ช้าหรือเร็ว เด็กแต่ละคนสามารถที่จะเรียนรู้ตามจังหวะ เวลา ความเร็วของตัวเอง ไม่ถูกเร่งร้อนและไม่ถูกขัดจังหวะ เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนแบบเก่าซึ่งต้องเรียนรู้ตามตารางเรียนและเวลาที่ถูกกำหนดไว้แล้วโดยผู้ใหญ่ เด็กบางคนเรียนไม่ทันเด็กบางคนก็เข้าใจเร็วกว่าคนอื่นทำให้เกิดปัญหาเพราะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กรายบุคคลได้ แต่เมื่อผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้เด็กทำงานกับอุปกรณ์ นานที่สุดเท่าที่ต้องการ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กทำงานอย่างมีอิสรภาพ เด็กมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ตามจังหวะพัฒนาการของตนเอง เขาสามารถทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ ชีวิตประจำวันของเด็กอาจมาจากบ้านที่ทุกคนเร่งรีบหรือมีความเครียด เด็กอาจต้องใช้เวลาระยะหนึ่งเพื่อการปรับตัว ดังนั้นในห้องเรียนมอนเทสซอรี เด็กจะพบว่าไม่มีใครรีบเร่ง เขาสามารถใช้เวลาให้นานที่สุดในการทำงานกับอุปกรณ์ที่ตัวเองเลือกได้ เรียนรู้จากอุปกรณ์อย่างเต็มที่ เรียนรู้ว่าสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตัวเองได้ การเราจะเปิดโอกาสให้เด็กแต่ละคนทำงานตามจังหวะของตัวเอง จึงไม่ควรมิตารางเวลามาจำกัดควบคุมการทำงานของเด็กเพราะจะเป็นการขัดจังหวะการทำงาน เมื่อเด็กมีสมาธิอยู่ในงานที่เลือกด้วยตนเอง สามารถจะปฏิบัติซ้ำได้ตามความพึงพอใจ นั่นคือช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง ดังที่ ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี กล่าวว่า การเลือกอย่างเสรีคือกระบวนการทางสติปัญญาที่สูงที่สุด เพียงที่เด็กตระหนักอย่างลึกซึ้งถึงความต้องการฝึกหัดและเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณแห่งชีวิตสามารถเรียกได้ว่าเป็นการเลือกอย่างเสรีที่แท้จริง

5. อิสรภาพในการสังเกต เด็กทุกคนเรียนรู้จากการสังเกตและค้นคว้า เพื่อปรับปรุงทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบในงาน ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับโอกาสในการสังเกต

6. อีสรภาพในดูแลตนเอง เด็กควรมีอีสรภาพในการแต่งกายด้วยตนเอง การสวมหรือถอดรองเท้า การเข้าห้องน้ำ การล้างมือ การเตรียมอาหาร การจัดโต๊ะอาหาร หรือการล้างจาน เหล่านี้เด็กควรได้รับอีสรภาพ เพื่อให้เด็กสามารถพึ่งพาตนเองได้

7. อีสรภาพในการเคลื่อนไหว เด็กควรได้รับอีสรภาพในการเคลื่อนไหว เพื่อตอบสนองพัฒนาการของเด็ก เราต้องตระหนักว่าเด็กเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและการทำกิจกรรม กระบวนการจิตซึมซับของเด็ก 3-6 ปี จะทำงานได้ดีก็ต่อเมื่อเด็กทำกิจกรรมและเด็กได้เคลื่อนไหวจิตซึมซับจะทำงานก็ต่อเมื่อเด็กใช้มือในการเคลื่อนไหวและทำการปฏิสัมพันธ์เชิงกายภาพของเด็กกับสิ่งแวดล้อมเป็นความเชื่อที่ผิดว่า เด็กที่นั่งเงียบ ๆ และฟังอย่างเดียว เป็นเด็กเรียบร้อย เป็นเด็กดี แท้จริงแล้วเมื่อเราให้อีสรภาพในการเคลื่อนไหว เด็กจะสามารถปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างใกล้ชิด เราแค่สังเกตว่าเด็กทำอะไร เด็กได้เคลื่อนไหวและจะต้องมีขอบเขตและเหตุผล การเคลื่อนไหวอย่างอิสระของเด็กควรมีขอบเขตที่ตั้งอยู่บนฐานของการให้เกียรติต่อวัตถุต่าง ๆ และผู้คนในสิ่งแวดล้อม เราต้องช่วยนำพาเด็กให้มีอิสระในสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

8. อีสรภาพในการแสดงความเป็นตัวตนของตนเอง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เคารพความเป็นตนเอง งานมารยาทและคุณสมบัติผู้ดีเป็นเสมือนการให้อีสรภาพ เพื่อให้เด็กรู้วิธีการปฏิบัติตนเพื่อเข้าสังคม เป็นเครื่องมือที่มอบให้เด็กเพื่อเข้าสู่สังคมอย่างสง่างาม เด็กกลายเป็นบุคคลที่เป็นที่รักและทำงานได้เต็มตามศักยภาพในสังคม

9. อีสรภาพในการสื่อสาร เด็กต้องการพูดคุยสื่อสารกับคนรอบข้าง เช่น เพื่อน ครู ผู้ใหญ่ ดังนั้นเราไม่ควรคาดหวังให้เด็กเงียบ เพราะก่อนที่เด็กจะมาโรงเรียน เด็กอายุ 3 ปี มีประสบการณ์ในการรับฟังภาษาของเขาเต็มที่ ได้เรียนรู้แบบแผนในภาษา ฝึกใช้ภาษา จนสามารถพูดเป็นคำและพูดสิ่งที่เป็นประโยคได้ เพราะในช่วงเวลานี้เด็กมีช่วงเรียนรู้ไวยากรณ์สำหรับภาษา ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็กได้ซึมซับภาษาทั้งหมดแบบไร้ขอบเขตจำกัด

10. อีสรภาพในการเข้าสังคม เด็กที่เข้ามาในบ้านเด็ก อาจยังไม่ได้เรียนรู้วิธีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เนื่องจากเด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมกับมารยาททางสังคมและวิธีการที่จะทำงานกับคนอื่นอย่างมีมารยาท ดังนั้นการนำเสนองานมารยาทและคุณสมบัติผู้ดี จึงเป็นการมอบอีสรภาพเพื่อให้เด็กเรียนรู้ในการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างมีมารยาท หลายครั้งที่เด็กเรียนรู้กิจกรรมมารยาทและคุณสมบัติผู้ดี เรียนรู้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ที่จะมีชีวิตในสังคม ทำให้เด็กใส่ใจในความรู้สึกของคนอื่น ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี กล่าวว่า “ขณะที่เด็กก้าวออกไปตามเส้นทางนี้ เขาจะถูกหลอมละลายสู่กลุ่มเพื่อน ซึ่งจะสมบูรณ์กว่าเส้นทางที่เราเลือกให้อย่างมาก จนทำให้เรารู้ว่าเด็กจะต้องก้าวเดินอย่างเสรีโดยไม่มีผู้ใหญ่ไม่เข้ามาก้าวก่าย ชีวิตของเด็กและกลุ่มเพื่อนที่เขาจะเติบโตไปด้วยกันเป็นปรากฏการณ์ที่จำเป็นและมีความเปราะบางพอ ๆ กับชีวิตของเขาขณะที่เป็นตัวอ่อนในครรภ์มารดานั้นทีเดียว และเราต้องรักษาไว้ไม่ให้ถูกทำให้เสียโดยผู้ใหญ่ เมื่อเราสามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่มีอุปกรณ์

ทุกชั้นสอดคล้องกับความต้องการทางพัฒนาการของเด็ก แสดงว่าเราได้ทำหน้าที่ส่วนของเราทั้งหมดแล้ว เพื่อให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว

11. ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์ อุปกรณ์ในห้องเรียนมอนเทสซอริจะแบ่งออกเป็นหมวดต่าง ๆ ดังนี้

11.1 อุปกรณ์หมวดชีวิตประจำวัน จะทำให้เด็กพึ่งพาตนเอง ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในหน้าที่ต่าง ๆ

11.2 อุปกรณ์หมวดประสาทรับรู้ จะช่วยกระตุ้นการรับรู้ของเด็ก

11.3 อุปกรณ์หมวดภาษา จะช่วยให้เด็กได้ฝึก ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาอังกฤษ ชีววิทยา ภูมิศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ ดนตรี วิทยาศาสตร์ เพื่อขยาย การพูด การเขียน การอ่าน

11.4 อุปกรณ์หมวดคณิตศาสตร์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สัญลักษณ์ จำนวน ปริมาณ และพัฒนาการคิด การเชื่อมโยงคณิตศาสตร์ และการนำคณิตศาสตร์ไปใช้กับชีวิตประจำวัน

11.5 อุปกรณ์สำหรับการแสดงออกถึงความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล ได้แก่ อุปกรณ์กีฬา ดนตรี ศิลปะ การละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของนักวิชาการต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วงซี่ ได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์ด้วงซี่ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	Shanon Helfrich (2019)	Lillian Garrison (2015)	Helen Wheatley (1994)	ความถี่
1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ	✓	✓	✓	3
2. ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์	✓	✓	✓	3
3. พัฒนาการสี่ระนาบ	✓	✓	✓	3
4. จิตซึมซับและการปรับตัว	✓	✓	✓	3
5. ระยะการเรียนรู้ไว	✓	✓	✓	3

ตาราง 2 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	Shanon Helfrich (2019)	Lillian Garrison (2015)	Helen Wheatley (1994)	ความถี่
6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น	✓	✓	✓	3
7. พัฒนาการทางสังคม	✓	✓	✓	3
8. สภาวะปกติและงาน	✓	✓	✓	3
9. สภาวะเบี่ยงเบน	✓	✓	✓	3
10. อิสราภาพและวินัย	✓	✓	✓	3
11. การใช้สื่ออุปกรณ์	✓	✓	✓	3

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หัวข้อความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
โดยนำแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้เสนอไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ
2. ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์
3. พัฒนาการสี่ระนาบ
4. จิตซึมซับและการปรับตัว
5. ระยะการเรียนรู้ไว
6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น
7. พัฒนาการทางสังคม
8. สภาวะปกติและงาน
9. สภาวะเบี่ยงเบน
10. อิสราภาพและวินัย
11. การใช้สื่ออุปกรณ์

2. ตัวบ่งชี้ ทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

Shanon Helfrich (2019), Lillian Garrison (2015) และ Helen Wheatley (1994)

ได้ให้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของครูมอนเทสซอริไว้ดังนี้

1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ถ้าเราให้เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่จัดเตรียมไว้อย่างมีเป้าหมายการเรียนรู้และให้อิสระเด็กในการแสวงหาความรู้ เราจะเห็นศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็ก เด็กๆลงมือทำงานด้วยใจจดจ่อตามความสนใจ ผลลัพธ์ก็คือเด็กเปิดรับการเรียนรู้ทุกสิ่งอย่างมีความสุขด้วยความกระตือรือร้น ดร.มาเรีย มีมุมมองที่แตกต่างออกไปที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้สำหรับเด็ก ท่านเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในโลกนี้ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้นถ้าเราจะช่วยเหลือเยียวยาเด็กสิ่งแวดล้อมควรเป็นจุดเริ่มต้น สิ่งแวดล้อมควรเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างการศึกษาแนวใหม่ และนั่นเป็นสิ่งที่ท่านให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมจะทำให้เด็กทารกได้เจริญเติบโตเต็มที่ สิ่งแวดล้อมทุกชีวิตต้องมีความเฉพาะเจาะจงและมีความเหมาะสมสำหรับสิ่งมีชีวิตนั้นจึงจะมีชีวิตอยู่รอดได้ เช่น นกอยู่ในรัง ปลาอยู่ในน้ำ พืช ต้นไม้ ดินที่อุดมสมบูรณ์หรือน้ำ แดด และสิ่งต่างๆสำหรับการเจริญเติบโต เด็กเช่นเดียวกันต้องการสิ่งแวดล้อมที่จัดเตรียมไว้พิเศษเพื่อตอบสนองทางด้านจิตใจ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมของเด็ก

2. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การสอนแบบมอนเทสซอริถือว่าการสอนรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยเพราะมีระบบการจัดการเรียนการสอนที่แน่นชัด เป็นการสอนรายบุคคลที่เตรียมความพร้อมในเรื่องการสอนทุกรายวิชาให้เด็กได้เรียนรู้ก่อนที่จะก้าวไปสู่การอ่านเขียนคิดเลขให้เด็กได้มีโอกาสได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเองโดยที่ไม่ถูกบังคับ ให้เด็กได้เลือกเรียนตามความสนใจตั้งนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อจัดการสอนได้ถูกต้องตามหลักการและเหมาะสมกับช่วงอายุของเด็ก แนวทางการประยุกต์ใช้การสอนแบบมอนเทสซอรินั้น เด็กเล็กควรจะเรียนโดยการใช้ประสาทสัมผัสและอวัยวะร่างกายทุกส่วน โดยเน้นการฝึกผ่านสื่ออุปกรณ์และกิจกรรม งานที่เด็กทำจะต้องมีความหมาย อุปกรณ์การเรียนได้วางรูปแบบเอาไว้ให้เด็กได้ทำงานต่าง ๆ ตามขั้นตอน ครูจะคอยสังเกตและคอยให้คำแนะนำ ให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระภายใต้การทำแบบอย่างที่ถูกต้องให้เด็กดูและให้ปฏิบัติตาม มีการฝึกระเบียบเป็นแกนหลักที่ตกลงร่วมกันไว้ก่อน เช่น การจัดเก็บของเข้าที่ หรือให้เล่นเป็นที่ที่เป็นทางอย่างมีสมาธิจนผลงานสำเร็จเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็ก เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ

การจัดชั้นเรียนให้มีเด็กที่มีช่วงอายุห่างกัน 3 ปี ในแต่ละชั้นเรียน เพื่อที่จะทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในระหว่างเด็กอายุน้อยกว่าและมากกว่า และยังช่วยให้เด็กเล็กมีโอกาสที่จะได้รูปแบบที่ต้องการเลียนแบบได้ และเด็กโตมีโอกาสได้นำความรู้ที่เรียนไปแล้วมาช่วยเด็กที่เล็กกว่าได้

4. การสังเกตผู้เรียน

การสังเกตศึกษาพัฒนาการของเด็กของแต่ละคน จะทำให้ครูผู้สอนเห็นพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็ก การสอนแบบมอนเตสซอริจะไม่เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำ แต่จะเน้นการเรียนรู้จากอุปกรณ์หรือการทำกิจกรรมเป็นหลัก โดยการให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตัวเองสนใจด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความสนใจและตามวุฒิภาวะของเด็กที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาทางด้านประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์สัมผัส เช่น การแต่งกาย การทำความสะอาด การขัดและอุปกรณ์ในการทำงานบ้าน สำหรับอุปกรณ์จะมีการออกแบบให้เด็กได้พัฒนาสติปัญญา และพัฒนาการคิดอย่างมีระบบมีเหตุผล เช่น อุปกรณ์ทางคณิตศาสตร์ อุปกรณ์ทางภาษา การมองเห็น การชิมรส การได้ยิน การดมกลิ่น เป็นการฝึกใช้ประสาทสัมผัสร่วมกัน

5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง

คุณครูในชั้นเรียนจะเป็นผู้ประเมินผล โดยใช้วิธีการสังเกตและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ซึ่งครูผู้ที่มีประสบการณ์และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาแบบมอนเตสซอริ จะมีความเชี่ยวชาญในการสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียน

6. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

ครูจะมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเป็นรายบุคคลตามพัฒนาการและลำดับขั้นในการใช้อุปกรณ์เพื่อพัฒนาทักษะของเด็กตามวัตถุประสงค์ในการใช้อุปกรณ์แต่ละชนิด โดยผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติผ่านอุปกรณ์ซ้ำ ๆ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วครูจึงจะมีการนำเสนออุปกรณ์ในขั้นต่อไป

7. การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล

รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่

ครูจะมีการนำเสนออุปกรณ์ในแต่ละหมวดได้แก่ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดคณิตศาสตร์ และหมวดภาษา โดยจะมีการนำเสนออุปกรณ์เป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่

ตาราง 3 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับทักษะของครูมอนเตสซอริ

ด้านทักษะของครูมอนเตสซอริ	Shanon Helfrich (2019)	Lillian Garrison (2015)	Helen Wheatley (1994)	ความถี่
1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	3
2. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	3
3. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ	✓	✓	✓	3
4. การสังเกตผู้เรียน	✓	✓	✓	3
5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง	✓	✓	✓	3
6. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	✓	✓	✓	3
7. การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่	✓	✓	✓	3

สรุปได้ว่า ด้านทักษะของครูมอนเตสซอริ เป็นการพัฒนากระบวนการที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูมอนเตสซอริสามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในห้องเรียนได้ โดยเป็นตัวบ่งชี้ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดแบบคละอายุ มีการสังเกตผู้เรียน การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่

3. ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ

Shanon Helfrich (2019), Lillian Garrison (2015), Helen Wheatley (1994) ได้ให้กรอบแนวคิดไว้ดังนี้

1. อุตทน (Patience)

เด็กช่วยให้ครูมีความอดทน เพราะครูมอนเตสซอริไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสมบูรณ์แบบ แต่ขอให้มีความตั้งใจ ใจเย็น มีเมตตาต่อนักบุญซึ่งแตกต่างจากผู้ปกครอง เพราะความรักของผู้ปกครองอาจมีอารมณ์ร่วมด้วยจึงยากที่จะเป็นกลางในการมองลูกตัวเอง แต่นักบุญมีความรักที่แตกต่างกันออกไปเป็นรักที่ไร้ขอบเขต ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ ได้อธิบายไว้ว่าให้เรามองหาเด็กที่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ซึ่งอาจหมายความว่าเราต้องมองไปไกลกว่าสิ่งที่เด็กเป็นในตอนนั้น แต่ให้มองเห็นศักยภาพที่

ชั้นอยู่ของเด็ก เช่น เด็กเล็กที่ไม่มีสมาธิในการทำงาน วิ่งไปรอบห้องเรียน ครูต้องมองข้ามในจุดนี้ไป และหางานที่จะทำให้เขามีสมาธิและทำให้เรียนรู้เต็มที่ เราต้องวางใจในจิตซึมซับของเด็ก บางครั้งเราอาจมองเห็นเด็กที่ไม่ทำงานแล้วเดินไปรอบๆห้อง ไม่หยิบจับอุปกรณ์ ครูอาจชวนให้เขาทำงาน ซึ่งถ้าเด็กไม่ยอมทำก็ไม่เป็นไร เราอาจชวนให้ช่วยเก็บอุปกรณ์ได้ เด็กจะสังเกตและเรียนรู้ได้ ดังนั้น ครูไม่ควรถอดใจ ยอมแพ้หรือละทิ้งเด็ก แต่เราควรนำเสนองานไปเรื่อยๆ รอคอยอย่างอดทนว่าสักวันหนึ่งเขาจะเกิดความมั่นใจและลุกขึ้นมาทำงานด้วยตนเอง ครูควรวางใจในกระบวนการจิตซึมซับ ช่วงเรียนรู้ไวและแนวโน้มความเป็นมนุษย์

2. อ่อนน้อมถ่อมตน (Humility)

การเปิดโอกาสพร้อมรับรู้ รับทราบและเรียนรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจยอมรับความผิดพลาด เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขเช่นเดียวกับเด็ก 3 ขวบที่กลัวความบกพร่องหรือความผิดพลาดคอยเกาะกระโปรงครูไว้ ดังนั้นครูควรเข้าใจและมีทัศนคติเกี่ยวกับความผิดพลาดว่าแท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ทุกคนมีข้อผิดพลาดได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องอันตรายใดๆ เช่น เด็กทำกิจกรรมล้างโต๊ะ ทำน้ำท่วมพื้น ครูต้องไม่ไปโทษเด็กเรา เพียงแค่สอนการทำงานอีกครั้งในวันถัดไป รวมถึงวิธีการป้อนน้ำออกจากฟองน้ำ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทุกคนต้องเรียนรู้ด้วยการเป็นมิตรกับความบกพร่อง เพราะมันจะชี้ให้เราเห็นว่าเราต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม เราต้องให้เกียรติและความต้องการที่จะพักของเด็ก ซึ่งครูอาจคิดว่าเด็กกำลังพัฒนาจะพักไม่ได้ แต่การที่เด็กอยู่นิ่งๆ เขาอาจกำลังเรียนรู้อะไรบางอย่างอยู่ เราต้องสังเกตให้ดี เช่นเด็กอาจนั่งเก้าอี้และมองออกไปที่หน้าต่าง อ่านหนังสือคุยกับเพื่อน ทำงานง่าย ๆ มีหลากหลายวิธีที่เด็กจะได้พักอย่างเป็นธรรมชาติของเขา

3. สงบ (Tranquility)

การทำงานร่วมกับเด็กในห้องเรียน หากครูพบว่าเด็กเล็กกำลังเอาพลองแดงมาเป็นอาวุธหรือเด็กทำแก้วแตก สิ่งที่ไม่กระทำคือตะโกนหรือวิ่งเข้าไปหาอย่างรวดเร็ว เพราะการกระทำเช่นนั้นเท่ากับแสดงให้เห็นว่าความผิดพลาดของเด็กนั้นยิ่งใหญ่และเป็นอันตรายร้ายแรง ไม่สามารถแก้ไขได้ แต่สิ่งที่ครูควรทำคือดำรงไว้ซึ่งความสงบ นิ่ง และไปให้ถึงอย่างรวดเร็ว ครูต้องเรียนรู้ที่จะใช้วิกฤตินั้นให้เป็นโอกาสสำหรับการเรียนรู้ร่วมกันกับเด็ก เช่น แนะนำวิธีการถือพลองแดงที่ถูกต้องหรือแนะนำวิธีการเก็บเศษแก้วที่แตกโดยใช้ที่ตักขยะอย่างระมัดระวังหรือวิธีการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม

4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ (Prudent Discernment)

มีความสามารถในการตอบสนองต่อกรณีใดกรณีหนึ่งหลังจากที่สังเกตพบ เช่น เด็กทำน้ำหกเลอะพื้น ถ้าเป็นครูใหม่ที่ขาดประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับเด็ก ครูจะเข้าไปแก้ปัญหาอย่างแน่นอนอย่างฉับพลัน แต่เมื่อครูเคยมีประสบการณ์มาแล้วก็สามารถพยากรณ์ได้ว่าควรทำอย่างไร ซึ่งการตัดสินใจอย่างฉลาดรอบคอบเกิดจากประสบการณ์ไม่ใช่เป็นการรู้เพียงแค่ว่าควรทำ

หรือพูดอะไร แต่หมายรวมถึงรู้ว่าอะไรไม่ควรทำหรืออะไรไม่พูดด้วย เพราะบางปัญหานั้นระยะเวลาจะช่วยคลี่คลายสถานการณ์ให้ดีขึ้นเอง เช่นเด็ก 2 คนกำลังสนทนากันรุนแรง แต่ไม่ใช่เรื่องอะไรที่ครูจะต้องเข้าไปช่วยเหลือหรือระงับเหตุสนทนานั้นโดยด่วน เพราะอาจไม่ได้มีอะไรเกิดขึ้น ครูจึงไม่ควรตัดสินเด็กล่วงหน้า แต่ต้องใช้การสังเกตการณ์

5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู (Caring/Kind/Loving)

มีคำกล่าวที่ว่าเด็กมาเรียนเพื่อพัฒนาตนเองไม่ได้มาเพื่อรักครู ดังนั้นครูมอนเทซอริจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ โดยไม่ต้องกลัวว่าเด็กจะไม่รัก การมอบความรักให้เด็กจึงไม่ได้หมายถึงต้องโอบกอดหรือหอมแก้มตลอดเวลา ควรรักเด็กเท่าเทียมกัน ไม่มีอคติต่อเด็กคนใดคนหนึ่ง แต่ครูต้องเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคน แม้เด็กที่ทำผิดพลาด ครูควรให้ความมั่นใจในการปฏิบัติกับเด็กอย่างเหมาะสม

6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ

ครูมอนเทซอริต้องมีความเมตตาต่อเด็ก ซึ่งไม่ได้หมายถึงการเอาอกเอาใจหรือปล่อยปละละเลย แต่หมายถึงให้การดูแลอย่างพอเหมาะ พอควรกับเด็ก

7. อบอุ่นเป็นมิตร (Warm)

เมื่อเด็กจากบ้านมาครูคือผู้ใหญ่คนแรกสำหรับเด็ก เด็กต้องการความมั่นคงจากครู ครูต้องเชิญชวนเด็กให้เข้ามาหาครู โดยเฉพาะครูต้องมีท่าทีความเป็นมิตร ต้องแสดงออกซึ่งความเป็นครู เพื่อให้เด็กสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตร เนื่องจากเด็กยังไม่คุ้นเคยคุ้นชินกับสภาพแวดล้อมใหม่ บุคคลใหม่ ดังนั้นครูต้องพร้อมที่จะต้อนรับเด็ก เพราะเด็กต้องการครูที่ทำให้รู้สึกปลอดภัย

8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ (Alive and Interesting)

ความประณีตในการแต่งกายเหมาะสมและเรียบร้อย สง่างาม มั่นคง เหมาะกับการทำงานในห้องเรียนได้อย่างสะดวก ควรเคลื่อนที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม เวลาเดินต้องไม่ทำเสียงดัง เพราะเด็กอาจจะเบนความสนใจไปที่รองเท้าของครูแทน การพูดคุยด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีเสมอ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการแสดงออกทางกายภาพที่สะท้อนถึงความใส่ใจของครู

9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส (Respectful)

การรักษาความลับของเด็กถือเป็นจรรยาบรรณของครู ไม่ควรนินทาหรือไม่ควรวิจารณ์เด็กต่อหน้าเด็กและปฏิบัติตนเป็นที่น่านับถือทั้งกับบุคคลอื่น ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายายของเด็ก เพราะเป็นสิ่งที่เด็กรับรู้ได้จากการที่เด็กมีจิตซึมซับ

10. สุจริต จริ่งใจ (Honest)

การแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเองอย่างเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อและศรัทธาในตัวเด็กอย่างจริงใจ และคิดเสมอว่าเด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

11. ช่างสังเกต Observant

การสังเกตถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญของครูมอนเทซซอรี วิธีการสังเกตเด็ก อาจสังเกตคนเดียวย่างต่อเนื่อง หรือสังเกตสภาพโดยรวมทั้งห้องเรียน แต่ไม่ว่าจะสังเกตแบบใด ต้องไม่ให้เด็กรู้สึกถูกรบกวนหรือจับตามอง เพราะจะสร้างความกดดันให้กับเด็ก และการสังเกตต้องเป็นกลาง เห็นอย่างไรก็บันทึกพฤติกรรมอย่างนั้น ไม่มีอคติกับเด็ก ถือเป็นกาให้เกียรติอย่างยิ่ง การสังเกตจะทำให้พบเห็นคุณค่าในตัวเด็ก บางครั้งการมองเห็นจุดเล็ก ๆ ในตัวเด็กนั้นมีคุณค่าดีกว่ามีสิ่งที่ยิ่งใหญ่ แต่มองไม่เห็น เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับเด็ก

12. การเตรียมพร้อม Prepared

ในแต่ละสถานการณ์อาจต้องการเวลาในความเตรียมพร้อมต่าง ๆ เช่น การเตรียมพร้อมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม การเตรียมพร้อมทางจิตก่อนการทำงานร่วมกับเด็กโดยปราศจากสิ่งที่มากระทบจิตใจ เพราะการทำงานกับเด็กเป็นงานที่หนัก เราต้องดูแลร่างกาย และจิตใจให้พร้อมที่จะทำงานกับเด็กในทุกๆวัน

13. รอบรู้ Knowledgeable

ความรอบรู้พัฒนาการของเด็ก ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ความรู้เรื่องพืช สัตว์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เพื่อให้ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก นอกจากนี้ครูต้องรู้ว่าเมื่อไหร่ควรให้บทเรียนใด ควรเสริม ควรถอยหรือควรปรับเปลี่ยน และต้องรู้เทคนิคที่จะทำงานกับเด็กให้ได้ผลดีที่สุด

สรุปได้ว่า ในด้านคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรินั้น ครูควรมีบุคลิกที่ดีเกี่ยวกับอดทน อ่อนน้อมถ่อมตน สงบ ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ อบอุ่นเป็นมิตร มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ น่านับถือ น่าเลื่อมใส สุจริต จริ่งใจ ช่างสังเกต มีการเตรียมพร้อมและมีความรอบรู้

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ตาราง 4 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของक्रमอนเทสซอริ

ด้านคุณลักษณะของक्रमอนเทสซอริ	Shanon Helfrich (2019)	Lillian Garrison (2015)	Helen Wheatley (1994)	ความถี่
1. อดทน	✓	✓	✓	3
2. อ่อนน้อมถ่อมตน	✓	✓	✓	3
3. สงบ	✓	✓	✓	3
4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ	✓	✓	✓	3
5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู	✓	✓	✓	3
6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ	✓	✓	✓	3
7. อบอุ่นเป็นมิตร	✓	✓	✓	3
8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ	✓	✓	✓	3
9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส	✓	✓	✓	3
10. สุจริต จริงใจ	✓	✓	✓	3
11. ช่างสังเกต	✓	✓	✓	3
12. การเตรียมพร้อม	✓	✓	✓	3
13. รอบรู้	✓	✓	✓	3

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ด้านคุณลักษณะของक्रमอนเทสซอริ สรุปได้ดังนี้

1. อดทน
2. อ่อนน้อมถ่อมตน
3. สงบ
4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ
5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู
6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ
7. อบอุ่นเป็นมิตร
8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ

9. น่านับถือ น่านเลื่อมใส

10. สุจริต จริงใจ

11. ช่างสังเกต

12. การเตรียมพร้อม

13. รอบรู้

สรุปได้ว่า ครูมอนเทสซอรีไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสมบุรณ์แบบ แต่ขอให้ความตั้งใจ ใจเย็น มีเมตตา ดร.มาเรีย มอนเทสซอรี ได้อธิบายไว้ว่าให้เรามองหาเด็กที่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ซึ่งอาจหมายความว่าเราต้องมองไปไกลกว่าสิ่งที่เด็กเป็นในตอนนี แต่ให้มองเห็นศักยภาพที่ซ่อนอยู่ของเด็ก การเปิดโอกาสพร้อมรับรู้ รับทราบและเรียนรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจยอมรับความผิดพลาด ครูควรเข้าใจและมีทัศนคติเกี่ยวกับความผิดพลาดว่าแท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องขอขาดบาดตาย ทุกคนมีข้อผิดพลาดได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องอันตรายใด ๆ ครูควรทำคือดำรงไว้ซึ่งความสงบ นิ่ง มีความสามารถในการตอบสนองต่อกรณีใดกรณีหนึ่งหลังจากที่สังเกตพบ ครูมอนเทสซอรีจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีความเมตตาต่อเด็ก ดูแลอย่างพอเหมาะพอควรกับเด็ก เพื่อให้เด็กสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตร ควรเคลื่อนที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม และครูควรรักษาความลับของเด็กถือเป็นจรรยาบรรณของครู ไม่ควรนิินทาหรือไม่ควรวิจารณ์เด็กต่อหน้าเด็ก มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อและศรัทธาในตัวเด็กอย่างจริงใจ และคิดเสมอว่าเด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ บางครั้งการมองเห็นจุดเล็ก ๆ ในตัวเด็กนั้นมีคุณค่าดีกว่ามีสิ่งที่ยิ่งใหญ่แต่มองไม่เห็น เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับเด็ก ในแต่ละสถานการณ์อาจต้องการเวลาในความเตรียมพร้อมต่าง ๆ เช่น การเตรียมพร้อมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

สมรรถนะครู

1. ความหมายของสมรรถนะครู

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูไว้ดังนี้

สมชาย เคนจัตุรัส (2540) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเจตคติในวิชาครู เพื่อนำมาปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาเลียง พ่วงอินทร์ (2541) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูว่า หมายถึง ความสามารถของครูซึ่งแสดงออกมาในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย

อรัญ มะลิวง (2542) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะครู หมายถึง ความรู้ความสามารถทักษะเจตคติที่ดีและพฤติกรรมของผู้สอนที่แสดงออกถึงความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ

สุรพล พลเยี่ยม (2544) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูว่า หมายถึง ความสามารถที่บุคคลแสดงออกโดยการกระทำ อันแสดงถึงผลงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรคุณภาพแต่ละสมรรถภาพ

นันทิยา ชัยชนะเลิศ (2550) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะครูว่า หมายถึง ความสามารถที่เป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในพฤติกรรมต่าง ๆ ของครู ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

จากความหมายของสมรรถนะครูข้างต้นสรุปได้ว่า สมรรถนะครู หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ทักษะวิธีการถ่ายทอดความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จิตวิทยาทางการเรียนรู้ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

2. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นกรอบประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งหมด 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ประกอบด้วย

1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.1.1 สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น

1.1.2 ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ
ดังนี้

1.2.1 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์
ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.2.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับ
วัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

1.2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้
การจัดกิจกรรม และการประเมินผลการเรียนรู้

1.2.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการ
อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

1.2.5 มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้
และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

1.2.6 ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุง/พัฒนา

1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.3.1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนา
เต็มตามศักยภาพ

1.3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
และสมรรถนะของผู้เรียน

1.3.4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.3.5 ใช้แหล่งเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

1.3.6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

1.4.1 ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย
เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.2 สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.4.3 ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการ
เรียนรู้

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยสมรรถนะ ดังนี้

- 1.5.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน
- 1.5.2 สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 1.5.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
- 1.5.4 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย
- 2.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- 2.1.1 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้
- 2.1.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม
- 2.1.3 จัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- 2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน
- 2.2.1 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- 2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน
- 2.3.1 สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน
- 2.3.2 จัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- 2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.4.1 ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล
- 2.4.2 นำข้อมูลนักเรียนไปช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล
- 2.4.3 จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- 2.4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงงาม
- 2.4.5 ดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง ทันการณ์

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการกำกับดูแลชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นและประจำวิชาประกอบด้วย

3.1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน

3.1.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้

3.1.2 ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน

3.1.3 ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัย

อยู่เสมอ

3.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา

3.2.1 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสาร

ประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

3.2.2 นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

3.3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

3.3.1 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน

3.3.2 แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัย

เชิงบวกในชั้นเรียน

3.3.3 ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการ

ปรับปรุงและพัฒนา

4. ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการคิดแยกแยะ ทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ สามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน ประกอบด้วย

4.1 การวิเคราะห์

4.1.1 สืบหาปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อวางแผนการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.1.2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน

4.1.3 มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

4.2 การสังเคราะห์

4.2.1 รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้

4.2.2 มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน

4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.3.1 จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

4.3.2 ตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ

4.3.3 มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

5. ด้านภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ประกอบด้วย

5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู

5.1.1 พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

5.1.2 เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น

5.1.3 กระตุนใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์

5.2.1 มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ

5.2.2 มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่นยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน

5.2.3 สืบเสาะข้อมูลความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

5.3.1 ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น

5.3.2 ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม

5.3.3 กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนา
ผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ

5.3.4 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไป
จากเดิมได้

5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง

5.4.1 พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน
และการจัดการเรียนรู้

5.4.2 สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อน
ร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ

5.4.3 ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงาน
ของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

5.5.1 กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของ
ตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้

5.5.2 ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียน
อย่างเป็นระบบ

5.5.3 ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนจากผู้ปกครอง

5.5.4 ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

5.5.5 ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย
หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้
หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน
และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.1.1 กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับ
ชุมชน

6.1.2 ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

6.1.3 ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

6.1.4 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า จากการศึกษาแนวคิดจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบสมรรถนะครู มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) สื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการ เรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. การพัฒนาสมรรถนะครู

นักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาสมรรถนะไว้ ดังนี้

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543) ได้นิยามการทำงานของครูที่มีคุณภาพซึ่งมี 5 มิติ

ต่อไปนี้เป็น

1. มีความรู้ในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอย่างเพียงพอ
2. มีทักษะด้านวิชาชีพครูและมีความสามารถในการใช้ทฤษฎีในการสอนและการประเมินผลอย่างหลากหลาย
3. มีความเห็นอกเห็นใจ และมีความจริงใจในการรับรู้ศักดิ์ศรีของนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงานในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
4. มีความสามารถในการจัดการ เพราะครูต้องรับภาระ รับผิดชอบในด้านการจัดการหลาย ๆ ด้านทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ชนาธิป พรกุล (2544) เสนอว่าครูในยุคปัจจุบันควรมีคุณสมบัติที่ต้องพัฒนา ดังนี้

1. มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างลุ่มลึก
2. ติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนตลอดเวลา ครูจึงต้องเป็นสมาชิกของสมาคมหรือชมรมทางวิชาการ
3. เป็นแบบอย่างในการคิดการทำ
4. เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้
5. เป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ
7. เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

สุชาญ โภคิน (2545) ได้กล่าวถึงการพัฒนาของครูเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยนั้นจะต้องมีทักษะหรือความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ 5 ประการเป็นพื้นฐาน ดังนี้

1. ทักษะด้านแนวความคิด มีทักษะด้านการใช้แนวความคิดรวบยอดไปในทางที่ถูกที่ควรจะต้องพัฒนาความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ เช่น วิธีสอนจะต้องมีความคิดริเริ่ม และคิดหาวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อให้ลูกศิษย์มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ดี
2. ทักษะในด้านการปฏิบัติงาน มีความรู้ในงาน ต้องเป็นผู้ทำงานเป็นการวางแผนการสอนการใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลหรือการจัดเตรียมหลักสูตร เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้จริง ๆ และสามารถอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ได้
3. ทักษะด้านการจัดการ เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ครูต้องพัฒนาความรู้ในการจัดการอยู่ตลอดเวลา
4. ทักษะในด้านเกี่ยวกับมนุษย์ ถ้าเราสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้ในสังคมเราก็จะได้รับการยอมรับนับถือ มีเกียรติในสังคม และมีความอบอุ่นเสมอ
5. ทักษะในด้านการสื่อความ ครูต้องเป็นนักสื่อความที่ดี ต้องรู้จักวิธีการสื่อความอย่างหลากหลาย การสื่อความที่ดีเป็นการสร้างความเข้าใจและถูกต้อง เป็นการลดปัญหาและความขัดแย้ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาครูและผู้บริหารว่า รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่จริงในโรงเรียน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วม การดำเนินงานใช้การจัดปัจจัยสนับสนุนหลายรูปแบบ ได้แก่ การอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูโดยตรงในเรื่องที่ครูต้องการ การให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งเป็นกลุ่มและรายกรณี การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักทางวิชาชีพ การเรียนรู้ด้วยตนเองของครู การจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับครู การสร้างบรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างเพื่อนครู การรวมกลุ่มแก้ปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเป็นกันเอง การสร้างครูแกนนำให้เป็นครูพี่เลี้ยงให้เป็นที่ปรึกษาและฝังตัวอยู่ในโรงเรียน มีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือและเรียนรู้ไปด้วยกันในระหว่างการทำงาน การใช้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้าร่วมให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารเป็นระยะ ๆ การวิจัยในชั้นเรียน การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคม เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทุกอย่าง เน้นดำเนินการภายในโรงเรียนและต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2557) กล่าวว่า ปัจจัยในการพัฒนาสมรรถนะครู ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้

1. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาจะต้องเข้าใจความรู้ ทักษะ หรือสมรรถนะรายการนั้น ๆ ดังนั้นในแต่ละหลักสูตรการพัฒนาต้องให้ความสำคัญถึงความหมาย คำจำกัดความของสมรรถนะหลักตามพจนานุกรมที่กำหนดขึ้น

2. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาสามารถระบุได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นสมรรถนะหลักใด เนื่องจากในเชิงทฤษฎี หากไม่สามารถสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่รอบ ๆ ตัว การเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลและการนำพฤติกรรมมาปฏิบัติหรือแสดงซ้ำก็จะเป็นไปได้ยาก

3. ผู้รับการพัฒนาต้องสามารถประเมินตนเองได้ว่า ตนมีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับใด เนื่องจากทฤษฎีในแรงจูงใจกล่าวว่า ผู้รับพัฒนาจะไม่มีการพัฒนาหากไม่เกิดแรงผลักดันจากภายใน ซึ่งแรงขับภายในจะเกิดจากการประเมินตนเองแล้วพบว่าเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่องค์กรคาดหวังกับสมรรถนะที่ตนเองมีอยู่

4. ผู้รับการพัฒนาต้องมีการฝึกฝนสมรรถนะหลักนั้น ๆ จนเป็นนิสัย เนื่องจากการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยต้องมีการประเมินสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง

5. จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อติชมของผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. การสอนงานจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอน คือ ทำให้ความรู้เพิ่มขึ้นได้ เรียนรู้เพิ่มเติมจากกระบวนการเรียนรู้ของผู้อื่น และเพิ่มการเรียนรู้จากสไตล์การเรียนรู้ของคนอื่น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2558) ได้กำหนดปัจจัยในการพัฒนาสมรรถนะครูไว้ว่าประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้

1. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาจะต้องเข้าใจความรู้ทักษะหรือสมรรถนะรายการนั้น ๆ ดังนั้นในแต่ละหลักสูตรการพัฒนาต้องให้ความเข้าใจถึงความหมาย คำจำกัดความของสมรรถนะหลักตามพจนานุกรมที่กำหนดขึ้น

2. ผู้พัฒนาและผู้รับการพัฒนาสามารถระบุได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นสมรรถนะหลักใดเนื่องจากในเชิงทฤษฎีหากไม่สามารถสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่รอบ ๆ ตัว การเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลและการนำพฤติกรรมมาปฏิบัติหรือแสดงซ้ำก็จะเป็นไปได้ยาก

3. ผู้รับการพัฒนาต้องสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนมีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับใด เนื่องจากทฤษฎีในแรงจูงใจกล่าวว่าผู้รับพัฒนาจะไม่มีการพัฒนาหากไม่เกิดแรงผลักดันจากภายใน ซึ่งแรงขับภายในจะเกิดจากการประเมินตนเองแล้วพบว่าเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่องค์กรคาดหวังกับสมรรถนะที่ตนเองมีอยู่

4. ผู้รับการพัฒนาต้องมีการฝึกฝนสมรรถนะหลักนั้น ๆ จนเป็นนิสัย เนื่องจากการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยต้องมีการประเมินสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง

5. จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อติชมของผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. การสอนงานจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอนคือทำให้ความรู้คมชัดขึ้น ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากกระบวนการเรียนรู้ของผู้อื่น และเพิ่มการเรียนรู้จากสไตล์การเรียนรู้ของคนอื่น

กীরติ ยศยิ่งยง (2549) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาระบบสมรรถนะ มีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์การดำเนินงานขององค์กร
2. การวิเคราะห์และประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร
3. การวิเคราะห์และจัดทำสมรรถนะหลักขององค์กร
4. การกำหนดแนวทางการประเมินสมรรถนะขององค์กร
5. การนำผลการประเมินไปจัดทำแผนให้สอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดไว้

นัยนา ทองศรีเกตุ (2544) ได้สรุปจากการประชุมนานาชาติว่าด้วยการเตรียมครูสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณภาพครูไว้ว่า ครูต้องมีความรู้และพัฒนาตนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับสาระเนื้อ ๆ ของหลักสูตรตลอดจนเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ 2) ทักษะวิชาครู (Skill of Effective Pedagogy) ครูต้องมีทักษะ รวมทั้งความสามารถในการนำวิชาครูไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีสอนที่หลากหลาย ตลอดทั้งวิธีการและยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ 3) การไตร่ตรองได้สวน (Reflection) และความสามารถในการวิพากษ์ตนเอง 4) ความเข้าใจคนอื่นและการยอมรับคนอื่น (Empathy) การรู้จักยอมรับคนอื่นทั้งที่เป็นผู้ร่วมงานและศิษย์ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาทั้งทางด้านจิตพิสัย และพุทธิพิสัยของศิษย์ 5) ความสามารถในการจัดการ (Managerial Competence) ความรับผิดชอบในการจัดการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ฐิติพัฒน์ พิษุธาตพงศ์ (2549) ได้สรุปการสร้างและพัฒนาระบบสมรรถนะว่าในการพัฒนาระบบสมรรถนะนั้นต้องมีกรอบแนวคิดพื้นฐานและที่มา เราไม่ควรกำหนดขึ้นมาเองแบบลอย ๆ หรือลอกเลียนแบบจากองค์กรอื่น เมื่อนำมาไปใช้อาจพบปัญหาในขั้นตอนการนำไปใช้วัดประเมินบุคลากร ซึ่งอาจทำไม่ได้ เนื่องจากวัฒนธรรมองค์กรและเป้าหมายการดำเนินงานของแต่ละองค์กรแตกต่างกัน ดังนั้นการกำหนดและพัฒนาสมรรถนะนั้นต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นดังนี้

1. กำหนดสมรรถนะโดยเริ่มจากวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ยุทธศาสตร์ (Strategy) ค่านิยม (Value) วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture) หรือพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวังหรือปรารถนาให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติ (Behavior Desirable) จากนั้นจึงกำหนดเป็นสมรรถนะขององค์กร (Organizational Competency) หรือทิศทาง เป้าหมาย ที่องค์กรต้องการบรรลุเพื่อสร้างความแตกต่างหรือความโดดเด่นกว่าองค์กรอื่นๆ

2. หลังจากกำหนดสมรรถนะหลักขององค์กรแล้ว ในขั้นตอนต่อไปกำหนดสมรรถนะของบุคคล (Employee Competency) ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก (Core

Competency) สมรรถนะตามสายงานอาชีพ (Functional Competency) สมรรถนะร่วมของทุกตำแหน่งในกลุ่มงานหรือสายอาชีพ (Common Functional Competency) และสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งในกลุ่มงานหรือสายอาชีพ (Specific Functional Competency)

3. ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการนำระบบสมรรถนะไปเป็นพื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ขององค์กร เช่น การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาความก้าวหน้าในสายวิชาชีพ การวางแผนการสืบทอดตำแหน่ง และการจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น เมื่อบุคลากรขององค์กรมีสมรรถนะที่สูงขึ้นก็จะทำให้ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ สุดท้ายก็จะส่งผลให้องค์กรดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จ (Excellence Performance)

Davies และ Ellison (1997) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร ดังนี้

1. การประเมินสมรรถนะ ควรมีการประเมินและกำหนดสมรรถนะระดับองค์กร ระดับทีม และระดับบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ อาจเป็นแบบบันทึกการพัฒนาหรืออาจใช้รูปแบบต้นไม้อการพัฒนาซึ่งเหมาะที่จะใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของทีมงาน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการฝึกอบรมและพัฒนา การสร้างหลักสูตร การปฐมนิเทศ การบริหารการปฏิบัติงาน การบริหารสมรรถนะและการสร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้

2. การวางแผนพัฒนาสมรรถนะ สมรรถนะขององค์กรขึ้นอยู่กับสมรรถนะระดับบุคคลที่จะต้องมีการวิเคราะห์งานที่ทำ โดยแปลงวิสัยทัศน์มาสู่แผนปฏิบัติย่อย แล้วกำหนดเป็นกลุ่มงานหรือสาขาย่อย ๆ กำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญ กำหนดเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลที่พึงมีแยกเป็นทักษะย่อย ๆ แล้วจัดเป็นกลุ่มทักษะ โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งขั้นตอนในการพัฒนาสมรรถนะสามารถเริ่มจากการให้บุคลากรได้สำรวจตนเอง และบันทึกรายการสมรรถนะที่เห็นว่าสำคัญที่สุด มีจุดแข็ง และเป้าหมายอย่างไร มีวัตถุประสงค์ในแต่ละสมรรถนะอย่างไร จะวางแผนการพัฒนาต่อไปอย่างไร รวมทั้งแผนการพัฒนาระยะยาว สมรรถนะระดับบุคคลจะต้องมีความสอดคล้องหรือสนับสนุนสมรรถนะหลักขององค์กรหรือแผนก

3. การปฏิบัติตามแผน โดยทั่วไปใช้การฝึกอบรมและการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาที่กำหนดไว้

4. การประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาสมรรถนะเป็นระยะ ๆ

กล่าวโดยสรุป คือ การพัฒนาสมรรถนะต้องเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร การกำหนดสมรรถนะระดับบุคคลก็เป็นสิ่งสำคัญต้องสนับสนุนสมรรถนะหลักขององค์กร รวมถึงต้องมีการฝึกอบรมพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาที่กำหนดไว้ และมีการประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาสมรรถนะอยู่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของโปรแกรกดังนี้

1. ความหมายของโปรแกรม

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของโปรแกรม ดังนี้

Barr and Keating (1990) ได้กล่าวว่า โปรแกรมมีความหมายได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมายคือ 1) โปรแกรม หมายถึง หน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการความต้องการของสถาบันหรือบุคคล 2) โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ 3) โปรแกรมหมายถึงกิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ

หรรษา สุขกาล (2543) ได้กล่าวว่า โปรแกรม คือ แผนที่วางไว้ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติตามเป้าหมาย ภายใต้บริบทของสถาบัน

สุวิมล ว่องวานิช (2544) ได้กล่าวว่า โปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครู หมายถึง ระบบโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบมาเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

อุ้นดา นพคุณ (2546) ได้ให้ความคิดเห็นของความแตกต่างระหว่างโปรแกรมกับ โครงการไว้ว่า โปรแกรม คือ งานประจำที่มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการจะมีลักษณะที่เป็น งานเฉพาะกิจตามความจำเป็นในสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ถ้าหากโครงการมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่ยาวนานในกรณีเช่นนี้ โครงการก็จะกลายเป็นโปรแกรม ดังนั้น ระยะเวลาจึง จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนา ประเมินผล เพื่อการคงอยู่ของกิจกรรมเป็น ปัจจัยที่สำคัญของโปรแกรม

วิเชียร วิทย์อุดม (2550) ได้กล่าวว่า โปรแกรม หมายถึง วิธีการพัฒนาทักษะ ความเป็นผู้นำมีโปรแกรมการฝึกอบรมและกิจกรรม เพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นมาจากการกำหนดเวลา เช่น การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่ศูนย์ฝึกอบรมหลักสูตรการจัดการ ที่มหาวิทยาลัย ส่วนกิจกรรมเพื่อการพัฒนาส่วนใหญ่จะถูกจัดให้อยู่ในกระบวนการการทำงานที่ได้รับ มอบหมาย นอกจากนี้ยังมีวิธีพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำอีกประเภทคือ กิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจะถูกจัดขึ้นเฉพาะบุคคล จะเห็นได้ว่าโปรแกรม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่มีการกำหนดระยะเวลา หลักสูตรเนื้อหาที่แน่นอนรวมทั้งการกำหนดสถานที่ในการใช้โปรแกรมด้วย

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้สรุปไว้ว่า โปรแกรม คือ แผนหรือกิจกรรม เป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้น โดยการ

ประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

จากการศึกษาความหมายของโปรแกรมสรุปได้ว่า โปรแกรม หมายถึง แบบแผน ที่องค์การใด ๆ ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบเป็นแนวทางสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

มีนักวิชาการ ได้สรุปสาระสำคัญขององค์ประกอบโปรแกรมไว้ดังนี้

Niedermeyer (1992) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของโปรแกรมมี 7 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมด้านความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่รับผิดชอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ที่อยู่ในแผนการสอนของโปรแกรม ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่กำหนดในโปรแกรม

3. แผนการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ของโปรแกรม

4. จัดวัสดุ/อุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้และมีความน่าสนใจ

5. รายละเอียดของเนื้อหา มีแบบประเมินผลหรือเครื่องมือที่ใช้วัดกระบวนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หรือการปฏิบัติของนักเรียนตามวัตถุประสงค์

6. วัตถุประสงค์ สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลของโปรแกรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

7. นำโปรแกรมไปใช้ เพื่อดูว่าสื่อการสอนและกิจกรรมนั้นเหมาะสมหรือไม่มี การรวบรวมข้อมูลจากผลการเรียนรู้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโปรแกรมหรือไม่

สุมิตรา พงศธร (2550) องค์ประกอบที่สำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนหัวใจของหลักสูตรอยู่ที่กิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นเรื่องของการหล่อหลอม กำหนดประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน

ปริญญา มีสุข (2552) ได้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครูแบบมีส่วนร่วมของครู ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สภาพปัญหา 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเวลา 4) คุณสมบัติของผู้เข้าร่วม 5) โปรแกรม 6) เนื้อหาที่ใช้ 7) เอกสารที่ใช้ 8) การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม และ 9) การประเมินผลโปรแกรม

อ้าง บัวศรี (2542) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของโปรแกรมมี 9 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา
2. จุดมุ่งหมายโปรแกรม
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร
4. จุดประสงค์รายวิชา
5. เนื้อหา
6. วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
7. กลยุทธ์การเรียนการสอน
8. การประเมินผล
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการ 6) โครงสร้าง และ 7) การวัดและประเมินผลโปรแกรม

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2554) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของโปรแกรมที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาและมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของโปรแกรม เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล จากการศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรม สรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบไปด้วย 1) หลักการและความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมและเครื่องมือการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล

เชษฐา คำคลอง (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 1) หลักการ และความสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมและเครื่องมือการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของ โปรแกรม ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของโปรแกรมได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหาและสาระสำคัญ และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม

ตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบโปรแกรม		นักวิชาการ							ความถี่ / Frequency
		Nidermeyer (1992)	สุสมิตรี พงศธร (2550)	ปริญญา มิสุข (2552)	ฉัตร บัวศรี (2542)	ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์ (2553)	ศิววัฒน์ จุลสุวรรณ (2554)	เชษฐา คำคลอง (2557)	
1	หลักการและความสำคัญ			✓	✓	✓	✓	✓	5
2	วัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3	เนื้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
4	กิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
5	การวัดและประเมิน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	6
6	การนำไปใช้	✓							1
7	การเก็บรวบรวมข้อมูล	✓							1

จากตาราง 5 องค์ประกอบของโปรแกรมที่ได้จากการศึกษาเอกสารและนักวิชาการนำมาสังเคราะห์โดยใช้วิธีการพิจารณาองค์ประกอบที่มีทั้งในและต่างประเทศพบว่า มีองค์ประกอบทางทฤษฎี จำนวน 7 องค์ประกอบ แต่ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไปซึ่งมีจำนวน 5 องค์ประกอบและนำมาจัดเรียงตามรูปแบบการจัดทำโปรแกรมได้ดังนี้ คือ หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัดและประเมิน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัดและประเมิน

3. การพัฒนาโปรแกรม

Knowles (1980) ได้กล่าวว่า การวางโปรแกรมการพัฒนาศึกษาประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นที่ 1 การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้
2. ขั้นที่ 2 การจัดตั้งโครงสร้างองค์การสำหรับการวางแผน

3. ขั้นที่ 3 การวินิจฉัยความต้องการสำหรับการเรียนรู้
4. ขั้นที่ 4 การจัดสร้างทิศทางเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้
5. ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามโปรแกรม (การสรรหาและการฝึกอบรมการจัดการเกี่ยวกับผู้สนับสนุนการเรียนรู้และกระบวนการ การปรึกษาทางด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา)
6. ขั้นที่ 6 การออกแบบด้านประสบการณ์ในการเรียนรู้
7. ขั้นที่ 7 การประเมินผลและการวินิจฉัยซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

Bar และ Keating (1990) ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบของการพัฒนาโปรแกรมมี 5 ขั้น เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 ประเมินความต้องการของนิสิตนักศึกษา
- 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อมสถาบัน
- 1.3 ประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร เงิน และทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาที่วางแผน
- 2.2 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
- 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Houle (1996) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม โดยนำเสนอการวางโปรแกรม การพัฒนาบุคลากรไว้ในหนังสือการออกแบบการศึกษา (The Design of Education) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและระบบกิจกรรมที่เป็นไปได้

2. ขั้นที่ 2 การตัดสินใจทางด้านกระบวนการที่จะนำมาใช้
3. ขั้นที่ 3 การระบุวัตถุประสงค์และการปรับปรุงให้เหมาะสม
4. ขั้นที่ 4 การออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมทางด้านทรัพยากร ผู้นำ วิธีการ ตาราง กำหนดการ ลำดับเรื่อง การเสริมแรงทางสังคม การทำให้อยู่ในรูปปัจเจกบุคคล บทบาทและความสัมพันธ์ เกณฑ์ทางด้านและเม็ดเงินผล และความชัดเจนของการออกแบบ
5. ขั้นที่ 5 รูปแบบที่ใช้มีความเหมาะสมแบบแผนชีวิตที่ใหญ่กว่าทั้งด้านการแนะนำ ผู้เรียน รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้เรียน งบประมาณ การเงินที่สนับสนุน และการตีความหมาย
6. ขั้นที่ 6 การนำแผนไปสู่การกระทบเชิงบวกที่จะเกิดขึ้นในองค์การทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์การ
7. ขั้นที่ 7 การวัดผลและการประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามกระบวนการของโปรแกรม

Barratt และคณะ (2013) ได้สรุปไว้ว่า ขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม (Analyze the training need) เมื่อมีการพัฒนาโปรแกรมการอบรมเพื่อพัฒนางาน ต้องคำนึงถึง อะไรคือความรู้ อะไรคือทักษะและทัศนคติของผู้ที่ได้รับการอบรมที่จะทำให้โปรแกรมการอบรมมีความสมบูรณ์ และสามารถเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างผู้เข้ารับการอบรม นอกจากนี้ยังต้องมีการพิจารณาระยะเวลาของการฝึกอบรม พร้อมทั้งวิธีการ แนวโน้มที่ดีที่สุด ที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้เรียนรู้ และเครื่องมือหรือทรัพยากรที่มี

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบโปรแกรมการอบรม (Design the training program) โดยจะต้องออกแบบให้อยู่บนพื้นฐานซึ่งเป็นผลจากขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งอธิบายในลักษณะที่สามารถวัดผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตามจุดประสงค์ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังต้องกำหนดวิธีการอบรมแสดงเป็นวิธีการฝึกอบรมให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นชัดเจน อาจนำเสนอได้หลายวิธี เช่น โดยการสอนในห้องเรียน ทางออนไลน์หรือใช้วิธีการผสมผสานทั้งสองแบบก็ได้ โดยการออกแบบในขั้นตอนนี้ อาจสร้างเค้าร่างหรือเค้าโครงเนื้อเรื่องที่จะช่วยในการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม (Develop the training program) ในขั้นตอนการพัฒนาเป็นการใช้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและวัสดุอื่น ๆ ที่สร้างขึ้นในระหว่างขั้นตอนการออกแบบเพื่อพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม วัสดุนี้อาจรวมถึงส่วนประกอบของการฝึกอบรมออนไลน์และวัสดุสำหรับการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในช่วงนี้ยังอาจจะพัฒนาวิธีการทดสอบการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ทักษะหรือทัศนคติขึ้นอยู่กับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การใช้โปรแกรมการฝึกอบรม (Implement the training program) ขั้นตอนการนำโปรแกรมไปใช้นี้บางครั้งเรียกว่า ขั้นตอนการจัดส่งหรือขั้นตอนการส่งมอบในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่จะต้องทำการฝึกอบรมให้กับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการฝึกที่ใช้ทางออนไลน์ในห้องเรียนหรือผ่านวิธีอื่น ๆ ครั้งแรกของวิธีการฝึกอบรมหรือวิธีการสอนบางครั้งจะถูกเรียกว่า “การนำร่อง”

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรม (Evaluate the training program) ขั้นตอนการประเมินผล เป็นขั้นตอนที่จะสามารถตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ทักษะหรือทัศนคติตามที่ระบุเป้าหมายไว้ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยการใช้ข้อมูลที่ได้รับในระหว่างขั้นตอนการประเมินผลสามารถทำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมในการออกแบบการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในครั้งต่อไปที่นำเสนอให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาโปรแกรมสรุปได้ว่า การพัฒนาโปรแกรมนั้นจะต้องเริ่มด้วย การประเมินสภาพทั่วไปโดยเฉพาะความต้องการเป็นในการพัฒนาโปรแกรม การวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การประเมินหลังจบโครงการ และการปรับปรุงพัฒนาโปรแกรมหรือหยุดพัฒนาโปรแกรม นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาโปรแกรมประกอบด้วย 1) ชั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 2) ชั้นการออกแบบโปรแกรม ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีดำเนินการประเมินผลโปรแกรม 3) ชั้นการประเมินผลโปรแกรม เป็นขั้นตอนการประเมินผลที่ได้จากการใช้โปรแกรม

4. การประเมินผลโปรแกรม

ขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาโปรแกรม คือ การประเมินผลของการพัฒนาโปรแกรมหลังการนำโปรแกรมไปใช้ซึ่งมีวิธีการประเมินโปรแกรม ดังนี้

เรวดี ทรงเที่ยง (2548) ได้ให้ความคิดเห็นของการประเมินโปรแกรม ออกเป็น 2 ส่วน

1. การประเมินคุณค่าของโปรแกรม โดยทำการประเมินจาก 1) คุณภาพของโปรแกรม (Quality) ว่ามีคุณภาพหรือไม่ เนื้อหาสาระ กิจกรรม หรือการปฏิบัติงานของผู้สอนเป็นอย่างไร ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโปรแกรมเป็นอย่างไร 2) ประเมินความเหมาะสม (Suitability) คือ โปรแกรมสามารถตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้เข้าร่วมและขององค์กรหรือไม่ และมีระดับความยากง่ายอย่างไร 3) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) คือ โปรแกรมประสบความสำเร็จในเรื่องอะไรและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร 4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ผลของโปรแกรมนั้นเหมาะสมกับทรัพยากรที่องค์กรและผู้เข้าร่วมโปรแกรมลงทุนให้หรือไม่ และ

5) ความสำคัญ (Importance) คือ โปรแกรมมีคุณค่าสำหรับผู้เข้าร่วมโปรแกรมและต่อองค์กรหรือไม่

2. ประเมินผลการใช้โปรแกรม โดยที่จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่า โปรแกรมนี้สามารถส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานให้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยจะประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนา

จากการศึกษาการประเมินโปรแกรมสรุปได้ว่า การประเมินโปรแกรมจะแบ่งเป็น 2 ส่วน 1) ประเมินคุณภาพของโปรแกรม เช่น เนื้อหา รูปแบบในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสม ความพึงพอใจ และเป้าหมาย และ 2) ประเมินผลการใช้โปรแกรม คือ (1) ประเมินตนเองก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา (2) การประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด (3) ประเมินความสนใจและความตั้งใจในการศึกษาด้วยตนเอง (4) ประเมินการซักถามและการให้ข้อคิดเห็น และ (5) ประเมินการรายงานการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. บริบททั่วไป

วิสัยทัศน์ (Vision) พัฒนากลุ่มนโยบายและแผน ให้เป็นกลุ่มงานหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยพัฒนานโยบายและแผนจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม จัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบถูกต้อง ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน บริหารงบประมาณด้วยเป็นธรรม ถูกต้อง โปร่งใส มีกระบวนการติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

พันธกิจ (Mission)

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ
2. การจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
3. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณตรวจสอบติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน

4. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก การขยายชั้นเรียน และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน

6. ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5. สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มี เครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

6. มีการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

7. มีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ยุทธศาสตร์

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

5. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

1. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1 น้อมนำแนวพระราชดำริสืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาหรือ“ศาสตร์พระราชา” มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

1.2 ปลุกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคีสมานฉันท์สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ผ่านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความเป็นพลเมือง

2. ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

2.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

2.2 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรม และความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ สิ่งเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้าง

ขีดความสามารถในการแข่งขัน

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับ

หลักสูตร การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

1.1 ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาทั้งในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตาม ความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

1.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา

1.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับเขตพื้นที่ให้มีคุณภาพและมาตรฐานนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

- 2.1 พัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ วินัยสังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น
 - 2.2 เร่งรัดพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย และให้มีนิสัยรักการอ่าน
 - 2.3 เร่งรัดพัฒนาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรม การปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
 - 2.4 เร่งรัดพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.5 เร่งรัดพัฒนาระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) และการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (NT)
 - 2.6 ปลุกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ให้กับ นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
 - 2.7 สนับสนุนการผลิต จัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ
 - 2.8 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษา (Dual Education), หลักสูตรระยะสั้น
 - 2.9 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ) ให้เต็มตามศักยภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
 - 2.10 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการ ประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม
- ## 3. สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3.1 ยกระดับผลการประเมินระดับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA)
 - 3.2 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ
 - 3.3 ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการแบบสหวิทยาการ เช่น สะเต็มศึกษา (Science Technology Engineering and Mathematics Education : STEM Education)

เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับ
ประเทศไทย 4.0

4. ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการ
การศึกษา

4.1 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา

4.2 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การวัดและ
ประเมินผล โดยเน้นให้มีการวิจัยในชั้นเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
มีสมรรถนะตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่ดีในรูปแบบที่หลากหลาย

1.1 TEPE Online (Teachers and Educational Personal
Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors)

1.2 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning
Community : PLC)

1.3 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning)

1.4 สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่

และการพัฒนา

2.1 การกำหนดแผนอัตรากำลัง การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การประเมิน

การทำงาน

2.2 การสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจใน

คุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมี

1. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.1 ส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสในการเข้ารับบริการทาง
การศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

1.2 สร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริม
ความประพฤตินักเรียน ระบบคุ้มครองนักเรียนและการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

2. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กด้อยโอกาสที่ไม่อยู่ในทะเบียนราษฎร์ เช่น เด็กไร้สัญชาติ เด็กพลัดถิ่น เด็กต่างด้าว เด็กไทยที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างทั่วถึงเช่น การพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology : DLIT) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television : DLTV) ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต

1.1 ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

1.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

1.1 พัฒนาระบบการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1.2 พัฒนาระบบงบประมาณและการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

1.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้

1.4 สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่ เช่น โรงเรียนพระราชรัฐ (ดีใกล้บ้าน) โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนมาตรฐานสากล ฯลฯ

1.5 ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

1.6 ยกย่องเชิดชูเกียรติ กลุ่ม/หน่วยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา องค์กรบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานเชิงประจักษ์

2. สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

2.1 ส่งเสริมการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (Area-base Management)

2.2 เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการภาค

2.3 สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา รูปแบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา และ กลุ่มโรงเรียน ฯลฯ

2.4 ส่งเสริม และพัฒนาโรงเรียนด้วยพลังประชารัฐ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.1 ส่งเสริม สนับสนุนผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และสาธารณชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำกับดูแล ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2 ประสานสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาให้คัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษา ต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผุสุตติ ศรีสัมพันธ์ (2559) วิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทสซอริ ในโรงเรียนบุญยสมมติวิทยา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทสซอริและเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทสซอริ ในโรงเรียนบุญยสมมติวิทยา อำเภอสวี จังหวัดชุมพรประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูผู้ช่วย ในโรงเรียนบุญยสมมติวิทยา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเข้าใจของประชากรในโรงเรียนบุญยสมมติวิทยาต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทสซอริในโรงเรียนบุญยสมมติวิทยา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับของระดับความเข้าใจจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ 1) บทบาทของครูในระบบมอนเทสซอริ 2) เทคนิคการให้บทเรียน 3) หลักการสอนแบบมอนเทสซอริ 4) สื่ออุปกรณ์การสอน

กลุ่มวิชาการเพื่อพัฒนาด้านภาษาและ 5) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสอนแบบมอนเทซซอรี ตามลำดับ

จิตาร์ตน์ กลิ่นอำนวย และคณะ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิดการสอนแบบมอนเทซซอรี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเขียนของนักเรียน เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอนุบาล เวียงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบมอนเทซซอรี ชุดฝึกทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามรูปแบบการสอนแบบมอนเทซซอรี แบบวัดทักษะ การเขียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยสื่อตามรูปแบบมอนเทซซอรี ชั้นอนุบาล 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังจากการจัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิด การสอนแบบมอนเทซซอรี ชั้นอนุบาล 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์ ร้อยละ 51.04 และมีคะแนน เฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์ ร้อยละ 96.66 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนได้รับ การจัดประสบการณ์
2. หลังจากการจัดประสบการณ์คิดแก้ปัญหาจากคะแนนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ชุดสื่อตามแบบมอนเทซซอรี ที่ส่งเสริมทักษะการเขียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์ สูงกว่าคะแนน เฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์
3. หลังจากการจัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิด การสอนแบบมอนเทซซอรี ชั้นอนุบาล 2 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมาก

ธนานันต์ ดิยั้ง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สอนในเครือข่ายตาเบาแก้วทวงโจร จำนวน 22 คน และครูผู้สอนในเครือข่ายโคกยางทมอ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกเอกสาร แบบสัมภาษณ์ คู่มือโปรแกรม คู่มือ ประเมินคุณภาพโปรแกรม แบบทดสอบ แบบประเมินทักษะความสามารถ และแบบประเมินตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า 1) โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของ โปรแกรม จุดหมายของโปรแกรม สมรรถนะที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นตามจุดหมายของโปรแกรม

สาระที่ใช้พัฒนา กิจกรรมที่ใช้พัฒนา และแนวทางการประเมินผลตามโปรแกรม โดยโปรแกรมมีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความสมเหตุสมผล และมีความถูกต้องแม่นยำอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน 2) ผลการศึกษาผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนทั้ง 3 ด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านทักษะการสร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน และด้านทักษะการวิเคราะห์การวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และผลการประเมินความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการพัฒนามีต่อโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัด และประเมินผลในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก และกลุ่มที่ทดลองใช้จริงมีผลการประเมินความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากที่สุด

ลัดดาวลย์ สืบจิต (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้จำนวน 53 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการปฏิบัติตนตาม มาตรฐานวิชาชีพ มีจำนวน 20 ตัว บ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ ความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพ รองลงมา ได้แก่ มีวินัยและความรับผิดชอบในวิชาชีพ ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความ เหมาะสมต่ำสุด คือ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีคะแนนเท่ากัน 2) องค์ประกอบหลักด้านภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการมีจำนวน 21 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมสูงสุดคือ การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน รองลงมาได้แก่ การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคมที่เหมาะสมกับความเป็นครู ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด คือ การวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนและองค์ความรู้ 3) องค์ประกอบหลักด้านประสิทธิผลส่วนบุคคล มีจำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด คือ ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่าง ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำสุด คือ การฝึกตนเองให้มีทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเร่งการเรียนรู้ และขยายโอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

นันทกา วารินิน (2557) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 322 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และครูโรงเรียนอนุบาล ทวายทอง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม คู่มือ การดำเนินการตามรูปแบบและแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัจจุบันครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก
- 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความสามารถในการเนื้อหาสาระที่สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาวัตกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ หลักการของรูปแบบ มี 4 หลักการ คือ (1) สนองความต้องการของผู้รับการพัฒนา (2) การยืดหยุ่นของกระบวนการและวิธีการ (3) การมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา (4) ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน คือ (1) การสร้างความต้องการในการพัฒนา (2) การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา (3) การออกแบบ และวางแผนการพัฒนา (4) การดำเนินการตามแผนพัฒนา (5) การประเมินผลการพัฒนา 3) หลังการทดลองใช้รูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อ รูปแบบ ระดับมากที่สุด

มะลิวัน สมศรี (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า

- 1) องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ หลัก ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์การสังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบัน ของสมรรถนะทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนน มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน และด้านที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน
- 3) ผลการสร้าง คู่มือพัฒนาสมรรถนะ ทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

เขต 2 พบว่า คู่มีมือมีความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

กรณีการ คำตะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามแนวคติมอนเทซซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย การศึกษา ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวมอนเทซซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรี วิธีการดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรี จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยมัทศจรยแห่งดอกไม้ หน่วยแสนดี และหน่วยสัตว์น่ารู้ แล้วนำไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และตรวจสอบ ความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากนั้นนำไปหาดัชนีประสิทธิผลกับนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสามเมียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรี แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรี

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเทซซอรีที่ส่งเสริม ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียน บ้านหนองขาหย่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 13 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงทั้งชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย คือ กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเตซซอรี และแบบทดสอบวัด ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย แบบแผนการวิจัย คือ One Group Pretest- Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความมีนัย สำคัญทางสถิติ t-test แบบ dependent ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวมอนเทซซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยมีกระบวนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นสร้างความสนใจ 2. ขั้นเชื่อมโยงประสาทรับรู้ 3. ขั้นสร้าง ประสบการณ์ผ่านสัมผัส และ 4. ขั้นตรวจสอบความคิด โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินว่า

กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรี ที่ส่งเสริมความสามารถทาง
 คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 ตามแนวมอนเตสซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมระดับ
 มากที่สุด และเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองเพื่อหาดัชนีประสิทธิผล พบว่า 1. กิจกรรมการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5422 คิดเป็นร้อยละ 54.22 2. เด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยกิจกรรมการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรีที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

ทอง รุ่งโรจน์สถาพร (2558) ได้วิจัยเรื่อง ผลการส่งเสริมวินัยในตนเองผ่านกิจกรรม
 การเรียนรู้ตามแนวทางมอนเตสซอรี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสองภาษา “บ้านเด็กดี”
 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมวินัยในตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้
 ตามแนวทางมอนเตสซอรีและเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้
 แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมวินัยในตนเองตามแนวทางของมอนเตสซอรี ชั้นอนุบาลปีที่ 1
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสองภาษา บ้านเด็กดี รูปแบบการวิจัยเป็นแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อน
 และหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นอนุบาลที่ 1/2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสองภาษา
 บ้านเด็กดี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมวินัยในตนเองตามแนวทางของมอนเตสซอรี ชั้น
 อนุบาลปีที่ 1 จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ชั้นอนุบาลปีที่ 1
 จำนวน 1 ฉบับ แล 3) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง จำนวน 1 ฉบับ โดยวิเคราะห์ข้อมูล
 การหาความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบ 2 กลุ่ม
 ไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีวินัยในตนเองระดับดีมาก โดยมีคะแนนพฤติกรรม
 ความมีวินัยในตนเอง หลังการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง หลังการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
 ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทางมอนเตสซอรี คิดเป็นร้อยละ 98.55
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ได้รับการส่งเสริมวินัยในตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้
 ตามแนวทางมอนเตสซอรี มีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01

จิรฎา จินตนาการ (2549) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปะ
 ในระดับชั้นอนุบาลที่ใช้แนวการศึกษามอนเตสซอรี การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียน
 การสอนศิลปะในระดับชั้นอนุบาลที่ใช้ในการศึกษามอนเตสซอรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยผู้บริหารของโรงเรียน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญของโรงเรียน 5 คน และผู้สอนในระดับอนุบาล 21 คน จากโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาในการจัดการศึกษาและอยู่ในสมาคมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเด็ก เป็นสำคัญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละค่าความถี่และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอน ศิลปะในระดับชั้นอนุบาลที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์แบ่งได้ 8 ด้านดังนี้ 1) ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอนศิลปะให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ 5 ด้านได้แก่ร่างกายสติปัญญา อารมณ์สังคมภาษาการใช้ตามมือและประสาทสัมผัสทั้ง 5 ให้ทำหน้าที่สัมพันธ์กัน 2) ด้านหลักสูตร เนื้อหากิจกรรมมีการใช้เนื้อหาจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ยากโดยจะใช้หัวข้อเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตเช่น เด็ก พ่อแม่บุคคล พืช สัตว์ เป็นหัวข้อในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ เน้นการผลิตและการวาดภาพระบายสี 3) ด้านวิธีสอนใช้วิธีการสาธิตวิธีการทำให้เด็กดูทีละขั้นตอน มีการบูรณาการศิลปะเข้ากับกิจกรรมด้านนิสัยการทำงาน ครูผู้สอนอำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมศิลปะให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นในการจัดเตรียมด้านอุปกรณ์สถานที่ 4) ด้านผู้สอนจะให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนในการสังเกตเด็กเป็นรายบุคคลให้ความสำคัญกับการเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดี 5) ด้านผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรม และอุปกรณ์ได้ตามความสนใจมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่นสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จ สมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนดผู้เรียนสามารถเก็บอุปกรณ์เมื่อใช้เสร็จสามารถดูแลความสะอาดหลังปฏิบัติ กิจกรรม 6) ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอนมีการจัดเก็บอุปกรณ์ไว้บนชั้นตามหมวดหมู่อุปกรณ์ที่ใช้ใน ชั้นเรียนจะคัดสรรให้มีน้ำหนักขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมกับมือเด็กเหมาะสมกับการใช้งานใน กิจกรรมแต่ละประเภทผู้สอนจะทำการสังเกต ความสนใจของผู้เรียนที่มีต่ออุปกรณ์แต่ละชนิด 7) ด้านการวัดและประเมินผลใช้วิธีการสังเกตในการประเมินผลทำให้การประเมินผลจากการ พัฒนาการในการทำกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ความมีระเบียบวินัยในการทำงานความตั้งใจในการทำ กิจกรรมและการใช้อุปกรณ์ 8) ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน จัดให้มีห้องสำหรับการปฏิบัติกิจกรรม ศิลปะโดยเฉพาะมีการใช้พื้นที่นอกห้องเรียนสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนอย่างพอเพียง 9) ด้านผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูในการจัดการเรียน การสอนผู้มีการรายงานพฤติกรรมและพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้งและ ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมสังเกตการสอนในชั้นเรียนตามวันและเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Aljabreen (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบบทบาทของครูในโรงเรียน อนุบาลมอนเทซซอร์ริของสหรัฐอเมริกาและโรงเรียนอนุบาลของซาอุดีอาระเบีย การศึกษาค้นคว้านี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในสถานศึกษาปฐมวัยสองแห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล มอนเทซซอร์ริในสหรัฐอเมริกา และโรงเรียนอนุบาลของซาอุดีอาระเบียและเพื่อศึกษาอิทธิพลทาง

ปรัชญาวัฒนธรรมและทฤษฎีที่มีต่อบทบาทเหล่านั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการสังเกตในชั้นเรียนการสัมภาษณ์เชิงลึกและแผนการสอน เอกสารการประเมินนักเรียน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบทบาทของครูในโรงเรียนอนุบาลมอนเตสซอรีของสหรัฐอเมริกาและโรงเรียนอนุบาลของชาวดัตช์อาระเบียเหมือนกันมาก แม้ว่าบริบทและวัฒนธรรมของชาติโดยรอบและปรัชญาการศึกษาจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่งานของครูปฐมวัยสามารถสรุปได้เป็น 5 ประเภทซึ่งสอดคล้องกันระหว่างบริบทของข้อมูล ได้แก่ การเรียนการสอนทางวิชาการ ความสัมพันธ์กับนักเรียนและผู้ใหญ่คนอื่น ๆ การพัฒนาส่วนบุคคล และวิชาชีพพฤติกรรม การจัดการ และการเตรียมสิ่งแวดล้อม

Banluta (2019) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาพัฒนาการของสภาพแวดล้อมมอนเตสซอรี พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีเป็นหลักสูตรที่เน้นความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลซึ่งมีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมมีความจำเป็นเนื่องจากสิ่งแวดล้อมจะสามารถ พัฒนาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์และพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเด็ก ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเสรีภาพในการเคลื่อนไหวและอิสระในการทำงานของเด็ก เด็กจะสามารถเลือกสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ต้องการในวันนั้นๆ เป็นการแสดงออกถึงความปรารถนาที่จะเรียนรู้โดยธรรมชาติของเด็ก และสามารถพัฒนาระดับความมั่นใจในตนเอง โดยการเรียนรู้จากสื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมแนวการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีจะสามารถเข้าใจแนวคิดของพัฒนาการทางกายภาพของเด็ก เช่น การเจริญเติบโตของเด็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่กล้ามเนื้อมัดเล็ก ครูควรมีทักษะการสังเกต เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ แบบมอนเตสซอรีจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นรายบุคคล ดังนั้นทักษะการสังเกตจึงมีความจำเป็นต่อการศึกษาพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก

Fitch (2013) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมแรงจูงใจในห้องเรียนมอนเตสซอรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าห้องเรียนมอนเตสซอรีดูเหมือนจะเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ๆ Dr.Maria Montessori อธิบายถึงสภาพแวดล้อมที่ปรับให้เหมาะกับช่วงเวลาที่อ่อนไหวของเด็กเตรียมด้วยวัสดุที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กในห้องเรียนและครูผู้สอนจะสังเกตเห็นพวกเขาเลือกงาน รูปแบบการศึกษานี้สนับสนุนแนวคิดที่เป็นที่นิยมว่าแรงจูงใจที่แท้จริงได้รับการพัฒนาได้ดีที่สุดในห้องเรียนซึ่งรวมเอาความเป็นอิสระความเชี่ยวชาญและวัตถุประสงค์ ครูมอนเตสซอรีอาจส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้กับนักเรียนได้จากการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ในห้องเรียน การนำเสนอสื่ออุปกรณ์ที่น่าสนใจก็สามารถกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนให้กับเด็กได้ โดยครูมอนเตสซอรีจะมีบุคลิกและลักษณะที่มีความ

เอื้ออาทรต่อเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเอง ให้โอกาสเด็กที่จะทำงานและเรียนรู้ด้วยตนเองโดยที่ครูไม่เข้าไปขัดขวางการทำงานของเด็ก

Sibel ATLI (2016) วิจัยเรื่อง มุมมองเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี โดยครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีของครูผู้สอนในโรงเรียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างคือครูจำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ ขอบเขตในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 7 ประเด็นคือ การศึกษาแนวทางการสอนแบบมอนเตสซอรีคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับครูมอนเตสซอรี ความเพียงพอของการศึกษาการสอนแบบมอนเตสซอรี ประสิทธิภาพของครูผู้สอน แผนการพัฒนาตนเองของครู มุมมองของการศึกษาตามแนวทางมอนเตสซอรี การศึกษาในตุรกีเกี่ยวกับมอนเตสซอรี ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและปรัชญาการศึกษาตามแนวทางการสอนแบบมอนเตสซอรี เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางและรูปแบบการสอน ในด้านการพัฒนาคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับครูมอนเตสซอรี ครูผู้สอนจะต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานทั้งในด้านความรู้ หลักปรัชญา แนวคิด มีความอดทน พยายาม ให้โอกาส และมีทักษะการสังเกต การจัดการห้องเรียน เป็นต้น ในด้านความเพียงพอของการศึกษาการสอนแบบมอนเตสซอรี ครูผู้สอนควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะในการจัดการห้องเรียนมอนเตสซอรี เพื่อเป็นการพัฒนาความชำนาญและเป็นการส่งเสริมให้ครูมอนเตสซอรีมีประสบการณ์สามารถจัดการห้องเรียนได้ ครูผู้สอนควรมีแผนการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติให้ตนเองมีความมั่นใจในการจัดการห้องเรียน การนำเสนอสื่ออุปกรณ์ ส่วนในด้านมุมมองเกี่ยวกับแนวทางของครูที่สอนในห้องเรียนมอนเตสซอรี มีทั้งการสนับสนุนซึ่งกันและกันและขัดแย้งในมุมมองที่ต่างกัน

Devrim Ender (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนของครูมอนเตสซอรี กรณีศึกษาในไซปรัสเหนือ จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ การศึกษาความสามารถในการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของครูมอนเตสซอรี รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูการศึกษาพิเศษจำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสำรวจการรับรู้สมรรถนะแห่งตน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบบสำรวจจะมีข้อความถาม จำนวน 40 ข้อ เป็นการสำรวจการรับรู้ความสามารถในตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวัสดุและอุปกรณ์ในการเรียนได้ด้วยตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการสำรวจแบบผสม (Exploratory Sequential Mixed Method Research Design) มีขั้นตอนและวิธีการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 2 ทาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครูจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยัน/ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังภาพประกอบ 4

ระยะการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผลที่คาดหวัง

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

1.2 นำผลการผลศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในการวิจัยต่อไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 274 คน จาก 13 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 213 คน ปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของเคจซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 213 คน

2.2.2 คำนวณหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) ได้ให้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ดังตาราง 8

ตาราง 6 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ครูและบุคลากรในโรงเรียน ที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ	ครูและบุคลากรในโรงเรียน ที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ
ขนาดเล็ก(3 โรงเรียน)	27	24
ขนาดกลาง (7 โรงเรียน)	117	92
ขนาดใหญ่ (2 โรงเรียน)	130	97
รวม (13 โรงเรียน)	274	213

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถาม 1 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการสอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยใช้ข้อบังคับในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครูที่ได้จากการสังเคราะห์จากแนวคิดของนักการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 นำองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครูมาสร้างเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3.2.2 นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา

การตรวจสอบนี้ใช้วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objectives Congruent : IOC)

ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีเกณฑ์ดังนี้

ที่ระบุไว้จริง ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์

ที่ระบุไว้ ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์

ที่ระบุไว้ ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ในการตรวจสอบความถูกต้องครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 15 ปี จำนวน 1 คน
- 2) ศึกษานิเทศก์ มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป มีประสบการณ์การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 คน
- 3) ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา จำนวน 1 คน
- 4) หัวหน้าสายชั้นอนุบาล มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 คน

5) ครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ มีวุฒิการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไป มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามได้แก่

- 1) นายถนอมจิต อินทอง คุณวุฒิ (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- 2) นางอุไรวรรณ ทนุพันธ์ (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
- 3) นางนิดาวัน ดอกพิกุล (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา ตำแหน่งครูผู้สอนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินทางการศึกษา
- 4) นางรพีพรรณ ตุงชีพ คุณวุฒิ (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล โรงเรียนบ้านโคกมั่งงอยเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และการสอนแบบมอนเตสซอริ
- 5) นางสาวสุจิตรา ทวีชีพ คุณวุฒิ (กศ.ม.) บริหารการศึกษา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองพี้นวนเชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษาและการสอน

3.2.3 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objectives Congruent : IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 นำมาทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.2.4 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยใช้วิธี Item Total Correction โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบัน อยู่ระหว่าง 0.65 - 0.88 และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.70-0.90

3.2.5 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94

3.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ

กลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ภายหลังจากการตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 213 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แบ่งข้อมูลในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ

5.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน นำข้อมูลทั้งหมดมาแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.2.1 สถิติพื้นฐาน (Percentage)

5.2.2 ร้อยละ (Percentage)

5.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : (S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach)

5.3.2 การหาค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ตอนที่ 2 หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

1. การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment) ได้นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในตอนที่ 1 มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการความจำเป็น โดยการคำนวณสูตรดังต่อไปนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

2. จัดลำดับความต้องการ (PNI) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่ 2

ระยะที่ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 1 ในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้แก่ โรงเรียนบ้านวังหว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยการใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสารจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสายชั้นอนุบาล และครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ รวมทั้งการสังเกต และศึกษาเอกสาร จำนวน 6 คน ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยเลือกข้อความจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครูในสถานศึกษามาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาดีเด่น ด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
- 2) เป็นโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัยอยู่ในระดับสูง ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับประเทศ
- 3) เป็นโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนปฐมวัยอยู่ในระดับดีเยี่ยม
- 4) และเป็นโรงเรียนที่มีครูผู้สอนในห้องเรียนมอนเทสซอริผ่านการอบรมตามหลักสูตรมอนเทสซอรินานาชาติ (AMI)

โรงเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านวังห้ว โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง และโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ จำนวน 3 คน รวมเป็นผู้ให้ข้อมูล 6 คน จาก 3 โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.3 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับตามประเด็นของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูล 6 คน จาก 3 โรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) มาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์

4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

4.2 ศึกษาเอกสารและวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2553)

เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิดแล้วสร้างแบบสัมภาษณ์

4.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยศึกษาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามการสัมภาษณ์ตามรอบที่กำหนด

4.5 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความครอบคลุมเนื้อหาตามนิยามศัพท์ และปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.6 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริงและนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์จากทางคณะศึกษาศาสตร์

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล

5.3 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์กำหนด นัดหมาย วัน เวลา ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

5.4 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยทำการบันทึกทุกครั้ง

6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการสรุปประเด็นและนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ขั้นการดำเนินการ

1.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและหลักการในการร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชัยภูมิ เขต 1 เพื่อกำหนดแนวคิดและหลักการการร่างโปรแกรมและได้สังเคราะห์ประเด็นหลักของแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัย

1.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการ และแนวทางของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู จากครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ประเด็นหลักของแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการ และแนวทางของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู จากครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (ฉบับที่ 1) โดยมีองค์ประกอบหลักดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหาและสาระสำคัญ และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม 6) เงื่อนไขของความสำเร็จ

ตอนที่ 3 การตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

การดำเนินการวิจัยในขั้นนี้เพื่อตรวจสอบยืนยันโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ขั้นการดำเนินการ

นำร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (ฉบับที่ 1) มาตรวจสอบยืนยันโดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบยืนยันโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นครูผู้สอนและมีประสบการณ์ในการสอนในห้องเรียนมอนเทสซอริ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบในการนิเทศก์ห้องเรียนมอนเทสซอริ และนักวิชาการด้านการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

3.1.1 ร่างรูปแบบฯ (ฉบับที่ 2)

3.1.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2) สร้างแบบบันทึกจากการสนทนากลุ่มการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3) นำเครื่องมือที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

4) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5) จัดพิมพ์แบบบันทึกฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นการดำเนินการ

นำส่งโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (ฉบับปรับปรุง) ให้ผู้เชี่ยวชาญ/

ผู้ทรงคุณวุฒิ (ชุดเดิม) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษากรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินรูปแบบฯ

3.2.2 สร้างแบบประเมินฯ

3.2.3 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ(ชุดเดิม)เพื่อตรวจสอบ

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 ได้แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และแบบประเมินฯ ทางไปรษณีย์ จำนวน 3 ฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินฯ ความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าความเที่ยงของเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามกับ
จุดมุ่งหมายโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย

R แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การคำนวณจะใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r_{xy})
(บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม

$\sum X$ แทน คะแนนรวมที่หาค่าอำนาจจำแนก

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

N แทน จำนวนทั้งหมดของแบบสอบถาม

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณคะแนนที่หาค่าอำนาจจำแนก

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อ

ΣY^2 แทน ผลรวมของแบบสอบถามกำลังสองของคะแนนรวม

1.3 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\Sigma s_t^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อคำถาม

Σs_t^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด

(2554)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละกลุ่มตัวอย่าง

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2554)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ X แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2554)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการหาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู ซึ่งเป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นแล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (Witkin, 1984)

$$PNI_{Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
 D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D (Degree of Success)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I (Important)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุง (Priority Need Index Modified)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ครูที่การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ โดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของครูที่ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขนาดโรงเรียน	ครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	
	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	24	11.26
ขนาดกลาง	92	43.19
ขนาดใหญ่	97	45.53
รวม	213	100

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สังกัด พบว่า ส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 97 คน
คิดเป็นร้อยละ 45.53 รองลงมาคือ สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 43.19
สังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบ
มอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน
การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
เขต 1

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ แบบมอนเทสซอริ	4.28	0.66	มาก	4.69	0.55	มากที่สุด
2. ทักษะครูมอนเทสซอริ	4.31	0.71	มาก	4.82	0.53	มากที่สุด
3. คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ	4.13	0.73	มาก	4.92	0.26	มากที่สุด
รวม	4.24	0.70	มาก	4.81	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะครูมอนเทซซอรี ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ทักษะครูมอนเทซซอรี คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ แบบมอนเทซซอรี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี	4.08	0.48	มาก	4.54	0.55	มากที่สุด
2. ครูมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการและแนวโน้ม ความเป็นมนุษย์	4.43	0.75	มาก	4.83	0.45	มากที่สุด
3. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการสีเรณาบ	4.38	0.72	มาก	4.78	0.54	มากที่สุด
4. ครูมีความรู้เกี่ยวกับจิตซึมซับและการปรับตัว	4.34	0.81	มาก	4.74	0.52	มากที่สุด
5. ครูมีความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาการเรียนรู้ไว	4.31	0.74	มาก	4.71	0.61	มากที่สุด
6. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้น	4.28	0.77	มาก	4.68	0.63	มากที่สุด
7. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม	4.25	0.68	มาก	4.65	0.66	มากที่สุด
8. ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน	4.22	0.46	มาก	4.62	0.69	มากที่สุด
9. ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน	4.19	0.54	มาก	4.59	0.43	มากที่สุด
10. ครูมีความรู้เกี่ยวกับอิสรภาพและวินัย	4.15	0.56	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด
11. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอรี	4.45	0.78	มาก	4.85	0.45	มากที่สุด
รวม	4.28	0.66	มาก	4.69	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์กรประกอบ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.66) ซึ่งครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอร์รี่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอร์รี่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์กรประกอบ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.55) ซึ่งครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอร์รี่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอร์รี่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทักษะของครูมอนเทซซอร์รี่

องค์กรประกอบที่ 2 ทักษะของครูมอนเทซซอร์รี่	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน	4.48	0.71	มาก	4.89	0.48	มากที่สุด
2. ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.45	0.75	มาก	4.87	0.45	มากที่สุด
3. ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ	4.39	0.68	มาก	4.85	0.52	มากที่สุด
4. ครูมีทักษะในการสังเกตผู้เรียน	4.33	0.71	มาก	4.83	0.50	มากที่สุด
5. ครูมีทักษะในการวัดประเมินผลตามสภาพจริง	4.31	0.74	มาก	4.80	0.61	มากที่สุด
6. ครูมีทักษะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	4.16	0.73	มาก	4.76	0.62	มากที่สุด
7. ครูมีทักษะในการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่	4.07	0.68	มาก	4.71	0.52	มากที่สุด
รวม	4.31	0.71	มาก	4.82	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอร์รี่ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์กรประกอบ ทักษะของครูมอนเทซซอร์รี่

จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.71$) ซึ่งครูมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูมีทักษะในการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์ประกอบ ทักษะของครูมอนเทซซอริ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.53$) ซึ่งครูมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูมีทักษะในการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 คุณลักษณะของครูมอนเทซซอริ

องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะของครูมอนเทซซอริ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ครูมีความอดทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน	4.06	0.67	มาก	4.91	0.31	มากที่สุด
2. ครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.12	0.69	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด
3. ครูมีบุคลิกสงบ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้	4.15	0.65	มาก	4.96	0.25	มากที่สุด
4. ครูมีการตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ	4.18	0.74	มาก	4.94	0.23	มากที่สุด
5. ครูดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู	4.21	0.73	มาก	4.92	0.26	มากที่สุด
6. ครูมีความเอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ	4.16	0.74	มาก	4.92	0.30	มากที่สุด
7. ครูมีความอบอุ่นเป็นมิตร	4.11	0.75	มาก	4.92	0.27	มากที่สุด
8. ครูมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ	4.26	0.77	มาก	4.93	0.24	มากที่สุด
9. ครูมีความน่านับถือ น่าเลื่อมใส	4.14	0.79	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
10. ครูมีความสุจริต และจริงใจ	4.15	0.73	มาก	4.93	0.28	มากที่สุด
11. ครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและสภาพโดยรวมของห้องเรียน	4.03	0.78	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
12. ครูมีการเตรียมพร้อมในสถานการณ์ต่างๆ	4.11	0.79	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
13. ครูมีความรอบรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต	4.10	0.76	มาก	4.93	0.25	มากที่สุด
รวม	4.13	0.73	มาก	4.92	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์กรประกอบ คุณลักษณะของครู
มอนเทซซอรี จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.73) ซึ่งครูมีชีวิตชีวา
และน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและสภาพโดยรวมของ
ห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์กรประกอบ คุณลักษณะของครู
มอนเทซซอรี จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.26)
ซึ่งครูมีบุคลิกสงบ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูมีการตัดสินใจอย่างฉลาด
รอบคอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
ครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)
โดยรวม

องค์กรประกอบ การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี	4.28	4.69	0.096	3
2. ทักษะครูมอนเทซซอรี	4.31	4.82	0.118	2
3. คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี	4.13	4.92	0.191	1
รวม	4.24	4.81	0.134	

จากตาราง 12 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรม
เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี
($PNI_{modified} = 0.163$) ทักษะครูมอนเทซซอรี ($PNI_{modified} = 0.153$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการ
เรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ($PNI_{modified} = 0.152$) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})
 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

องค์ประกอบ	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี				
1. ครูมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี	4.08	4.54	0.113	1
2. ครูมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์	4.43	4.83	0.090	8
3. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการสี่ระนาบ	4.38	4.78	0.091	7
4. ครูมีความรู้เกี่ยวกับจิตซึมซับและการปรับตัว	4.34	4.74	0.092	6
5. ครูมีความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาการเรียนรู้ไว	4.31	4.71	0.093	5
6. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้น	4.28	4.68	0.093	5
7. ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม	4.25	4.65	0.094	4
8. ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน	4.22	4.62	0.095	3
9. ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน	4.19	4.59	0.095	3
10. ครูมีความรู้เกี่ยวกับอติสภาพและวินัย	4.15	4.55	0.096	2
11. ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอรี	4.45	4.85	0.090	8
รวม	4.28	4.68	0.09	

จากตาราง 13 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์ประกอบ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ($PNI_{\text{modified}} = 0.113$) ครูมีความรู้เกี่ยวกับอติสภาพและวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.096$) ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน และ ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน ($PNI_{\text{modified}} = 0.095$) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ทักษะक्रमอนเทสซอรี

องค์ประกอบ ทักษะक्रमอนเทสซอรี	D	I	PNI_{Modified}	ลำดับ
1. ครูมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน	4.48	4.89	0.092	7
2. ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.45	4.87	0.094	6
3. ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ	4.39	4.85	0.105	5
4. ครูมีทักษะในการสังเกตผู้เรียน	4.33	4.83	0.115	3
5. ครูมีทักษะในการวัดประเมินผลตามสภาพจริง	4.31	4.8	0.114	4
6. ครูมีทักษะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	4.16	4.76	0.144	2
7. ครูมีทักษะในการนำเสนอทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่	4.07	4.71	0.157	1
รวม	4.31	4.81	0.11	

จากตาราง 14 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 องค์ประกอบ ทักษะक्रमอนเทสซอรี โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูมีทักษะในการนำเสนอทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่ ($PNI_{\text{modified}} = 0.157$) ครูมีทักษะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.144$) ครูมีทักษะในการสังเกตผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.115$) ตามลำดับ

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ

องค์ประกอบ คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
1. ครูมีความอดทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน	4.06	4.91	0.209	2
2. ครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตน	4.12	4.93	0.197	4
3. ครูมีบุคลิกสงบ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้	4.15	4.96	0.195	5
4. ครูมีการตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ	4.18	4.94	0.182	9
5. ครูดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู	4.21	4.92	0.169	10
6. ครูมีความเอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ	4.16	4.92	0.183	8
7. ครูมีความอบอุ่นเป็นมิตร	4.11	4.92	0.197	4
8. ครูมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ	4.26	4.93	0.157	11
9. ครูมีความน่านับถือ น่าเลื่อมใส	4.14	4.94	0.193	6
10. ครูมีความสุจริต และจริงใจ	4.15	4.93	0.188	7
11. ครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและ สภาพโดยรวมของห้องเรียน	4.03	4.91	0.218	1
12. ครูมีการเตรียมพร้อมในสถานการณ์ต่างๆ	4.11	4.94	0.202	3
13. ครูมีความรอบรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และความรู้ เกี่ยวกับอุปกรณ์และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิต	4.10	4.93	0.202	3
รวม	4.13	4.92	0.19	

จากตาราง 15 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 องค์ประกอบ คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและสภาพโดยรวมของห้องเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.218$) ครูมีความอดทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.209$) ครูมีการเตรียมพร้อมในสถานการณ์ต่าง ๆ และครูมีความรอบรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ($PNI_{\text{modified}} = 0.202$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ของครู จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ของครู จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ จำนวน 3 คน รวม 6 คน จาก 3 โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านวังหว่า

ตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. นายรัชชัย กาละบุตร

วุฒิการศึกษาสูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังหว่า

2. นางปิยรัตน์ ประจันตะเสน

วุฒิการศึกษาสูงสุด (คบ.) การศึกษาปฐมวัย

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านวังหว่า

2. โรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. นายกิติพงศ์ ศิริคำกร

วุฒิการศึกษาสูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

2. นางศวรรยา วีระไชยานันท์

วุฒิการศึกษาสูงสุด (กศ.บ.) คหกรรมศาสตร์

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

ประสบการณ์ในการสอนในห้องเรียนปฐมวัย 20 ปี

3. โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

ตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. เพชรสมทรง บำรุงบ้านห่ม

วุฒิการศึกษาสูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

2. นางกานต์พิชชา หาปู้หน

วุฒิการศึกษาสูงสุด (คบ.) การศึกษาปฐมวัย

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

คำถาม สถานศึกษาของท่านใช้วิธีการใดในการพัฒนาสมรรถนะครู

ด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

“...ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และการเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยผู้บริหารจะมีการนิเทศชั้นเรียนภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการพัฒนาห้องเรียนมอนเตสซอริให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยจัดโครงการพัฒนาบุคลากรทุกภาคเรียน มีการจัดตั้ง งบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากร เช่น อนุญาตให้ครูเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ พัฒนาครูให้มีความชำนาญในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริด้วยการให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้สื่อมอนเตสซอริ วิธีการที่ดีและเหมาะสมในการใช้พัฒนาครูที่โรงเรียนใช้อยู่ เสมอ คือ การเรียนรู้ด้วยตัวเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทดลองปฏิบัติ การนิเทศการศึกษาวิธีต่าง ๆ และการศึกษาดูงาน...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียน การสอน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอริ และสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน อยู่เสมอ ...”

(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทั้ง 3 แห่ง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสรุปวิธีการที่ดี และเหมาะสมในการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การเข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การศึกษาเอกสาร การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำ วิธีการพัฒนา บุคลากรมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ เรียนรู้แบบมอนเตสซอริในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังนี้

1. การเข้ารับการอบรม
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การสาธิตงาน
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์ครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

คำถาม ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่ จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

“...การจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ เช่น ประวัติความเป็นมาของ ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ ซึ่งเป็นผู้คิดค้นแนวการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์ที่จะช่วยทำให้ครูเข้าใจและจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองความต้องการดังกล่าว พัฒนาการสี่ระนาบ จิตซึมซับและการปรับตัวเพื่อความเข้าใจในการรับรู้และการเรียนรู้ของเด็ก ระยะเวลาเรียนรู้ไว การศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม การสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับเด็กโดยปราศจากการบังคับ หรือแม้แต่การใช้สื่ออุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ในหมวดชีวิตประจำวัน ประสาทรับรู้ คณิตศาสตร์และหมวดภาษา...”

(ครูโรงเรียนที่ 1, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริให้มีความรู้เกี่ยวกับ
ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริจำเป็นที่จะต้องให้ครูได้รับการอบรมและการศึกษาแนวทาง
ในการจัดการเรียนรู้เบื้องต้นก่อน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริมีการพัฒนาหลายมิติ
ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจในทฤษฎี...”

(ครูโรงเรียนที่ 2, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริให้มีความรู้เกี่ยวกับ
ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริจำเป็นจะต้องมีครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่เป็นโค้ช เพื่อเป็น
แบบอย่างในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ การจัดสิ่งแวดล้อมก็มีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้
ผู้เรียนมีบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การเรียนรู้ และที่สำคัญครูผู้สอนจะต้องชวนขยายฝึกปฏิบัติการใช้สื่อ
อุปกรณ์อยู่เสมอ เนื่องจากอุปกรณ์ทุกชิ้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะ...”

(ครูโรงเรียนที่ 3, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปจากการสัมภาษณ์กระบวนการในการพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอน
เตสซอริให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ได้ขอเสนอแนะว่า ครูควรเข้า
รับการอบรม หลักทฤษฎี เพื่อช่วยสนับสนุนให้ครูเข้าใจเด็กและจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กมาก
ขึ้น

2. ทักษะของครูมอนเตสซอริ

คำถาม ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่
จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริให้มียุทธศาสตร์ของครูมอนเตสซอริ

“...ทักษะของครูมอนเตสซอริเกิดจากการปฏิบัติ การค้นคว้าหาข้อมูล
เพิ่มเติม การศึกษาคู่มือการใช้อุปกรณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง...”

(ครูโรงเรียนที่ 1, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนควรได้รับการฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์ การจัดเตรียม
สิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
เหมือนกัน...”

(ครูโรงเรียนที่ 2, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ควรสนับสนุนให้ครูมอนเทสซอริได้ฝึกปฏิบัติในห้องเรียนมอนเทสซอริ และฝึกการจัดเตรียมห้องเรียน สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการชั้นเรียน...”

(ครูโรงเรียนที่ 3, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปจากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทักษะของครู มอนเทสซอริ ได้ข้อเสนอแนะว่า ครูมอนเทสซอริจำเป็นต้องมีทักษะหลายด้าน เช่น การจัดเตรียม สิ่งแวดล้อม การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบ คณะอายุการสังเกตผู้เรียน การวัดประเมินผลตามสภาพจริง หรือแม้แต่การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์และการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่ ล้วนต้องอาศัยทักษะในการปฏิบัติ ซึ่งต้องฝึกฝน สังเกต ทดลอง และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน

3. คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ

คำถาม ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่ จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริให้มีคุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ

“...คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริมีความเฉพาะ ต้องอาศัยการปรับตัว เช่น ฝึกความอดทน ฝึกการเป็นคนช่างสังเกต มีความเมตตา เอื้ออาทรต่อศิษย์...”

(ครูโรงเรียนที่ 1, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนในห้องเรียนมอนเทสซอริต้องฝึกปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะ ของตนเอง เช่น ฝึกความมั่นคงทางอารมณ์ ฝึกการสังเกต ฝึกการรับมือกับสถานการณ์ที่ ยากลำบาก...”

(ครูโรงเรียนที่ 2, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนในห้องเรียนมอนเทสซอริจะต้องมีความเมตตา เอื้ออาทรต่อ ศิษย์ มีความรัก การดูแล เอาใจใส่ ต่อเด็ก คุณลักษณะเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นต่อการบริหาร จัดการห้องเรียนมอนเทสซอริ...”

(ครูโรงเรียนที่ 3, วันที่ 15 เมษายน 2563 : การสัมภาษณ์)

สรุปจากการสัมภาษณ์แนวทาง หลักการ หรือกระบวนการในการพัฒนา
คุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ ได้ข้อเสนอแนะว่า ครูมอนเตสซอริมีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว
ที่จำเป็นจะต้องมีการปรับตัวด้วยการฝึกปฏิบัติ อดทนต่อการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ตาราง 16 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประกอบการยกร่างเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการ
จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตัวบ่งชี้เดิม	ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์
1) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ		
1. ความเป็นมาของการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ 2. ความต้องการของมนุษย์ 3. จิตซึมซับ 4. ระยะเวลาการเรียนรู้ 5. สภาวะปกติและงาน 6. สภาวะเบี่ยงเบน 7. การใช้สื่ออุปกรณ์	1. พัฒนาการของเด็กพัฒนาการทางสังคม 2. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 3. การทำงานอย่างมีสมาธิ 4. ระเบียบวินัยในตนเอง 5. การมีอิสระในการเรียนรู้ 6. การเคลื่อนไหวอย่างมีระเบียบ 7. การทำงานกับอุปกรณ์	1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเตสซอริ 2. ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์ 3. พัฒนาการสี่ระนาบ 4. จิตซึมซับและการปรับตัว 5. ระยะเวลาการเรียนรู้ 6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น 7. พัฒนาการทางสังคม 8. สภาวะปกติและงาน 9. สภาวะเบี่ยงเบน 10. อิสระภาพและวินัย 11. การใช้สื่ออุปกรณ์
2) ทักษะของครูมอนเตสซอริ		
1. การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียน 2. การเรียนร่วมกัน การคละอายุ 3. การนำเสนออุปกรณ์ บทเรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม	1. ครูมีการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2. ครูมีทักษะการสังเกตผู้เรียน 3. ครูมีการวัดผลตามสภาพจริง	1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม 2. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ 4. การสังเกตผู้เรียน 5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง 6. การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้เพิ่มเติม	ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการศึกษา Best Practices	ผลการสังเคราะห์
		7. การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่
3) คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ		
1. ครูในระบบมอนเทสซอริต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน 2. เอื้ออาทร เมตตาต่อเด็ก 3. ช่างสังเกต 4. กล้าตัดสินใจ	1. ใจดี อ่อนโยน 2. อบอุนและเป็นมิตรกับเด็ก 3. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น	1. อุดทน 2. อ่อนน้อมถ่อมตน 3. สงบ 4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ 5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู 6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ 7. อบอุนเป็นมิตร 8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ 9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส 10. สุจริต จริ่งใจ 11. ช่างสังเกต 12. การเตรียมพร้อม 13. รอบรู้

จากตาราง 16 ผลการสังเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาประกอบการยกย่องเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ประกอบด้วย
 - 1.1 ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ
 - 1.2 ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์
 - 1.3 พัฒนาการสี่ระนาบ
 - 1.4 จิตซึมซับและการปรับตัว

- 1.5 ระยะเวลาเรียนรู้ไว้
- 1.6 การเคลื่อนไหวเบื้องต้น
- 1.7 พัฒนาการทางสังคม
- 1.8 สภาวะปกติและงาน
- 1.9 สภาวะเบี่ยงเบน
- 1.10 อีสุรภาพและวินัย
- 1.11 การใช้สื่ออุปกรณ์
2. ทักษะของक्रमอนเทสซอริ
 - 2.1 การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม
 - 2.2 การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.3 การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ
 - 2.4 การสังเกตผู้เรียน
 - 2.5 การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
 - 2.6 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
 - 2.7 การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล
- รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่
3. คุณลักษณะของक्रमอนเทสซอริ
 - 3.1 อุดม
 - 3.2 อ่อนน้อมถ่อมตน
 - 3.3 สงบ
 - 3.4 ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ
 - 3.5 ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู
 - 3.6 เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ
 - 3.7 อบอุนเป็นมิตร
 - 3.8 มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ
 - 3.9 น่านับถือ น่าเลื่อมใส
 - 3.10 สุจริต จริงใจ
 - 3.11 ช่างสังเกต
 - 3.12 การเตรียมพร้อม
 - 3.13 รอบรู้

ตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
เขต 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และ
การศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู จากโรงเรียนที่มีวิธี
ปฏิบัติที่ดี มาเป็นข้อมูลประกอบการยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้องค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้
1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา และ
5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

**ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**

1) หลักการและเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาศักยภาพครู ถือเป็นหน้าที่ของ
สถานศึกษาที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ การวิเคราะห์ครูในด้าน ความสามารถ ความถนัด
ความสนใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้อธิบายว่า โปรแกรมการพัฒนาครู
ถูกใช้เพื่อช่วยเพิ่มทักษะ ประสิทธิภาพของการทำงานของครู ซึ่งการฝึกทักษะสามารถจัดทำขึ้นได้
หลายรูปแบบ ดังนั้น โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู จึงเป็นชุดวิชาที่ช่วยเพิ่มความรู้ ทักษะ
ความสามารถและคุณลักษณะของครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในการการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 พบว่า เด็กปฐมวัย อายุ 4-6 ปี มีพัฒนาการสมวัยเพียงร้อยละ
78.4 จากสถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความ
ต้องการในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการวางรากฐาน

การพัฒนาความเจริญเติบโตของมนุษย์ในทุกด้าน ฉะนั้น หากเด็กได้รับการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว เด็กจะเกิดการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่ต้องการเน้นการพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ “ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโต อย่างมีคุณภาพเพราะสิ่งสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการจัดประสบการณ์ จะต้องจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้เด็กจะได้ฝึกฝนตนเองให้เหมาะกับชุมชนหรือท้องถิ่นรอบ ๆ ตัวเด็ก นอกจากนี้จะต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาตนเองได้อย่างมีศักยภาพและความสามารถ

เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีศักยภาพและความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของการศึกษาต่อไป

2) วัตถุประสงค์

เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้ง 3 องค์กรประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี 2) ทักษะครูมอนเตสซอรี 3) คุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี

3) เนื้อหาและสาระสำคัญ

เนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบไปด้วย 3 Module ได้แก่ Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี

ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 17 เนื้อหาร่างของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบไปด้วย 3 Module ได้แก่

เนื้อหา	เวลาที่ใช้ในการ อบรม (ชั่วโมง)
<p>Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี</p> <p>หลักการ Module</p> <p>ครูในระบบมอนเตสซอรีจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีทักษะในหลายด้านเช่น ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์มอนเตสซอรี เนื่องจากอุปกรณ์มอนเตสซอรีจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะ นอกจากนี้ยังต้องมีการเตรียมตนเองให้พร้อมในด้านของพฤติกรรมหรือบุคลิก ลักษณะ ให้มีความมั่นคงและมีระเบียบวินัย</p> <p>เนื้อหา Module</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี 2. ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์ 3. พัฒนาการสี่ระนาบ 4. จิตซึมซับและการปรับตัว 5. ระยะเวลาเรียนรู้ไว 6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น 7. พัฒนาการทางสังคม 8. สภาวะปกติและงาน 9. สภาวะเบี่ยงเบน 10. อิสระภาพและวินัย 11. การใช้สื่ออุปกรณ์ 	(15 ชั่วโมง)
<p>Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี</p> <p>หลักการ Module</p> <p>หัวใจของการเป็นครูมอนเตสซอรีที่ดีคือการเป็นนักสังเกต เพื่อนำไปสู่การวางแผนการสอนใหม่สำหรับเด็กรายบุคคล การเคลื่อนไหวของครูควรมีความมั่นคงเหมาะสม และควรเกิดขึ้นเป็นปกติในบุคลิกของครูมิใช่เพียงการแสดงในการนำเสนอ บทเรียนเท่านั้น การมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบทเรียน อุปกรณ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีความเข้าใจงานจากการศึกษาคู่มือ ครูต้องเข้าใจพัฒนาการและความต้องการและ</p>	(135 ชั่วโมง)

ตาราง 17 (ต่อ)

เนื้อหา	เวลาที่ใช้ในการ อบรม (ชั่วโมง)
<p>ประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากการเฝ้าสังเกตเด็กเป็นอย่างดี ครูควรเริ่มต้นการฝึกตนเอง ให้เป็นผู้ฟังที่ดี ครูควรตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการเตรียมและรักษาสภาพของสิ่งแวดล้อม การเชื่อมเด็กไปสู่อุปกรณ์ต่างๆ ในการเชื่อมต้องมีชีวิตชีวา มีมิติหลากหลาย และการปกป้องวิถีกิจกรรม โดยครูต้องแน่ใจว่า 3 ชั่วโมงในช่วงแรกเป็นช่วงที่ต้องปกป้องเพื่อสมาธิของเด็กทั้งห้อง การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย ทั้งกายภาพและจิตใจ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรเกิดขึ้นในกลุ่มเด็ก</p> <p>ครูมอนเทซซอรีไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีบุคลิกแบบ แต่ขอให้มีความตั้งใจ ใจเย็น มีเมตตา อดทน อดทน มอนเทซซอรี ได้อธิบายไว้ว่าให้เรามองหาเด็กที่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ซึ่งอาจหมายความว่าเราต้องมองไปไกลกว่าสิ่งที่เด็กเป็นในตอนี้ แต่ให้มองเห็นศักยภาพที่ซ่อนอยู่ของเด็ก การเปิดโอกาสพร้อมรับรู้ รับทราบและเรียนรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจ ยอมรับความผิดพลาด ครูควรเข้าใจและมีทัศนคติเกี่ยวกับความผิดพลาดว่าแท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ทุกคนมีข้อผิดพลาดได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องอันตรายใดๆ ครูควรทำคือ ดำรงไว้ซึ่งความสงบ นิ่ง มีความสามารถในการตอบสนองต่อกรณีใดกรณีหนึ่งหลังจากที่สังเกตพบ ครูมอนเทซซอรีจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีความเมตตาต่อเด็ก ดูแลอย่างพอเหมาะพอควรกับเด็ก เพื่อให้เด็กสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตร ควรเคลื่อนที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม และครูควรรักษาความลับของเด็ก ถือเป็นจรรยาบรรณของครู ไม่ควรนิทาหรือไม่ควรวิจารณ์เด็กต่อหน้าเด็ก มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อและศรัทธาในตัวเด็กอย่างจริงใจ และคิดเสมอว่าเด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ บางครั้งการมองเห็นจุดเล็กๆ ในตัวเด็กนั้นมีคุณค่าดีกว่ามีสิ่งที่ยิ่งใหญ่แต่มองไม่เห็น เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งดีๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับเด็ก ในแต่ละสถานการณ์อาจต้องการเวลาในความเตรียมพร้อมต่างๆ เช่น การเตรียมพร้อมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม</p> <p>เนื้อหา Module</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม 2. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ 4. การสังเกตผู้เรียน 	

ตาราง 17 (ต่อ)

เนื้อหา	เวลาที่ใช้ในการ อบรม (ชั่วโมง)
5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง 6. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 7. การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่ ในการพัฒนาในโมดูล 2 จะมีการพัฒนาในด้านคุณลักษณะดังต่อไปนี้ 1. อุดหนุน 2. อ่อนน้อมถ่อมตน 3. สงบ 4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ 5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู 6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ 7. ออบอุนเป็นมิตร 8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ 9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส 10. สุจริต จริงใจ 11. ช่างสังเกต 12. การเตรียมพร้อม 13. รอบรู้	
รวมระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม	150 ชั่วโมง

4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา

กิจกรรมการพัฒนาที่ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาและเหมาะสมกับการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี ทั้งหมด 5 วิธี คือ 1) การเข้ารับการอบรม 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) การสอนแบบสาธิต 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) กระบวนการที่เลี้ยง

ตาราง 18 สรุปลักษณะย่อยของรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

สัดส่วนร้อยละของการพัฒนา	วิธีการพัฒนา
การเรียนรู้จากประสบการณ์ (ร้อยละ 70)	1. เรียนรู้จากการปฏิบัติ 2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
การเรียนรู้จากผู้อื่น (ร้อยละ 20)	1. การสอนแบบสาธิต 2. กระบวนการพี่เลี้ยง
การเรียนรู้จากหลักสูตร (ร้อยละ 10)	1. การเข้ารับการอบรม 2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตาราง 19 วิธีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

รูปแบบวิธีการพัฒนา	เนื้อหาสาระสำคัญ	แนวทางการดำเนินการ	ผลการพัฒนาโปรแกรม
ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา (15 ชั่วโมง)	1. ศักยภาพปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี	1. สร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 2. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 3. ประเมินความรู้ของครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีจากการสอบถาม	1. ครูความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 2. ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
ขั้นที่ 2 การพัฒนา (120 ชั่วโมง)	การเข้ารับการอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 โมดูล ได้แก่	4. การอบรมโดยการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3. ครูมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

ตาราง 19 (ต่อ)

รูปแบบ วิธีการพัฒนา	เนื้อหาสาระสำคัญ	แนวทางการดำเนินการ	ผลการพัฒนาโปรแกรม
	Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี	5. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยมีใบงาน และการเรียนรู้จากสื่อ อุปกรณ์ 6. การสังเกตห้องเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 7. ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี	4. ครูเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 5. ครูได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี
ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (10 ชั่วโมง)	กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	8. การฝึกปฏิบัติการจัดห้องเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนมอนเทซซอรี 9. ทดลองฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีในห้องเรียน	6. ครูมีความรู้ ความเข้าใจสามารถจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีได้ 7. เกิดกระบวนการเรียนรู้ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี
ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลังการพัฒนา (5 ชั่วโมง)	สรุปและประเมินผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี	10. สรุปบทเรียนและสะท้อนผลการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 11. อภิปรายผลและสรุปผล 12. ทดสอบความรู้จากการสัมภาษณ์ 13. ประเมินความรู้จากแบบบันทึกทฤษฎี และแนวทางการจัดกิจกรรมในห้องเรียนมอนเทซซอรี	8. ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี 9. ความพึงพอใจของครูที่เข้ารับการพัฒนา 10. ได้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
รวมระยะเวลาในการพัฒนา 150 ชั่วโมง			

5. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา (15 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 2 การพัฒนา ประกอบด้วย 3 โมดูล ดังนี้ (120 ชั่วโมง)

Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ

ในแต่ละโมดูลจะมีกิจกรรมพัฒนาหลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (10 ชั่วโมง)

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลังการพัฒนา (5 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรม มีทั้งหมด 6 กิจกรรม คือ

1. การเข้ารับการอบรม
2. เรียนรู้จากการปฏิบัติ
3. การสอนแบบสาธิต
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
6. กระบวนการพี่เลี้ยง

โดยมีขอบข่ายเนื้อหา รวมระยะเวลาการพัฒนา 150 ชั่วโมง

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 6.1 เอกสารประกอบตามเนื้อหาในแต่ละโมดูล
- 6.2 ใบงาน / กิจกรรมที่กำหนด
- 6.3 แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเตสซอริ

7. การวัดและประเมินผล

7.1 การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

7.1.1 การประเมินระหว่างการพัฒนา

- ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
- ประเมินจากการซักถาม

7.1.2 การประเมินหลังการพัฒนา

- ประเมินจากการรายงานการอบรม
- ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7.2 ประเมินความพึงพอใจ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ตรวจสอบ/ยืนยัน ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ค) ซึ่งข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงดังตาราง 20

ตาราง 20 บันทึกผลการประเมินร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

องค์ประกอบของโปรแกรม	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
1. หลักการและเหตุผล	- หลักการและเหตุผลมีความเหมาะสม	1. หลักการและเหตุผล
1.1 การบรรยายความสำคัญและความเป็นมาของโปรแกรม		1.1 การบรรยายความสำคัญและความเป็นมาของโปรแกรม
1.2 หลักการและเหตุผลมีความชัดเจน		1.2 หลักการและเหตุผลมีความชัดเจน
1.3 การใช้ภาษาเข้าใจง่าย		1.3 การใช้ภาษาเข้าใจง่าย
2. วัตถุประสงค์	- วัตถุประสงค์มีความเหมาะสม	2. วัตถุประสงค์
2.1 วัตถุประสงค์ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ		2.1 วัตถุประสงค์ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ
2.2 วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ		2.2 วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ
3. เนื้อหาสาระสำคัญ		
<p>เนื้อหา Module 1 ความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอน เทสซอริ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทสซอริ 2. ความต้องการและแนวโน้ม ความเป็นมนุษย์ 3. พัฒนาการสี่ระนาบ 4. จิตซึมซับและการปรับตัว 5. ระยะการเรียนรู้ไว 6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น 7. พัฒนาการทางสังคม 8. สภาวะปกติและงาน 9. สภาวะเบี่ยงเบน 10. อิสรภาพและวินัย 11. การใช้สื่ออุปกรณ์ 	<p>- ปรับเวลาให้เหมาะสมกับ เนื้อหา</p>	<p>เนื้อหา Module 1 ความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอน เทสซอริ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทส ซอริ 2. ความต้องการและแนวโน้ม ความเป็นมนุษย์ 3. พัฒนาการสี่ระนาบ 4. จิตซึมซับและการปรับตัว 5. ระยะการเรียนรู้ไว 6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น 7. พัฒนาการทางสังคม 8. สภาวะปกติและงาน 9. สภาวะเบี่ยงเบน 10. อิสรภาพและวินัย 11. การใช้สื่ออุปกรณ์
<p>Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของ ครูมอนเทสซอริ</p> <p>เนื้อหา Module</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม 2. การจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียน เป็นรายบุคคล 3. การจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียน แบบคละอายุ 4. การสังเกตผู้เรียน 5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง 	<p>- ปรับเวลาให้เหมาะสมกับ เนื้อหา</p>	<p>Module 2 ทักษะครูมอนเทสซอริ</p> <p>เนื้อหา Module</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม 2. การจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3. การจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนแบบคละอายุ 4. การสังเกตผู้เรียน 5. การวัดประเมินผลตาม สภาพจริง

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ
<p>6. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์</p> <p>7. การนำเสนอบทเรียนโดยการ เชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็น รายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่ม ใหญ่ รวมทั้งพัฒนาในหัวข้อ คุณลักษณะของครุมนเทศชอริ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อุดทน 2. อ่อนน้อมถ่อมตน 3. สงบ 4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ 5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู 6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอก เห็นใจ 7. อบอุ่นเป็นมิตร 8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ 9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส 10. สุจริต จริ่งใจ 11. ช่างสังเกต 12. มีการเตรียมพร้อม 		<p>6. การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์</p> <p>7. การนำเสนอบทเรียนโดย การ เชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่ เด็กเป็น รายบุคคล ราย กลุ่มย่อย รายกลุ่ม ใหญ่</p>
<p>4. วิธีการพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 การอบรม 4.2 การพัฒนาตนเอง 4.3 การสอนงาน 4.4 กระบวนการพี่เลี้ยง 4.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<p>- วิธีพัฒนาที่มีความ เหมาะสม และเป็นไปได้ใน การพัฒนา ครู</p>	<p>วิธีพัฒนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 การอบรม 4.2 การพัฒนาตนเอง 4.3 การสอนงาน 4.4 กระบวนการพี่เลี้ยง 4.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ
<p>5. ระยะเวลา เวลารวมทั้งหมด 150 ชั่วโมง ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการ พัฒนา (15 ชั่วโมง) ขั้นที่ 2 การพัฒนา (120 ชั่วโมง) - การเข้ารับการอบรม - เรียนรู้จากการปฏิบัติ - การสอนแบบสาธิต - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตนเอง - กระบวนการพี่เลี้ยง ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (10 ชั่วโมง) 1. การสอนงาน 2 กระบวนการพี่เลี้ยง 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา (5 ชั่วโมง)</p>	<p>- เวลามีความเหมาะสม และ เป็นไปได้</p>	<p>5. ระยะเวลา เวลารวมทั้งหมด 150 ชั่วโมง ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการ พัฒนา (15 ชั่วโมง) ขั้นที่ 2 การพัฒนา (120 ชั่วโมง) - การเข้ารับการอบรม - เรียนรู้จากการปฏิบัติ - การสอนแบบสาธิต - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเรียนรู้ด้วยตนเอง - กระบวนการพี่เลี้ยง ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (10 ชั่วโมง) 1. การสอนงาน 2 กระบวนการพี่เลี้ยง 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา พัฒนา (5 ชั่วโมง)</p>
<p>6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. เอกสารประกอบตามเนื้อหาในแต่ละ โมดูล 2. ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด 3. แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเทสซอริ</p>	<p>- สื่อมีความเหมาะสมและ เป็นไปได้ในการนำไปใช้</p>	<p>6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 1. เอกสารประกอบตามเนื้อหาใน แต่ละโมดูล 2. ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด 3. แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียน มอนเทสซอริ</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	ข้อเสนอแนะจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ
7. การวัดและการประเมินผล 1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒน แบ่ง ออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ 1.1 การประเมินระหว่างการพัฒนา 1.2 การประเมินหลังการพัฒนา 2. ประเมินความพึงพอใจ	- การวัดและการ ประเมินผล มีความ เหมาะสมและเป็นไปได้ใน การใช้งาน	7. การวัดและการประเมินผล 1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ 1.1 การประเมินระหว่างการพัฒนา 1.2 การประเมินหลังการพัฒนา 2. ประเมินความพึงพอใจ

2. นำร่างโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้(ฉบับที่ 1)
โดยมีรายละเอียดของโปรแกรกดังนี้

**โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**

1) หลักการ

การนำนวัตกรรมหรือรูปแบบการสอนต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อการพัฒนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่ต้องการเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และมุ่งหวังให้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

2) วัตถุประสงค์

เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้ง 3 องค์กรประกอบ ได้แก่

- 1) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
- 2) ทักษะครูมอนเตสซอริ
- 3) คุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ

3) เนื้อหาโปรแกรม

Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ

4) วิธีการพัฒนา

- 4.1 การเข้ารับการอบรม
- 4.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4.3 การเข้ารับฟังการสาธิตการใช้อุปกรณ์มอนเตสซอริ
- 4.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้ารับการอบรม
2. จัดทำเพิ่มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 เอกสารประกอบตามเนื้อหาในแต่ละโมดูล
- 5.2 ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
- 5.3 แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

6) การวัดประเมินผล

6.1 การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

6.1.1 การประเมินระหว่างการพัฒนา

- ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
- ประเมินจากการซักถาม

6.1.2 การประเมินหลังการพัฒนา

- ประเมินจากการรายงานการอบรม
- ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6.2 ประเมินความพึงพอใจ

Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี (จำนวน 15 ชั่วโมง)

1) หลักการ

ครูในระบบมอนเตสซอรีจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการ การเป็นครูมอนเตสซอรินั้นต้องช่วยเหลือให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ไม่ใช่เพียงการสอนให้เด็กมีความรู้เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่ใช่คำว่าผู้สอน(Teacher) แต่ใช้คำว่า ผู้อำนวยการ Director จนกระทั่งเปลี่ยนเป็น Guide ซึ่งหมายถึงผู้นำทาง ถือเป็นมิติใหม่ในการเป็นครูคนใหม่ไม่ใช่เพียงผู้สอนแบบเดิม แต่เป็นครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางหรือช่วยเหลือให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยตัวเด็กเอง

2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูที่เข้าฝึกอบรมได้ทราบถึงหลักทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

3) เนื้อหา Module

3.1 ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี

3.2 ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์

- 3.3 พัฒนาการสี่ระนาบ
- 3.4 จิตซึมซับและการปรับตัว
- 3.5 ระยะเวลาเรียนรู้ไว
- 3.6 การเคลื่อนไหวเบื้องต้น
- 3.7 พัฒนาการทางสังคม
- 3.8 สภาวะปกติและงาน
- 3.9 สภาวะเบี่ยงเบน
- 3.10 อีสุระภาพและวินัย
- 3.11 การใช้สื่ออุปกรณ์

4) วิธีการพัฒนา

- 4.1 การเข้ารับการอบรม
- 4.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4.3 การเข้ารับฟังการสาธิตการใช้อุปกรณ์มอนเทสซอริ

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้ารับการอบรม
2. จัดทำแฟ้มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 เอกสารประกอบตามเนื้อหาในโมดูล
- 5.2 ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
- 5.3 แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเทสซอริ

6) การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสังเกตจากการร่วมอภิปราย
- 6.2 ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
- 6.3 ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี (จำนวน 135 ชั่วโมง)

1) หลักการ

หัวใจของการเป็นครูมอนเทซซอรีที่ดีคือการเป็นนักสังเกต เพื่อนำไปสู่การวางแผนการสอนใหม่สำหรับเด็กรายบุคคล การเคลื่อนไหวของครูควรมีความมั่นคง เหมาะสม และควรเกิดขึ้นเป็นปกติในบุคลิกของครูมิใช่เพียงการแสดงในการนำเสนอบทเรียนเท่านั้น การมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบทเรียน อุปกรณ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีความเข้าใจงานจากการศึกษาคู่มือ ครูต้องเข้าใจพัฒนาการและความต้องการและประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากการเฝ้าสังเกตเด็กเป็นอย่างดี ครูควรเริ่มต้นการฝึกตนเองให้เป็นผู้ฟังที่ดี ครูควรตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการเตรียมและรักษาสภาพของสิ่งแวดล้อม การเชื่อมเด็กไปสู่อุปกรณ์ต่างๆ ในการเชื่อมต้องมีชีวิตชีวา มีมิติหลากหลาย และการปกป้องวิถีจรงาน โดยครูต้องแน่ใจว่า 3 ชั่วโมงในช่วงแรกเป็นช่วงที่ต้องปกป้องเพื่อสมาธิของเด็กทั้งห้อง การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย ทั้งกายภาพและจิตใจ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรเกิดขึ้นในกลุ่มเด็ก

ครูมอนเทซซอรีไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่สมบูรณ์แบบ แต่ขอให้มีความตั้งใจ ใจเย็น มีเมตตา ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ได้อธิบายไว้ว่าให้เรามองหาเด็กที่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ซึ่งอาจหมายความว่าเราต้องมองไปไกลกว่าสิ่งที่เด็กเป็นในตอนนี แต่ให้มองเห็นศักยภาพที่ซ่อนอยู่ของเด็ก การเปิดโอกาสพร้อมรับรู้ รับทราบและเรียนรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจยอมรับความผิดพลาด ครูควรเข้าใจและมีทัศนคติเกี่ยวกับความผิดพลาดว่าแท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ทุกคนมีข้อผิดพลาดได้ ไม่ใช่เรื่องอันตรายใด ๆ ครูควรทำคือดำรงไว้ซึ่งความสงบ นิ่ง มีความสามารถในการตอบสนองต่อกรณีใดกรณีหนึ่งหลังจากที่สังเกตพบ ครูมอนเทซซอรีจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีความเมตตาต่อเด็ก ดูแลอย่างพอเหมาะพอควรกับเด็ก เพื่อให้เด็กสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตร ควรเคลื่อนที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม และครูควรรักษาความลับของเด็กถือเป็น

จรรยาบรรณของครู ไม่ควรนิินทาหรือไม่ควรวิจารณ์เด็กต่อหน้าเด็ก มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อและศรัทธาในตัวเด็กอย่างจริงใจ และคิดเสมอว่าเด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ บางครั้ง

การมองเห็นจุดเล็ก ๆ ในตัวเด็กนั้นมีความสำคัญกว่ามีสิ่งที่ยิ่งใหญ่แต่มองไม่เห็น เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับเด็ก ในแต่ละสถานการณ์อาจต้องการเวลาในความเตรียมพร้อมต่างๆ เช่น การเตรียมพร้อมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูที่เข้าฝึกอบรมได้ทราบถึงทักษะที่จำเป็นในการเตรียมการสู่ครูในระบบมอนเทซซอริ

3) เนื้อหา Module (ด้านทักษะ)

- 3.1 การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม
- 3.2 การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3.3 การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ
- 3.4 การสังเกตผู้เรียน
- 3.5 การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
- 3.6 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 3.7 การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่

เนื้อหาด้านคุณลักษณะ

1. อดทน
2. อ่อนน้อมถ่อมตน
3. สงบ
4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ
5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู
6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ
7. อบอุ่นเป็นมิตร
8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ
9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส
10. สุจริต จริงใจ

11. ช่างสังเกต
12. การเตรียมพร้อม
13. รอบรู้

4) วิธีการพัฒนา

- 4.1 การเข้ารับการอบรม
- 4.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4.3 การศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนมอนเทสซอริ
- 4.4 การฝึกปฏิบัติทักษะการสังเกต

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 เอกสารประกอบตามเนื้อหาในโมดูล
- 5.2 ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
- 5.3 แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเทสซอริ

6) การวัดและประเมินผล

- 6.1 การสังเกตจากการร่วมอภิปราย
- 6.2 ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
- 6.3 ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้ารับการอบรม
2. จัดทำแฟ้มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

3. ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (ฉบับที่ 1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน (ชุดเดิม) แสดงดังตาราง 21

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. หลักการและเหตุผล	4.58	0.77	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก	
2. วัตถุประสงค์	4.60	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	
3. เนื้อหาและสาระสำคัญ							
โมดูล 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Engagement)	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	
โมดูล 2 ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)	4.47	0.58	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด	
โมดูล 3 ขั้นอธิบายและลง ข้อสรุป (Expansion)	4.58	0.58	มากที่สุด	4.33	0.77	มาก	
รวม	4.58	0.58	มากที่สุด	4.42	0.77	มาก	
4.รูปแบบและวิธีการพัฒนา							
Module 1	เวลา	4.47	0.58	มาก	4.33	1.15	มาก
	วิธีการพัฒนา	4.58	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.58	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
Module 2	เวลา	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.86	มาก
	วิธีการพัฒนา	4.47	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.58	0.58	มากที่สุด	4.47	0.58	มาก
Module 3	เวลา	4.47	0.58	มาก	4.58	0.58	มากที่สุด
	วิธีการพัฒนา	4.58	0.58	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.33	1.15	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.44	0.77	มาก	4.49	0.75	มาก	
5. สื่อ	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	
6. การวัดและประเมินผล	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	
โดยรวม	4.54	0.63	มากที่สุด	4.51	0.66	มากที่สุด	

จากตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$ S.D. = 0.63) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.66)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน (ชุดใหม่) แสดงดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความถูกต้อง และความเป็น ประโยชน์ ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

รายการ	ความถูกต้อง			ความเป็นประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. หลักการและเหตุผล	4.60	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.67	0.58	มากที่สุด	4.47	0.58	มาก
3. เนื้อหาและสาระสำคัญ						
โมดูล 1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Engagement)	4.60	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มาก
โมดูล 2 ชั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)	4.47	0.58	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด
โมดูล 3 ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Expansion)	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	1.15	มาก
รวม	4.58	0.58	มากที่สุด	4.42	0.77	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการ		ความถูกต้อง			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4.รูปแบบและวิธีการพัฒนา							
Module 1	เวลา	4.33	1.15	มาก	4.33	1.15	มาก
	วิธีการพัฒนา	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.33	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก
Module 2	เวลา	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	0.86	มาก
	วิธีการพัฒนา	4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.33	1.15	มาก	4.45	0.73	มาก
Module 3	เวลา	4.67	0.58	มากที่สุด	4.33	1.15	มาก
	วิธีการพัฒนา	4.33	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
	กิจกรรม	4.33	1.15	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม		4.44	0.77	มาก	4.49	0.75	มาก
5. สื่อ		4.67	0.58	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล		4.33	0.58	มาก	4.33	1.15	มาก
โดยรวม		4.50	0.58	มากที่สุด	4.45	0.86	มาก

จากตาราง 22 ผลการประเมินความถูกต้อง และความเป็นประโยชน์ ของโปรแกรม เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.58) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$ S.D. = 0.86)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ในลักษณะของการสำรวจแบบผสม (Exploratory Sequential Mixed Method Research Design) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.72) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ทักษะครูมอนเตสซอริ คุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.52) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ

ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ทักษะक्रमมอนเทสซอริ คุณลักษณะของक्रमมอนเทสซอริ ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของक्रमมอนเทสซอริ ($PNI_{modified} = 0.163$) ทักษะक्रमมอนเทสซอริ ($PNI_{modified} = 0.153$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ($PNI_{modified} = 0.152$) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้ องค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ โดยเนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ โมดูล 2 ทักษะक्रमมอนเทสซอริโมดูล 3 คุณลักษณะของक्रमมอนเทสซอริ 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา มี 6 วิธี คือ 1) การเข้ารับการอบรม 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) การสอนแบบสาธิต 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) กระบวนการที่เลี้ยง และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6)การวัดและประเมินผล สามารถทำได้ดังนี้ 1) การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ การประเมินระหว่างการพัฒนา และการประเมินหลังการพัฒนา และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.50) ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.64) ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$ S.D. = 0.63) และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$ S.D. = 0.66)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ทักษะครูมอนเทซซอรี คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ทักษะครูมอนเทซซอรี คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ตามลำดับลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ($PNI_{\text{modified}} = 0.163$) ทักษะครูมอนเทซซอรี ($PNI_{\text{modified}} = 0.153$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ($PNI_{\text{modified}} = 0.152$) ตามลำดับ เนื่องจากครูมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองในการหาแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก ต้องฝึกให้เด็กใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอนการเรียนแบบท่องจำ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูต้องสอนน้อย แต่ให้ผู้เรียนเรียนมากและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองให้ผู้เรียนเลือกเรียนและกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของครู ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี มีระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด แสดงว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณลักษณะของครูเพื่อเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทกา วารินทร์ (2557) ได้ศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและ ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันครูมี สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัน สมศรี (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือพัฒนา สมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของ ครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีคะแนน น้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนความต้องการ พัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มี คะแนนสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรารณา เพชรฤทธิ์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา โปรแกรม พัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านการแสดงออกและด้าน ความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านการแสดงออกและด้านความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับความต้องการ จำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแสดงออก ด้านความรู้ และด้านความสามารถ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้องค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ โดยเนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี โมดูล 2 ทักษะครูมอนเตสซอรีโมดูล 3 คุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา มี 6 วิธี คือ 1) การเข้ารับการอบรม 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) การสอนแบบสาธิต 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) กระบวนการพี่เลี้ยง และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล สามารถทำได้ดังนี้ 1) การประเมินผู้เข้ารับการ พัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ การประเมินระหว่างการพัฒนา และการประเมินหลังการพัฒนา และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ิกา จันทไทย (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา โปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนเทศบาล พอสรุปได้ว่า โปรแกรมที่ พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม ระยะเวลาการพัฒนา 136 ชั่วโมง 4) วิธีดำเนินการพัฒนา มี

กระบวนการพัฒนา 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เตรียมการ ชั้นที่ 2 การพัฒนา ชั้นที่ 3 ชั้นประเมินผล

5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรมประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 ทีมงานที่มีประสิทธิผล หน่วยการเรียนรู้ 2 กระบวนการพัฒนาทีมงาน โดยมีวิธีการ พัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน

6) การประเมินผลและคู่มือประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนเทศบาล ส่วนที่ 3 การประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ภา จันทไทย (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า วิธีการ พัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู ประกอบด้วย 5 วิธีการ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม 3) การสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยง 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และ 5) การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ประกอบของโปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประกอบด้วย 1) บทนำ 2) หลักการและเหตุผล 3) ความมุ่งหมาย 4) ผู้เข้ารับการพัฒนา 5) ระยะเวลา 6) โครงสร้างของบขบขบเนื้อหา 7) วิธีการพัฒนา 8) สื่อ และ 9) การวัดและการประเมินผล ขอบข่ายเนื้อหาประกอบด้วย 5 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู โมดูล 2 ด้านการวางแผนแก้ปัญหาหรือการเขียนเค้าโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู โมดูล 3 ด้านการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู โมดูล 4 ด้านการเก็บรวบรวม ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โมดูล 5 ด้านการสรุปผลการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู 4.2) การประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้อำนาจครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวม มีความเหมาะสมในระดับมากและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณ เกษตัน (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้หลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครู ด้านการใช้และพัฒนา สื่อนวัตกรรม มีองค์ประกอบของโปรแกรม 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ และ 5) การประเมินผล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตารีย์ สุขบุตร (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการพัฒนาโปรแกรม พบว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3. เนื้อหา 4. วิธีการพัฒนา วิธีการพัฒนา แบ่งออกเป็น การเรียนรู้ด้วยตนเองตาม Module แบ่งออกเป็น 7 Module (18 ชั่วโมง) การเรียนรู้ โดยทำงานร่วมกับบุคคลอื่น (10 ชั่วโมง) และการบูรณาการสอดแทรก

การเสริมสร้าง สมรรถนะ ในสถานศึกษาของตนเอง (60 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 90 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องเหมาะสมและมีความมีประโยชน์ของ โปรแกรม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ งานวิจัยของธนานันต์ ดียิ่ง (2556) ได้ทำวิจัย เรื่อง โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สอนในเครือข่ายตาเบากันตวงจัทโร จำนวน 22 คน และครูที่สอนในเครือข่ายโคกยางทมอ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก เอกสาร แบบสัมภาษณ์ คู่มือโปรแกรม คู่มือประเมิน คุณภาพโปรแกรม แบบทดสอบ แบบประเมิน ทักษะความสามารถ และแบบประเมินตนเอง ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและ ประเมินผลในชั้นเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของโปรแกรม จุดหมายของโปรแกรม สมรรถนะที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น ตามจุดหมายของโปรแกรม สารที่ใช้พัฒนา กิจกรรมที่ใช้พัฒนา และแนวทางการประเมินผลตาม โปรแกรม โดยโปรแกรมมีความเป็นประโยชน์ มี ความเป็นไปได้ มีความสมเหตุสมผล และมีความ ถูกต้องแม่นยำอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ มีค่ามากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเห็น ความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูมอนเทสซอริให้มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้ครูมอนเทสซอริเกิดความเชี่ยวชาญ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควร ส่งเสริมการนำองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของ ครูมอนเทสซอริ มาพัฒนาสมรรถนะครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อ การจัดการเรียนรู้ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

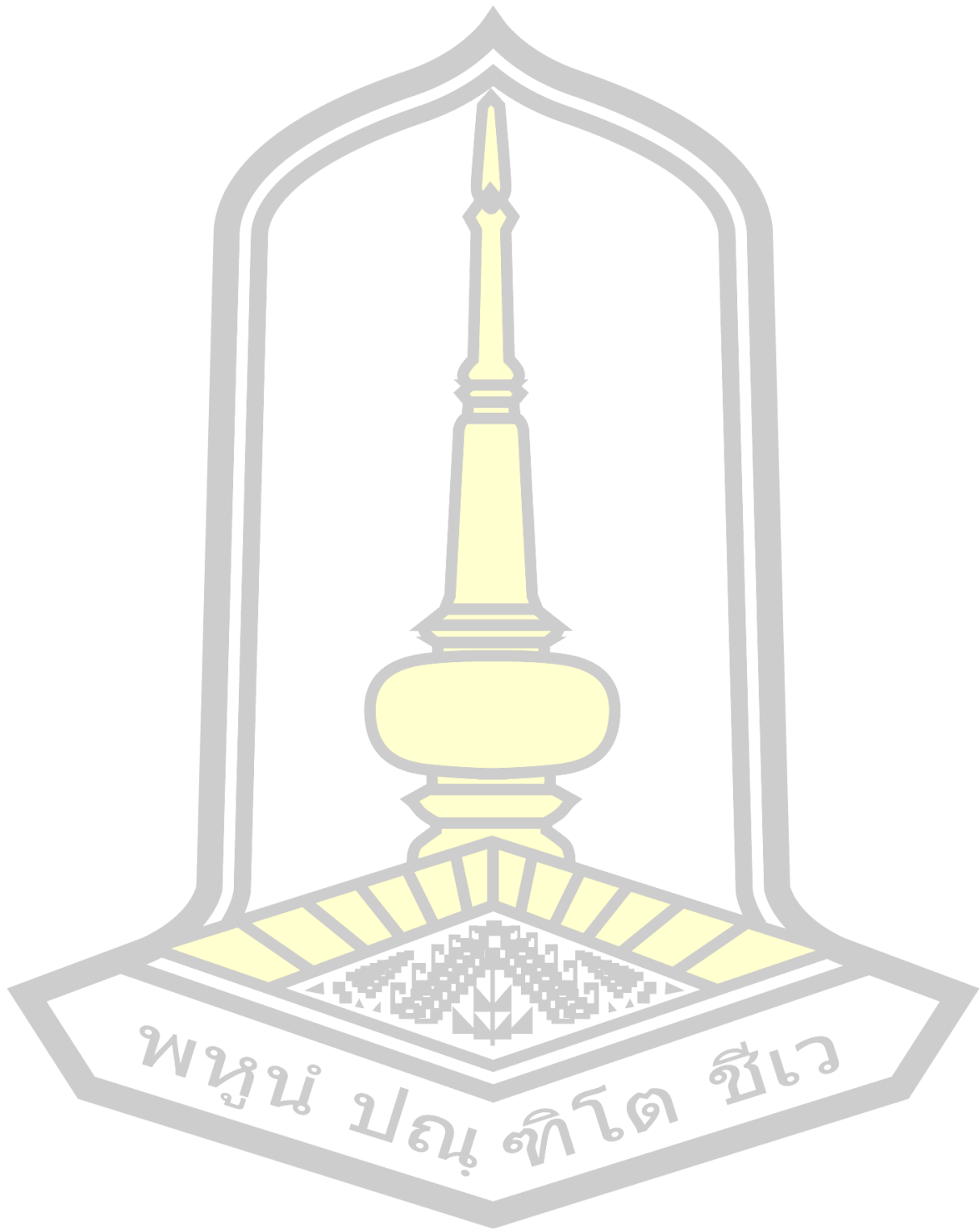
2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2.2 ควรนำวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ได้จากการพัฒนา โปรแกรมในงานวิจัยนี้
นำไปใช้กับการพัฒนาครูในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือสังกัดอื่น เพื่อค้นหา องค์ประกอบที่มีความ
จำเป็นที่สุดในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชัยภูมิ เขต 1

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหาองค์ประกอบของการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ของครูด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางด้านข้อมูลประกอบการพัฒนา
ศักยภาพของครูให้ครบรอบด้าน

บรรณานุกรม

พหุจน์ ปณฺ ทิโต สีเว

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ คำตะ. (2558). *การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอริที่ส่งเสริมความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรรณิการ์ รักชุมแก้ว. (2524). *ผลการฝึกสมาธิการเจริญภาวนาตามแนววิชาธรรมกายที่มีต่อเวลา . ปฏิกริยาตอบสนองแบบง่ายและเชิงซ้อน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)*. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กิตติยา แก้วเอียน. (2558). *ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดของวิลเลียมส์ที่มีต่อความคิด สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 9(2), 13-21.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2549). *การจัดการความรู้ในองค์การและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์. ก้อปปี (ประเทศไทย) จำกัด.
- จิรฎา จินตนาการ. (2549). *การศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปะในระดับชั้นอนุบาลที่ใช้แนวการศึกษามอนเตสซอริ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2553). *การสอนแบบมอนเตสซอริ : จากทฤษฎีสู่แนวทางนำไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬินทิพา นพคุณ. (2561). *การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัยผ่านการสอนแบบมอนเตสซอริ*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 16(1), 75-90.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐา คำคล่อง. (2557). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ฐิตารีย์ สุขบุตร. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติพัฒน์ พิษณุธาดาพงศ์. (2549). *ยุทธวิธีการใช้ระบบสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อผลักดันองค์กรสู่ความเป็นเลิศเหนือคู่แข่ง*. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- ดิเรก พรสีมา และคณะ. (2553). *รายงานการวิจัยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ทอง รุ่งโรจน์สถาพร. (2558). *ผลการส่งเสริมวินัยในตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางมอนเตสซอร์รี่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสองภาษา “บ้านเด็กดี” จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทักษิณ เกษตัน. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนานันต์ ดิษฐ์. (2556). *โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธำรงบัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธนรัช.
- ธิดารัตน์ กลิ่นอำนวย และคณะ. (2560). *การพัฒนาทักษะด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อตามแนวคิดการสอนแบบมอนเตสซอร์รี่ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเวียงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 10(2), 61-72.
- นันทกา วารินิน. (2557). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษาและเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นันทิยา ชัยชนะเลิศ. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- นัยนา ทองศรีเกตุ. (2544). *การสอนดีมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัทสุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรารภณา เพชรฤทธิ์. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปริญญา มีสุข. (2552). *ผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ผุสดี ศรีสัมพันธ์. (2559). *สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี ในโรงเรียนบุญสมบัติ วิทยา อำเภอสวี จังหวัดชุมพร*. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 2(1), 1-12.
- พิมพ์กา จันทไทย. (2558). *การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน เทศบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒน การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มะลิวัน สมศรี. (2558). *การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- มาเลี่ยน พ่วงอินทร์. (2541). *การสำรวจสมรรถภาพการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการศึกษา การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยอดอนงค์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตาม แนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เรวดี ทรงเที่ยง. (2548). *การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมแรงจูงใจภายในเพื่อสร้างสัมพันธภาพในการทำงานของหัวหน้าช่างในศูนย์บริการรถยนต์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

ลัดดาวัลย์ สืบจิต. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วิเชียร วิทยอดม. (2550). *การพัฒนาองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนวิซการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ : ชุมชนุสทรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). สกอ.พัฒนานักศึกษาสู่ Thailand 4.0.

อนุสารอุดมศึกษา, 43 (462), 11-13.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2557). *ระบบงานและกลไกการส่งเสริมคุณธรรม*.

จริยธรรม และธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2558). *การดำเนินการสรรหาเชิงรุก*. นนทบุรี :

สำนักงาน ก.พ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *คู่มือการปฏิบัติงานการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ฉบับสรุป*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาญ โกลสิน. (2545). การปรับตัวของครู/อาจารย์ในยุคไอเทค. *วารสารวิชาการ*, 5(7), 22-26.

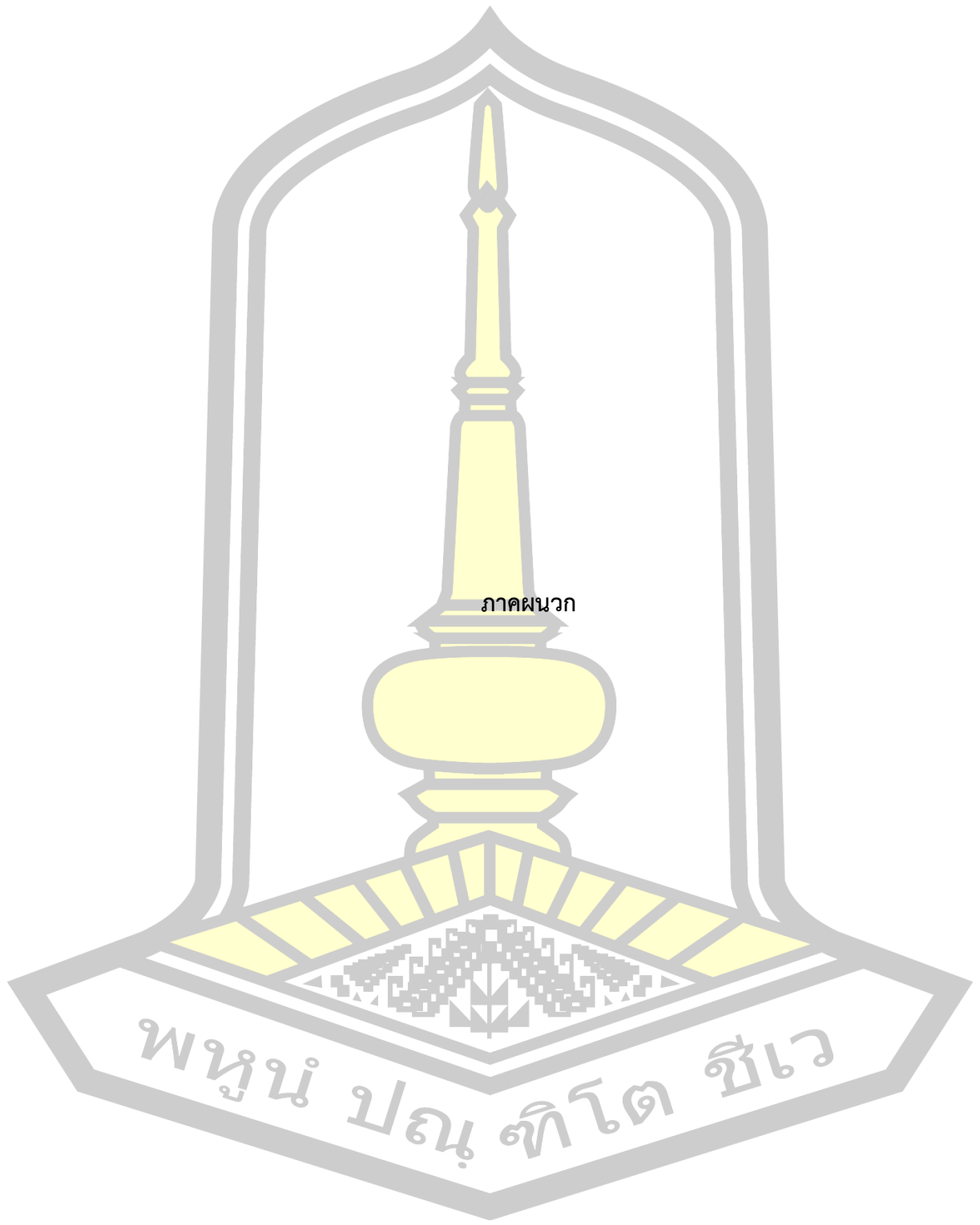
สุภาวดี หาญเมธี. (2560). *เติบโตตามรอยพ่อ*. กรุงเทพฯ : รักลูก บุ๊ค.

สุมิตรา พงศธร. (2550). *สรุปเรื่องของหลักสูตร*. *สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย*, 79, 15-23,

สุรพล พลเยี่ยม. (2544). *สมรรถภาพของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองการศึกษาอาชีพกรมอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

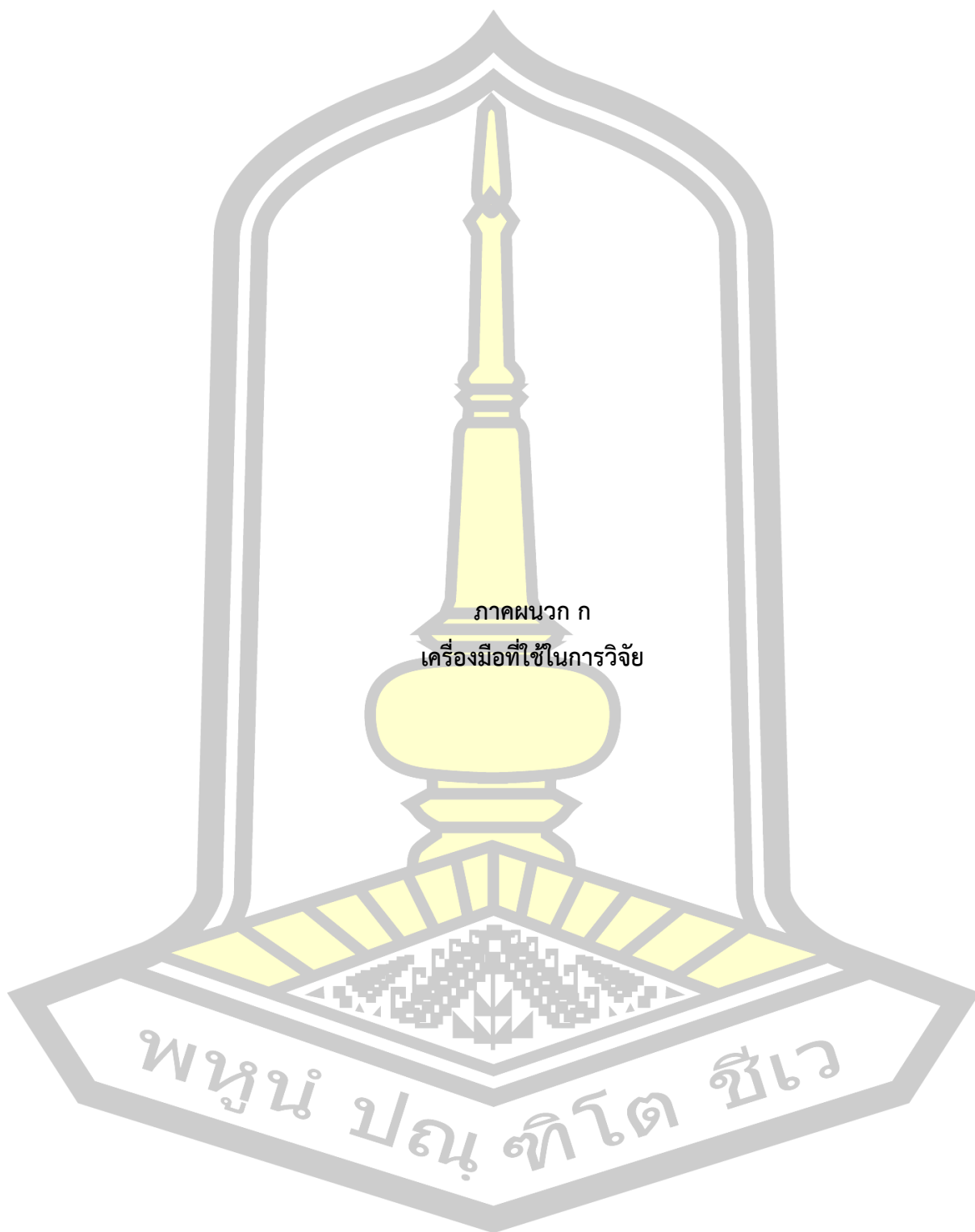
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2554). *การพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสายสนับสนุน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุซงกีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- หรรษา สุขกาล. (2543). *การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุซงกีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรัญ มะลิวง. (2542). *ศึกษาสมรรถภาพการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- Aljabreen, H.H. (2017). A Comparative Multi-Case Study of Teacher Roles in US Montessori Preschool and Saudi Public Preschool. Ph.D. Thesis, Kent State University.
- Banluta, J.L. (2019). A Developmental Psychological Analysis of a Montessori Environment. [online]. Available from : <https://www.researchgate.net/publication/333506926>. [accessed 15 November 2019].
- Barr, M.J. and Keating. L.A. (1990). Introduction Elements of program development, Developing effective student services program. San Francisco : Jossey-Bass.
- Barratt, C. and others. (2016). *How to Develop a Training Program Development, Developing Effective Student Services Program*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Bhulpat. J. (2006). *Montessori teaching From theory to implementation*. Bangkok : Institute of Academic Development (IAD).
- Davies, B. and Ellison, L. (1997). *School Leadership for 21st Century : A Competency and Knowledge Approach*. New York : Routledge.
- Devrim Ender. (2019). Self-efficacy perceptions of teachers on using the Montessori method in special education in North Cyprus. *Cypriot Journal of Educational Science*, 14(4), 652-660.

- Fitch, V.A. (2013). Further fostering intrinsic motivation in the Montessori elementary classroom. [online]. Available from : <https://eric.ed.gov/?q=learning+AND+quotient&ff1=souOnline+Submission&id=ED540068>. [accessed 15 November 2019].
- Houle, C.O. (1996). *The Design of Education*. 2nd ed. San Francisco : Jossey-Bass.
- Kannekar Butt. (2018). *The Development of Indicators for Montessori Management Program in Thai Schools. Burapha University. Leadership for 21st Century : A Competency and Knowledge Approach*. NewYork : Routledge.
- Knowles, M.S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Englewood Cliffs, NJ : Cambridge Adult Education.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Macte, N.P. (2015). *Montessori Accreditation Council for Teacher Education, A Policy Marker's Guide to Montessori Teacher Recognition : Becoming Policy Inclusive in Early Childhood Education Workforce Registries*. U.S. : Montessori Education.
- Montessori, M. (1998). *Creative Development in the Child II*. Madras : Kalakshetra Press Photo and post courtesy
- Niedermeyer, F.C. (1992). A Checklist for reviewing environmental education programs. *The Journal of Environmental Education*, 23, 46-50.
- Sibel ATLI. (2016). Views on Montessori approach by teachers serving at schools applying the Montessori Approach. *Eurasian Journal of Educational Research*, 66, 123-138.
- Wheatley, H. (1994). *The training of Montessori teachers. International Journal of Early Childhood*, 26, 54.
- Witkin, B.R. (1984). *Assessing needs in educational and social programs*. San Francisco : Jossey-Bass.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณ ทิโต ชีเว

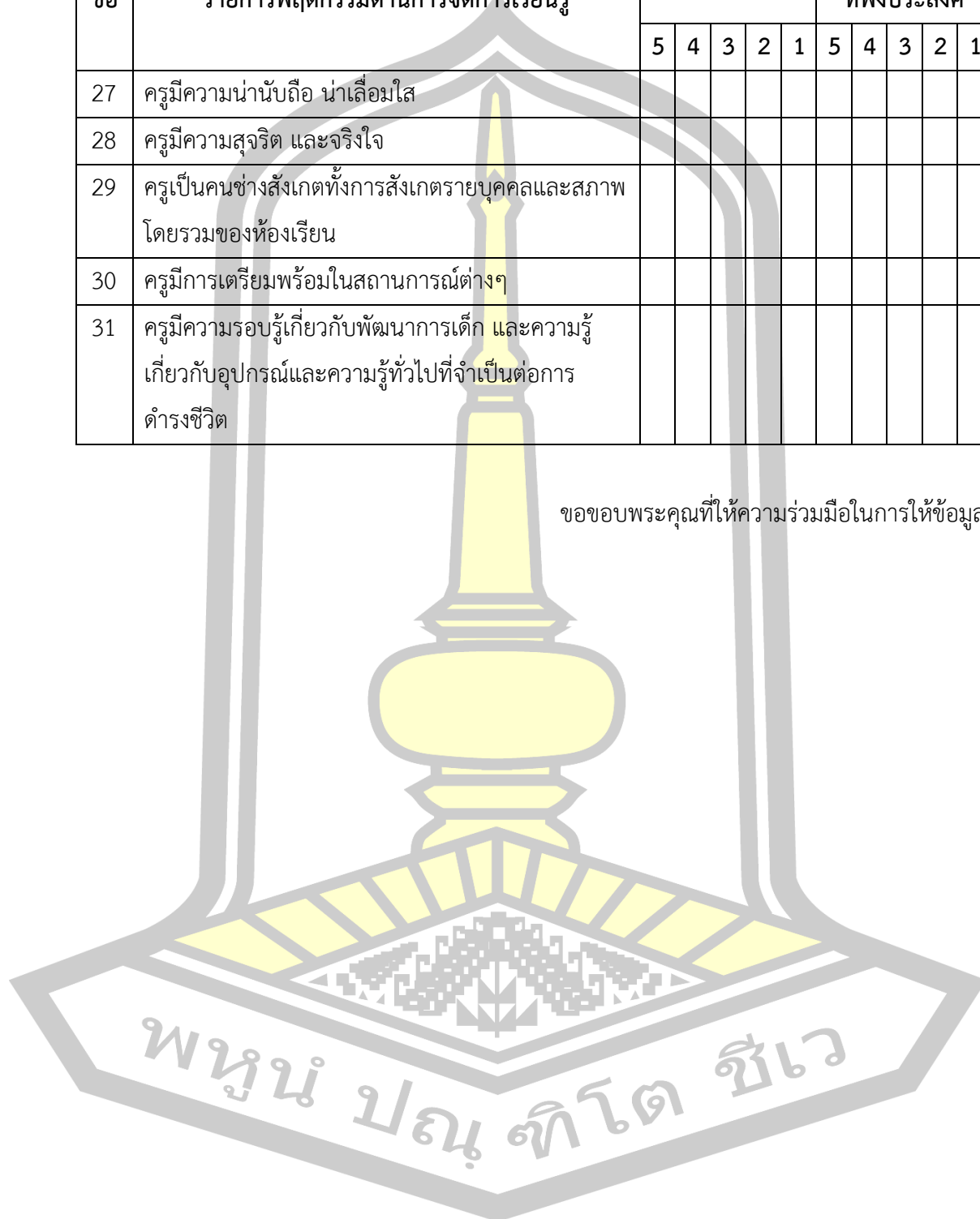
ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6	ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้น										
7	ครูมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม										
8	ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน										
9	ครูมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน										
10	ครูมีความรู้เกี่ยวกับอิสรภาพและวินัย										
11	ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอรี										
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะของครูมอนเทซซอรี											
12	ครูมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน										
13	ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล										
14	ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ										
15	ครูมีทักษะในการสังเกตผู้เรียน										
16	ครูมีทักษะในการวัดประเมินผลตามสภาพจริง										
17	ครูมีทักษะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์										
18	ครูมีทักษะในการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่										
องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี											
19	ครูมีความอดทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน										
20	ครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตน										
21	ครูมีบุคลิกสงบ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้										
22	ครูมีการตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ										
23	ครูดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู										
24	ครูมีความเอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ										
25	ครูมีความอบอุ่นเป็นมิตร										
26	ครูมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ										

ข้อ	รายการพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27	ครูมีความน่าเชื่อถือ น่าเลื่อมใส										
28	ครูมีความสุจริต และจริงใจ										
29	ครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและสภาพโดยรวมของห้องเรียน										
30	ครูมีการเตรียมพร้อมในสถานการณ์ต่างๆ										
31	ครูมีความรอบรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต										

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี					
1	ครุมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี				
2	ครุมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์				
3	ครุมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการสี่ระนาบ				
4	ครุมีความรู้เกี่ยวกับจิตซึมซับและการปรับตัว				
5	ครุมีความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาการเรียนรู้ไว				
6	ครุมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้น				
7	ครุมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม				
8	ครุมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะปกติและงาน				
9	ครุมีความรู้เกี่ยวกับสภาวะเบี่ยงเบน				
10	ครุมีความรู้เกี่ยวกับอติสรภาพและวินัย				
11	ครุมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์มอนเทซซอรี				
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะของครุมอนเทซซอรี					
12	ครุมีทักษะในการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน				
13	ครุมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
14	ครุมีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ				
15	ครุมีทักษะในการสังเกตผู้เรียน				
16	ครุมีทักษะในการวัดประเมินผลตามสภาพจริง				
17	ครุมีทักษะในการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์				
18	ครุมีทักษะในการนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย รายกลุ่มใหญ่				

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี					
19	ครูมีความอดทนต่อพฤติกรรมของผู้เรียน				
20	ครูมีความอ่อนน้อมถ่อมตน				
21	ครูมีบุคลิกสงบ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้				
22	ครูมีการตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ				
23	ครูดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู				
24	ครูมีความเอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ				
25	ครูมีความอบอุ่นเป็นมิตร				
26	ครูมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ				
27	ครูมีความน่านับถือ น่าเลื่อมใส				
28	ครูมีความสุจริต และจริงใจ				
29	ครูเป็นคนช่างสังเกตทั้งการสังเกตรายบุคคลและสภาพโดยรวมของห้องเรียน				
30	ครูมีการเตรียมพร้อมในสถานการณ์ต่างๆ				
31	ครูมีความรอบรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และความรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษา Best Practice

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

2. สารสนเทศที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

2. สถานที่ในการสัมภาษณ์.....

3. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

4. ผู้สัมภาษณ์.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรมีแนวทางปฏิบัติที่ดีและวิธีการพัฒนา
อย่างไร

1. สถานศึกษาของท่านใช้วิธีการใดในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบ
มอนเตสซอริ

ปัญหา/อุปสรรค

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ครูที่มีจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

1. ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอน
เตสซอริให้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ

2. ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอน
เทสซอรีให้มีทักษะของครูมอนเทสซอรี

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทาง หลักการ หรือกระบวนการใดในการพัฒนาครูที่จัดการเรียนรู้แบบมอน
เทสซอรีให้มีคุณลักษณะของครูมอนเทสซอรี

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

...../...../.....

พูน ปอญพิโต ชเว

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
2. ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่แนบมาพร้อมนี้ในประเด็นต่างๆตามรายการประเมินแล้วท่านตัดสินใจเลือกระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับการตัดสินใจของท่าน
3. กรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาระบุในช่องของแต่ละหัวข้อ

รายการ	ระดับความคิดเห็น										ข้อเสนอแนะ	
	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
1. หลักการและเหตุผล											
2. วัตถุประสงค์											
3. เนื้อหาและสาระสำคัญ												
โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี											
โมดูล 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี											

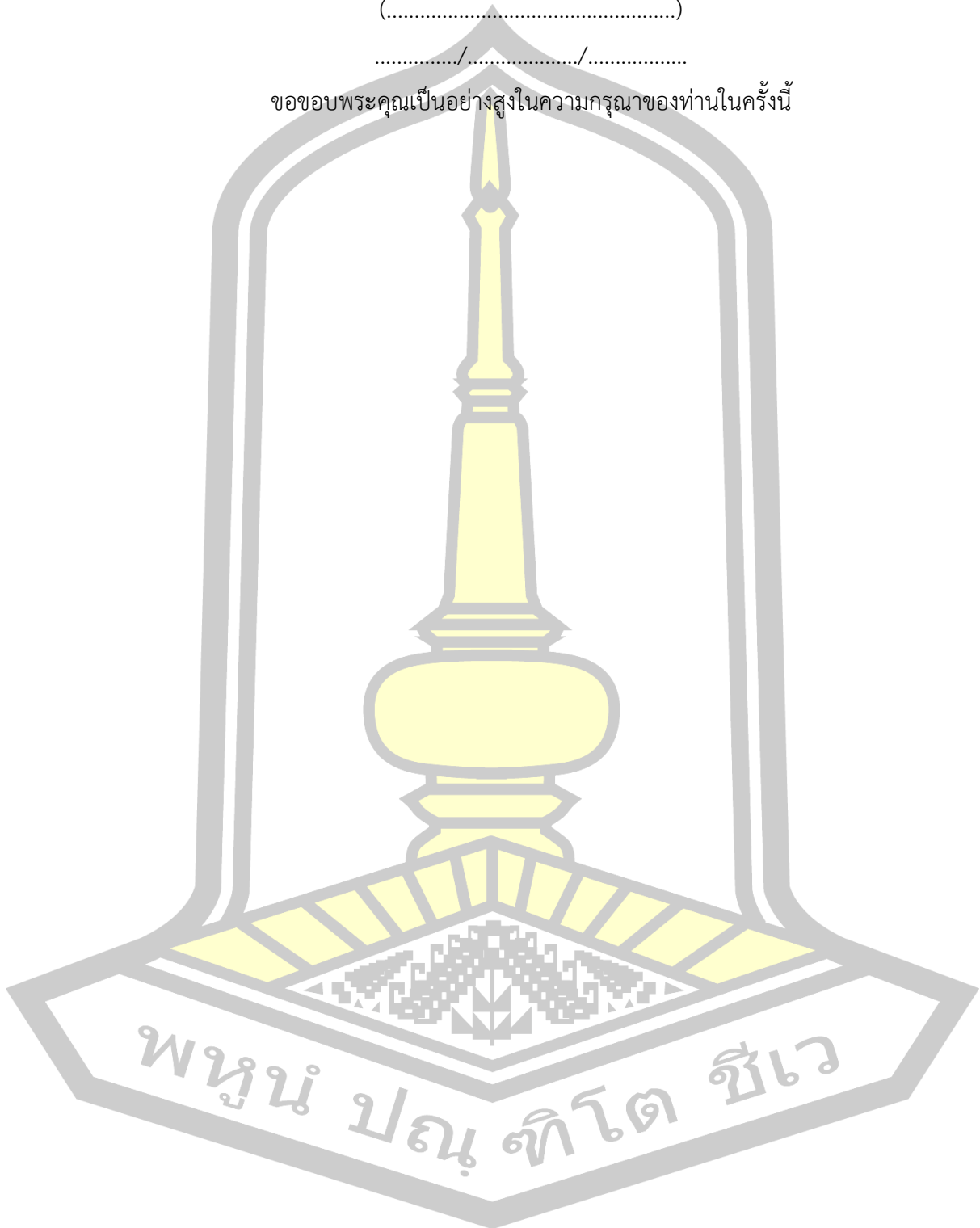
รายการ	ระดับความคิดเห็น										ข้อเสนอแนะ
	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
4.รูปแบบและวิธีการพัฒนา											
โมดูล 1	เวลา									
	วิธีการพัฒนา									
	กิจกรรม									
โมดูล 2	เวลา									
	วิธีการพัฒนา									
	กิจกรรม									
5. ล้อ										
6. การวัดและประเมินผล										
โดยรวม										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านในครั้งนี้

แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์
ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
2. ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่แนบมาพร้อมนี้ในประเด็นต่างๆตามรายการประเมินแล้ว ท่านตัดสินใจเลือกระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับการตัดสินใจของท่าน
3. กรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาระบุในช่องของแต่ละหัวข้อ

รายการ	ระดับความคิดเห็น										ข้อเสนอแนะ	
	ความถูกต้อง					ความเป็นประโยชน์						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
1. หลักการและเหตุผล											
2. วัตถุประสงค์											
3. เนื้อหาและสาระสำคัญ												
โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ											

รายการ	ระดับความคิดเห็น									ข้อเสนอแนะ	
	ความถูกต้อง					ความเป็นประโยชน์					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2		1
โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ										
โมดูล 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอริ										
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนา											
โมดูล 1	เวลา									
	วิธีการพัฒนา									
	กิจกรรม									
โมดูล 2	เวลา									
	วิธีการพัฒนา									
	กิจกรรม									
5. ล้อ										

รายการ	ระดับความคิดเห็น									ข้อเสนอแนะ	
	ความถูกต้อง					ความเป็นประโยชน์					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2		1
6. การวัดและประเมินผล										
โดยรวม										

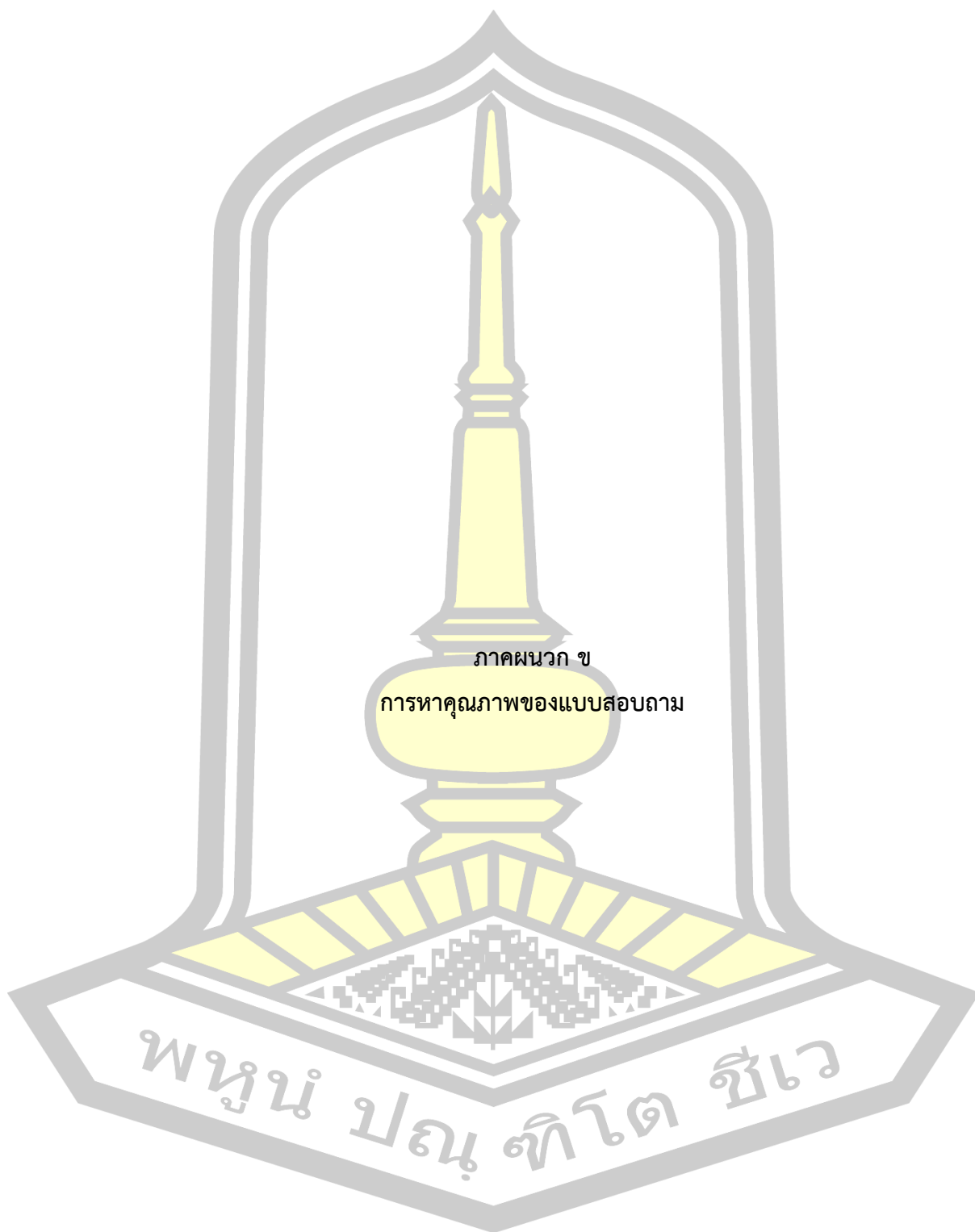
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านในครั้งนี้

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

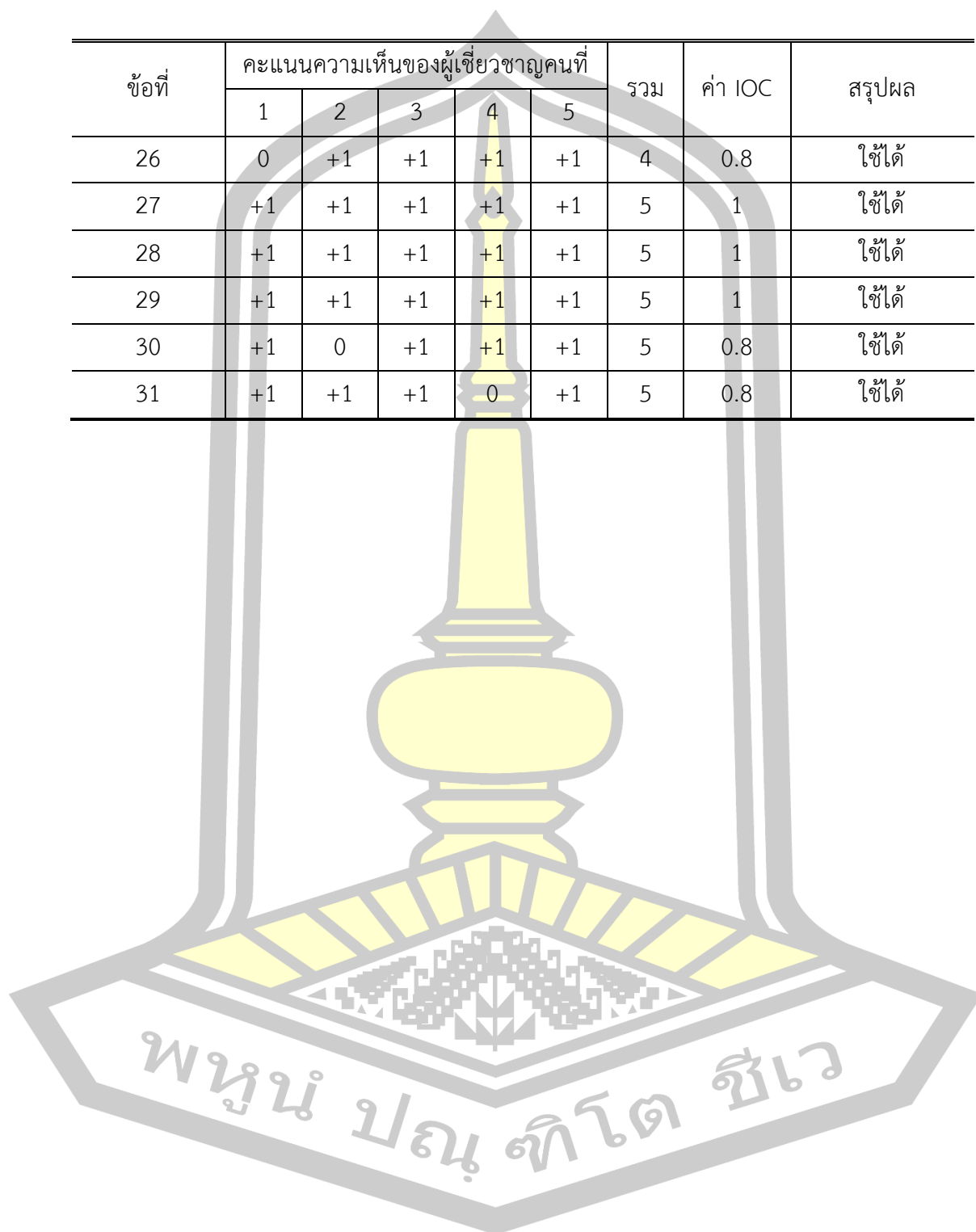
พหุบัน ปณ ทีโต ชีเว

ตาราง 23 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	0	3	0.8	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	0	+1	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	0	+1	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
22	+1	0	+1	+1	+1	3	0.8	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
26	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	0	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	0	+1	5	0.8	ใช้ได้

ตาราง 24 ผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก		ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	
	r_{xy} สภาพปัจจุบัน	r_{xy} สภาพที่พึงประสงค์		r_{xy} สภาพปัจจุบัน	r_{xy} สภาพที่พึงประสงค์
1	0.68	0.81	17	0.71	0.75
2	0.81	0.85	18	0.69	0.80
3	0.81	0.87	19	0.67	0.85
4	0.85	0.89	20	0.86	0.84
5	0.88	0.70	21	0.73	0.88
6	0.85	0.89	22	0.78	0.87
7	0.68	0.85	23	0.63	0.83
8	0.83	0.82	24	0.70	0.73
9	0.78	0.92	25	0.61	0.86
10	0.67	0.86	26	0.72	0.84
11	0.78	0.91	27	0.55	0.81
12	0.73	0.83	28	0.65	0.86
13	0.75	0.81	29	0.85	0.80
14	0.76	0.76	30	0.82	0.90
15	0.65	0.78	31	0.63	0.88
16	0.67	0.81			

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบัน 0.83

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์ 0.92

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม 0.94

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา Best Practice
และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุ ประถม ชาติ ชีวะ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายถนอมจิต อินทอง
คุณวุฒิ (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนชุมชนบ้านบึงคล้าวิทยา
เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
2. นางอุไรวรรณ ทนุพันธ์
คุณวุฒิ (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา
3. นางนิดาวัน ดอกพิกุล
คุณวุฒิ (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ครูผู้สอนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยและประเมินทางการศึกษา
4. นางรพีพรรณ ตุงชีพ
คุณวุฒิ (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายชั้นอนุบาล โรงเรียนบ้านโคกมั่งงอย
เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน และการสอนแบบมอนเทซซอรี
5. นางสาวสุจิตรา ทวีชีพ
คุณวุฒิ (กศ.ม.) บริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองพิพ่วน
เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

พหุบัณฑิต ชีวะ

รายชื่อโรงเรียนและผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา Best Practice

1) โรงเรียนบ้านวังหว้า

ตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. นายธัชชัย กาละบุตร

วุฒิกการศึกษาสูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังหว้า

2. นางปิยรัตน์ ประจันตะเสน

วุฒิกการศึกษาสูงสุด (คบ.) การศึกษาปฐมวัย

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านวังหว้า

2) โรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. นายกิติพงศ์ ศิริคำกร

วุฒิกการศึกษาสูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

2. นางสาวรยา วีระไชยานันท์

วุฒิกการศึกษาสูงสุด (กศ.บ.) คหกรรมศาสตร์

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

ประสบการณ์ในการสอนในห้องเรียนปฐมวัย 20 ปี

3) โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

ตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1. เพชรสมทรง บำรุงบ้านทุ่ม

วุฒិการศึกษาศูงสุด (ศษ.ม.) การบริหารการศึษา

ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

2. นางกานต์พิชชา หาปู้ทน

วุฒิการศึษาสูงสุด (คบ.) การศึษาปฐมวัย

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง

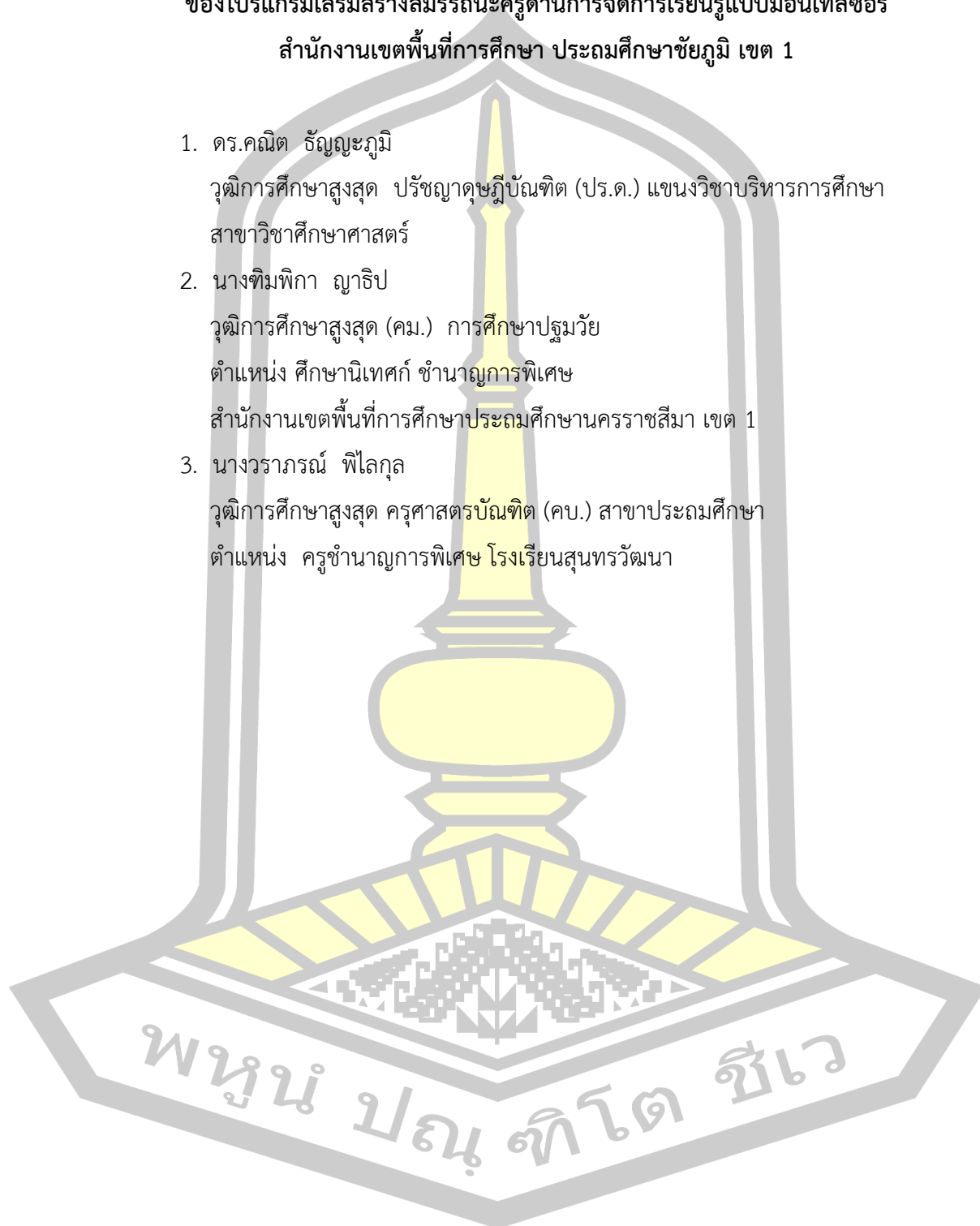
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้าง

สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา มิตรานันท์
วุฒิการศึกษาสูงสุด ศษ.ด. วิจัยและประเมินทางการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นางสาวจันทรี โป้เปิด
วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาภูมิศาสตร์
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยเชื่อมเหนือ จังหวัดบึงกาฬ
3. นางสาวจิราพร เอี่ยมระหงส์
วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรมหาบัณฑิต (คม.) สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง อาจารย์
4. นางสาวบุญร่วม วิชาชัย
วุฒิการศึกษาสูงสุด (ค.ด.) ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเบญจลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ
5. นายบุญเลิศ ทิพขจร
วุฒิการศึกษาสูงสุด ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านช่างเคิ่ง จังหวัดเชียงใหม่
6. นางสาวสาวิตรี แหนผัน
วุฒิการศึกษาสูงสุด ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาปฐมวัยศึกษา
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี
7. นางมลวิภา สุวรรณแสงศรี
วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลศรีประจักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์
ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ดร.คณิต ธีญญะภูมิ
วุฒิการศึกษาสูงสุด ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
2. นางพิมพ์ภา ญาธิป
วุฒิการศึกษาสูงสุด (คม.) การศึกษาปฐมวัย
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
3. นางวราภรณ์ พิไลกุล
วุฒิการศึกษาสูงสุด ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาประถมศึกษา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุนทรวัฒนา

ภาคผนวก ง

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตซอริสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว

**โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**

1) หลักการ

การนำนวัตกรรมหรือรูปแบบการสอนต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อการพัฒนาให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ต่างๆให้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่ต้องการเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และมุ่งหวังให้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

2) วัตถุประสงค์

เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้ง 3 องค์กรประกอบ ได้แก่

- 1) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
- 2) ทักษะครูมอนเตสซอรี
- 3) คุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี

3) เนื้อหาโปรแกรม

- Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี
Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเตสซอรี

4) วิธีการพัฒนา

1. การเข้ารับการอบรม
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การเข้ารับฟังการสาธิตการใช้อุปกรณ์มอนเตสซอรี

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้าร่วมการอบรม
2. จัดทำแฟ้มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบตามเนื้อหาในแต่ละโมดูล
2. ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
3. แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

6) การวัดประเมินผล

1. การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่
 - 1.1 การประเมินระหว่างการพัฒนา
 - ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
 - ประเมินจากการซักถาม
 - 1.2 การประเมินหลังการพัฒนา
 - ประเมินจากรายงานการอบรม
 - ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ประเมินความพึงพอใจ

พจน บณ ทัโต ชิว

Module 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี (จำนวน 15 ชั่วโมง)

1) หลักการ

ครูในระบบมอนเตสซอรีจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการ การเป็นครูมอนเตสซอรินั้นต้องช่วยเหลือให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ไม่ใช่เพียงการสอนให้เด็กมีความรู้เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่ใช่คำว่า ผู้สอน(Teacher) แต่ใช้คำว่า ผู้อำนวยการ Director จนกระทั่งเปลี่ยนเป็น Guide ซึ่งหมายถึงผู้นำทาง ถือเป็นมิติใหม่ในการเป็นครูคนใหม่ไม่ใช่เพียงผู้สอนแบบเดิม แต่เป็นครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำทาง หรือช่วยเหลือให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยตัวเอง

2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูที่เข้าฝึกอบรมได้ทราบถึงหลักทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

เนื้อหา Module

1. ประวัติ ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี
2. ความต้องการและแนวโน้มความเป็นมนุษย์
3. พัฒนาการสี่ระนาบ
4. จิตซึมซับและการปรับตัว
5. ระยะการเรียนรู้ไว
6. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น
7. พัฒนาการทางสังคม
8. สภาวะปกติและงาน
9. สภาวะเบี่ยงเบน
10. อีสุภาพและวินัย
11. การใช้สื่ออุปกรณ์

4) วิธีการพัฒนา

1. การเข้ารับการอบรม
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การเข้ารับฟังการสาธิตการใช้อุปกรณ์มอนเทสซอริ

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้ารับการอบรม
2. จัดทำแฟ้มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบตามเนื้อหาในโมดูล
2. ใบงาน / กิจกรรมที่กำหนด
3. แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเทสซอริ

6) การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการร่วมอภิปราย
2. ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
3. ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

พูนุ ปณุกิตโต ชีเว

Module 2 ทักษะและคุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี (จำนวน 135 ชั่วโมง)

1) หลักการ

หัวใจของการเป็นครูมอนเทซซอรีที่ดีคือการเป็นนักสังเกต เพื่อนำไปสู่การวางแผนการสอนใหม่สำหรับเด็กรายบุคคล การเคลื่อนไหวของครูควรมีความมั่นคง เหมาะสม และควรเกิดขึ้นเป็นปกติในบุคลิกของครูมิใช่เพียงการแสดงในการนำเสนอบทเรียนเท่านั้น การมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบทเรียน อุปกรณ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีความเข้าใจงานจากการศึกษาคู่มือ ครูต้องเข้าใจพัฒนาการและความต้องการและประสบการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากการเฝ้าสังเกตเด็กเป็นอย่างดี ครูควรเริ่มต้นการฝึกตนเองให้เป็นผู้ฟังที่ดี ครูควรตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการเตรียมและรักษาสภาพของสิ่งแวดล้อม การเชื่อมเด็กไปสู่อุปกรณ์ต่างๆ ในการเชื่อมต้องมีชีวิตชีวา มีมิติหลากหลาย และการปกป้องวัฏจักรงาน โดยครูต้องแน่ใจว่า 3 ชั่วโมงในช่วงแรกเป็นช่วงที่ต้องปกป้องเพื่อสมาธิของเด็กทั้งห้อง การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย ทั้งกายภาพและจิตใจ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมที่ควรเกิดขึ้นในกลุ่มเด็ก

ครูมอนเทซซอรีไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่สมบูรณ์แบบ แต่ขอให้มีความตั้งใจ ใจเย็น มีเมตตา ดร.มาเรีย มอนเทซซอรี ได้อธิบายไว้ว่าให้เรามองหาเด็กที่ไม่ได้อยู่ตรงนั้น ซึ่งอาจหมายความว่าเราต้องมองไปไกลกว่าสิ่งที่เด็กเป็นในตอนนี้อย่างไรก็ตาม แต่ให้มองเห็นศักยภาพที่ซ่อนอยู่ของเด็ก การเปิดโอกาสพร้อมรับรู้ รับทราบและเรียนรู้ตลอดเวลา มีความตั้งใจยอมรับความผิดพลาด ครูควรเข้าใจและมีทัศนคติเกี่ยวกับความผิดพลาดว่าแท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ทุกคนมีข้อผิดพลาดได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องอันตรายใดๆ ครูควรทำคือดำรงไว้ซึ่งความสงบ นิ่ง มีความสามารถในการตอบสนองต่อกรณีใดกรณีหนึ่งหลังจากที่สังเกตพบ ครูมอนเทซซอรีจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเด็กให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มีความเมตตาต่อเด็ก ดูแลอย่างพอเหมาะพอควรกับเด็ก เพื่อให้เด็กสัมผัสได้ถึงความเป็นมิตร ควรเคลื่อนไหวที่เคลื่อนไหวอย่างสง่างาม และครูควรรักษาความลับของเด็กถือเป็นจรรยาบรรณของครู ไม่ควรนิินทาหรือไม่ควรวิจารณ์เด็กต่อหน้าเด็ก มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อและศรัทธาในตัวเด็กอย่างจริงใจ และคิดเสมอว่าเด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ บางครั้งการมองเห็นจุดเล็กๆ ในตัวเด็กนั้นมีคุณค่าดีที่มีสิ่งที่ยิ่งใหญ่แต่มองไม่เห็น เพราะมันเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับเด็ก ในแต่ละสถานการณ์อาจต้องการเวลาในความเตรียมพร้อมต่างๆ เช่น การเตรียมพร้อมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูที่เข้าฝึกอบรมได้ทราบถึงทักษะที่จำเป็นในการเตรียมการสู่ครูในระบบมอนเทซซอริ

3) เนื้อหา Module (ด้านทักษะ)

1. การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม
2. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนแบบคละอายุ
4. การสังเกตผู้เรียน
5. การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
6. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
7. การนำเสนอบทเรียนโดยการเชื่อมโยงอุปกรณ์มาสู่เด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่มย่อย
รายกลุ่มใหญ่

เนื้อหาด้านคุณลักษณะ

1. อุดทน
2. อ่อนน้อมถ่อมตน
3. สงบ
4. ตัดสินใจอย่างฉลาด รอบคอบ
5. ดูแลเอาใจใส่ ใจดี อ่อนโยน รักใคร่ เอ็นดู
6. เอื้ออาทร เมตตา สงสาร เห็นอกเห็นใจ
7. อบอุนเป็นมิตร
8. มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ
9. น่านับถือ น่าเลื่อมใส
10. สุจริต จริงใจ
11. ช่างสังเกต
12. การเตรียมพร้อม
13. รอบรู้

4) วิธีการพัฒนา

1. การเข้ารับการอบรม
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องเรียนมอนเทสซอริ
4. การฝึกปฏิบัติทักษะการสังเกต

5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบตามเนื้อหาในโมดูล
2. ใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
3. แหล่งเรียนรู้ ห้องเรียนมอนเทสซอริ

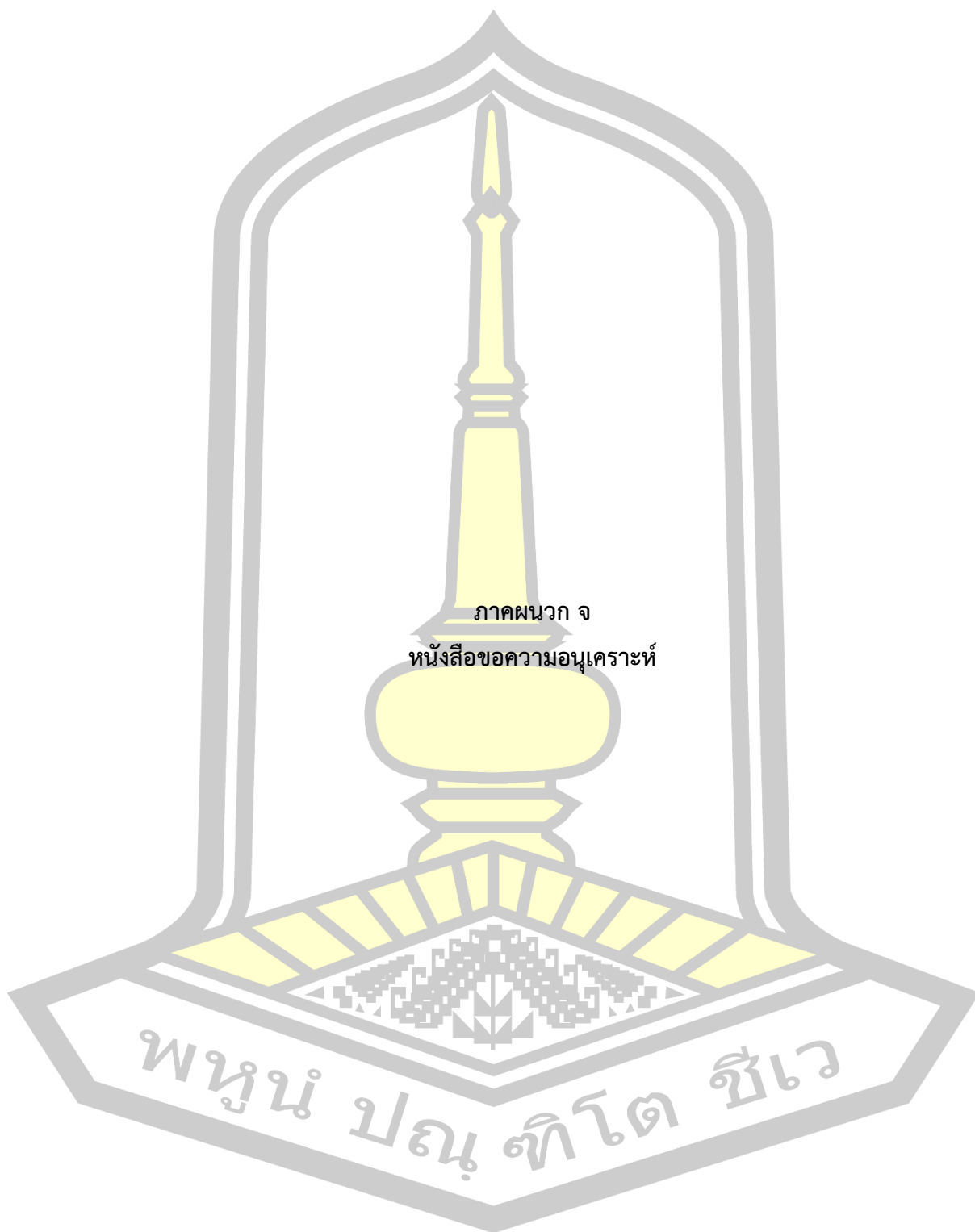
6) การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตจากการร่วมอภิปราย
2. ประเมินจากการทำกิจกรรมตามที่กำหนด
3. ประเมินจากการเขียนคู่มือการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กิจกรรมการพัฒนา

1. เข้ารับการอบรม
2. จัดทำแฟ้มสะสมงาน
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม กับวิทยากรประจำหลักสูตร
6. ทดสอบความรู้/ความเข้าใจจากการสอบถาม

พหุ ประถมศึกษา ชีวะ

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว1351

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายถนอมจิต อินทอง

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2)/ว1351

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางรพีพรรณ ตุงซีพ

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซอริในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2)/ว1351

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางอุไรวรรณ หนูพันธ์

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2)/ว1351

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางนิดาวัน ดอกพิกุล

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2)/ว1351

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวสุจิตรา ทวีชีพ

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2)/1352

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 เมษายน 2563

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ด้วย นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมิคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขออนุญาตยืมจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวนางสาวปิยนันท์ หาญสมิคร ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1854

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวปิยนันท์ หาญสมศรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) /

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังห้ว

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร์ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน ดร.คณิต ธัญญะภูมิ

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมักร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางสาวบุญธรรม วิชาชัย

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นายบุญเลิศ ทิพจร

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมักร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางจิมพิกา ญาธิป

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมักร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา มิตรานันท์

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรม
เสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และ
มีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป
ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางแสงจันทร์ โป้เปิด

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางวราภรณ์ พิไลกุล

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางสาวสาวิตรี แหนผัน

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมักร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อจัดส่งนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางมลวิภา สุวรรณแสงศรี

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ที่ อว 0605.5(2) / ว1855

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

15 มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
เรียน นางสาวจงรักษ์ ประถมภาส

ด้วย นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0620594655

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวปิยนันท์ หาญสมัคร
วันเกิด	วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 202 หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัวเพวัง ตำบลบ้านโสก อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุนทรวัฒนา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 6000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2552 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทีโตะ ชีเว